

THE INFLIGHT MAGAZINE

your complimentary copy

193 (09) / 2026

ON
AIR BULGARIA

The Other Euro

ДРУГОТО ЕВРО

The Narrow Pass Strategy

ПОЛИТИКАТА НА ТЕСНИЯ ПРОХОД

The Coolest Neighbourhoods

КВАРТАЛИ НА МЕЧТИТЕ

THE ART OF THE CREDIT

Silvia Tomova, founder and manager of Privilege Consulting Services
Силвия Томова, основател и управител на Privilege Consulting Services

OVER A
MILLION
READERS
PER YEAR!

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

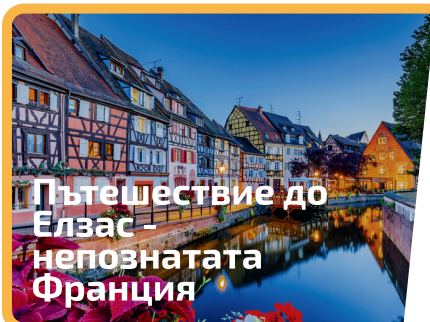
Мадейра

ТАМ, КЪДЕТО ОКЕАНЪТ СРЕЩА ВЕЧНАТА ПРОЛЕТ

Fanagoria Travel Ви кани на пътешествие до острова на вечната пролет – Мадейра. Сред безкрайния Атлантически океан, древни лаврови гори, изумрудени планини, водопади и вулканични пейзажи се крие един остров, който сякаш е събрал на едно място всичко, заради което обичаме да пътуваме. От колоритните улици на Фуншал до високите планински пътища, зелените долини и драматичните скали над океана – Мадейра е красива, дива и изненадваща на всяка крачка.

Други бутикови авторски програми:

Пътешествие до
Елзас –
непознатата
Франция

Круиз на релси:
Франция,
Швейцария, Италия

ЗА FANAGORIA TRAVEL

Агенцията създава авторски програми и бутикови пътувания в чужбина с акцент върху автентичните преживявания.

Малките групи до 15 души осигуряват повече комфорт, лично отношение и внимание към всеки пътешественик.

**FANAGORIA
TRAVEL**

ЗАЩИТЕНИ В САМОЛЕТА: UV ДЕЗИНФЕКЦИЯ НА БОРДА НА „БЪЛГАРИЯ ЕЪР“

Грижата за здравето, комфорта и спокойствието на пътниците винаги е била сред основните приоритети на „България Еър“. Затова националният авиопревозвач продължава да прилага една от най-модерните технологии за дезинфекция в авиацията – системата Honeywell UV Cabin System II, която е част от мерките за поддържане на високи стандарти за хигиена на борда.

Въведена като част от засилените мерки за безопасност в условията на глобалната здравна криза, UV технологията доказва своята ефективност през годините и до днес остава важен елемент от процесите по подготовка на самолетите за полет. Наред с редовната дезинфекция със сертифицирани препарати, системата допринася за поддържането на чиста и сигурна среда за пътниците и екипажите на авиокомпанията.

Honeywell UV Cabin System II е специално разработена за нуждите на авиацията и използва ултравиолетова светлина

за обработка на повърхностите в самолетната кабина. Технологията позволява ефективна дезинфекция на седалките, облегалките, масичките, кухненските помещения и санитарните зони на борда, включително на труднодостъпни места и унищожава до 99.9% от всички вируси и бактерии, попаднали на борда.

Поддържането на най-високо ниво на защита, сигурност и хигиена е дългосрочен ангажимент на „България Еър“. Компанията продължава да инвестира в доказани технологични решения и добри практики, които гарантират спокойствието на пътниците и качеството на обслужването по време на всеки полет.

Безопасността никога не е временна мярка, а постоянен ангажимент. Затова „България Еър“ продължава да използва технологии с доказана ефективност. Основната цел на авиокомпанията е да предоставя спокойни, удобни и сигурни полети до над 20 дестинации в страната, Европа и света. ■

PROTECTED ON THE PLANE – BULGARIA AIR USES UV DISINFECTION ON BOARD

Caring for the health, comfort, and peace of mind of its passengers has always been among Bulgaria Air's top priorities. For this reason, the national carrier continues to use one of the most advanced disinfection technologies in aviation – the Honeywell UV Cabin System II, which is part of the airline's measures to maintain high hygiene standards on board.

Introduced as part of enhanced safety measures during the global health crisis, UV technology has proven its effectiveness over the years and remains an important element of the aircraft preparation process before every flight. Alongside regular disinfection with certified cleaning products, the system helps maintain a clean and safe environment for both passengers and crew members.

The Honeywell UV Cabin System II has been specifically developed for the aviation industry and uses ultraviolet light to treat surfaces throughout the aircraft cabin. The technology enables effective disinfection of seats, headrests, tray tables, galleys, and lavatories, including hard-to-reach areas, eliminating up to 99.9% of viruses and bacteria that may be present on board.

Maintaining the highest levels of protection, safety, and hygiene is a long-term commitment for Bulgaria Air. The company continues to invest in proven technological solutions and best practices that ensure passengers' peace of mind and the quality of service on every flight.

Safety is never a temporary measure – it is a continuous commitment. That is why Bulgaria Air continues to rely on technologies with proven effectiveness. The airline's primary goal is to provide comfortable, convenient, and secure flights to more than 20 destinations across Bulgaria, Europe, and the world. ■

ЛИСАБОН *de nata*

Открий града на откривателите с България Еър
и се наслади на автентичния Пащел де ната!

Зимата в Лисабон е мека като яйчен крем,
сняг не е валил от 20 години, а България Еър
е единствената компания със зимни полети София-Лисабон.

Убедихме ли те?

България Еър
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

Резервирай на www.air.bg

**9 | BUSINESS
ECONOMY**

**14 | Другото
дигитално евро**

Битката за цифровизацията на парите ни върви не на един, а на два фронта. Какво трябва да знаете?

**41 | ANALYSIS
POLITICS**

**52 | Да стиснеш
света за врата**

Уязвимите "шийки" на световната икономика вече не са само географски

**59 | SCIENCE
TECHNOLOGY**

76 | Диво сърце

Новото Maserati Grecale е с двигател от суперкола - и съответстващи дизайн и управление

**83 | TRAVEL
LIFESTYLE**

92 | Местни Величия

От Капана в Пловдив до Сау Бенту в Лисабон: 8 от най-готините квартали в света

18 | The Other Digital Euro
**55 | The Throat
of the World**
80 | Wild At Heart
92 | Local Heroes
**10 | Числа и лица
Faces and Figures**
**42 | Калейдоскоп
Kaleydoscope**
**60 | Най-старата бира
в света**
**88 | Афиш
Poster**
**12 | Кои са най-
облаганите държави
в света?**
**44 | България е 12-ата
най-добра страна за
живот**
**The Oldest Beer
in the World**
**86 | Когато палмите
са от злато**

The Most Taxed
Countries

Bulgaria is the 12th
Best Country to Live In

**62 | Големият AI балон
64 | The Great AI Bubble**
**90 | When the Palms
Are Made of Gold**
**22 | Интервю:
Силвия Томова**
**48 | Политиката на
тесния проход**
**66 | Ханчето на раздора
67 | The Pill of Our
Discontent**
**104 | Високи тонове
High Notes**
**26 | Cover story:
Silvia Tomova**
**50 | The Narrow
Pass Strategy**
**70 | Загледани в звездите
Staring at the Stars**
**108 | Листенцата, които
сплотиха света**
32 | Строители на мечти
**112 | The Leaves
That Brought the
World Together**
35 | Builders of Dreams

THE INFLIGHT MAGAZINE

БОРДНОТО СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕЪР ИМА СРЕДНА МЕСЕЧНА АУДИТОРИЯ ОТ НАД 100 000 ДУШИ, ИЛИ НАД МИЛИОН ЧИТАТЕЛИ ГОДИШНО

THE INFLIGHT MAGAZINE ENJOYS AN AVERAGE MONTHLY AUDIENCE OF MORE THAN 100,000 PEOPLE, OR OVER A MILLION READERS PER YEAR

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Константин Томов
ktomov@bulgariaonair.bg

EDITOR-IN-CHIEF
Konstantin Tomov
ktomov@bulgariaonair.bg

ПРЕВОДАЧИ
Global Club

TRANSLATORS
Global Club

АВТОРИ
Бойко Василев
Димитър Кьосемарлиев
Емил Иванов
Ивайло Петров
Калин Ангелов
Калин Николов
Петър Йовчев

CONTRIBUTORS
Boyko Vassilev
Dimitar Kyossemarliev
Emil Ivanov
Ivaylo Petrov
Kalin Angelov
Kalin Nikolov
Petar Yovchev

ДИЗАЙН
BRAND NEW
ИЗДАТЕЛ
ИНВЕСТИР МЕДИА ГРУП

DESIGN
BRAND NEW
PUBLISHER
INVESTOR MEDIA GROUP

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Виктория Мумкова

CEO
Victoria Mitkova

РЕДАКЦИОНЕН АДРЕС
1540 София, бул. Брюксел 1
office@bulgariaonair.bg
тел.: 02 448 40 70
www.bgonair.bg

EDITORIAL ADDRESS
1540 Sofia, 1 Brussels Blvd.
office@bulgariaonair.bg
phone: (+359) 2 448 40 70
www.bgonair.bg

БАНКОВА СМЕТКА

BANK ACCOUNT

IBAN: BG57 CECB 9790 1019 1023 03
BIC: CECB BGSF
Банка „ЦКБ“ АД – клон Варна
ISSN 1314-2216

Съгласно чл.7а, ал.1 от Закона за задължителното депозитиране на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги (изм. и доп.ДВ бр.94 от 13.11.2018г.) действителен собственик на дружеството издател на списание "България он еър" е "Инвестор.БГ" АД, който публично дружество по Закона за публично предлагане на ценни книжа и е под надзора на Комисията за финансов надзор.

CONTRIBUTORS АВТОРИ

БОЙКО ВАСИЛЕВ е един от най-уважаваните телевизионни журналисти в България, водещ и продуцент на "Панорама" по БНТ. Доктор по социология, възпитаник на Софийския университет, специализирал е в Хайделберг, Германия. Автор е на десетки документални филми, включително "Деца на бащите", за който получи Голямата награда "Робер Шуман" за 2007 година.

BOYKO VASSILEV is one of Bulgaria's most renowned television journalists, and the host and producer of the talk show Panorama (broadcast on the National Bulgarian Television). He holds a Ph.D. in sociology, is a Sofia University alumnus, and has specialized in Heidelberg, Germany. He has authored dozens of documentaries, including The Children of the Fathers, for which he received Bulgaria's 2007 Robert Schuman Journalism Award.

ИВАЙЛО НИКОЛОВ е независим икономист с професионален опит и интереси, свързани с политиките на икономическия преход, развитието на финансовата система, институционалните промени и европейската интеграция на България. Доктор по икономика, обучавал се в Bank of England, Европейската централна банка и Федералния резерв.

IVAYLO NIKOLOV is an independent economist with professional experience and interests related to economic transition policies, financial system development, institutional changes and Bulgaria's European integration. He holds a PhD in Economics and has trained at the Bank of England, the European Central Bank and the Federal Reserve.

НОВОТО BMW i3.

ВЕЧЕ МОЖЕТЕ ДА ГО ПОРЪЧАТЕ
В ДИЛЪРСТВАТА НА М КАР ГРУП.

За повече информация и оферта, моля свържете се с нашите търговски екипи от М Кар Груп.

М Кар Варна
9023, Варна
бул. "Вл. Варненчик" 320
contact@bmw-mcarvarna.bg
www.bmw-mcarvarna.bg
Тел.: +359 52 918 208

М Кар Плевен
5800, Плевен
кв. "Дружба" 1
contact@bmw-mcarpleven.bg
www.bmw-mcarpleven.bg
Тел.: +359 64 970 804

М Кар Пловдив
4003, Пловдив
бул. "Карловско шосе"
contact@bmw-mcar.bg
www.bmw-mcar.bg
Тел.: +359 32 571 296

М Кар София
1407, София
бул. "Черни Врх" 53
contact@bmw-mcarsofia.bg
www.bmw-mcarsofia.bg
Тел.: +359 2 49 28 335

Максималният пробег на BMW i3 50 xDrive Sedan (2026 г.) се очаква да достигне до 900 километра (WLTP).
Тъй като окончателните стойности съгласно WLTP не са налични, тези данни са предварителни. Новото напълно електрическо BMW i3 50 xDrive First Edition вече е достъпно за поръчка и предлага максимален пробег до 906 километра (WLTP).
BMW i3 50 xDrive First Edition: комбинирани стойности съгласно WLTP (EnVKV): консумация на енергия: 16,1 – 13,5 kWh/100 km; емисии на CO₂: 0 g/km; CO₂ клас: A; пробег: 758 – 906 km.

ДО ЛИСАБОН - И ПРЕЗ ЗИМАТА

Богата история, великолепа архитектура, неповторима кухня и напъващ нощен живот: Лисабон отмята всички изисквания, за да се нареди между най-привлекателните туристически дестинации в Европа. Добавете към това необикновено мека зима, която ще ви позволи да обядвате навън дори през януари, и ще разберете защо се вълнуваме от новината, че националният авиопревозвач "България Еър" продължава традиционната си лятна линия до португалската столица и през зимата.

Полетите от зимния сезон започват на 17 декември с две честоти седмично - в понеделник и четвъртък. Полетът от

София излита в 18:55 и ще ви достави в Лисабон в 21:30 местно време, тъкмо когато отворят фадо заведенията в легендарния квартал Алфама. Обратният полет от Лисабон е в 22:20 и ще ви даде време да поспите на борда преди кацането в София рано сутринта.

Ерих Мария Ремарк, един от многото големи писатели, влюбил се в португалската столица, пише за Лисабон така: "През нощта той е приказен град, който се спуска по осветените си тераси към морето – точно като жена в празнични грехи, която слиза да посрещне тъмния си любовник". Сега можете да се убедите лично колко добро е това описание. ■

FLY TO LISBON EVEN IN WINTER

With its rich history, magnificent architecture, unique cuisine, and nightlife filled with the melancholic notes of Fado, Lisbon ticks every box to rank among Europe's most appealing tourist destinations. Add to this the exceptionally mild winter—allowing you to dine outdoors even in January—and you will understand why we are excited by the news that the national carrier, Bulgaria Air, is extending its traditional summer route to the Portuguese capital into the winter season.

Winter flights begin on December 17, operating twice weekly—on Mondays and Thursdays. The flight from Sofia departs at 18:55 and arrives in Lisbon at 21:30 local time, just as the Fado venues in the legendary Alfama district are opening their doors. The return flight from Lisbon leaves at 22:20, giving you time to sleep on board before landing in Sofia early the next morning.

Erich Maria Remarque, one of the many great writers who fell in love with the Portuguese capital, described Lisbon this way: "At night, it is a fairytale city cascading down its illuminated terraces toward the sea—like a woman in festive attire descending to meet her dark lover." Now, you can see for yourself just how apt that description is. ■

DAS
Hotels & Resorts

Your
**CONFERENCE DESTINATION
IN BURGAS**

**MARINA
BURGAS
HOTEL**

+ (359) 56 810 010
WWW.MARINABURGAS.BG

+ (359) 56 8 12345
WWW.HOTELPRIMORETZ.BG

Bang & Olufsen Bulgaria
бул. Черни Врх № 53, София 1407
+359 2 807 37 57
SOFIA@BEOSTORES.COM

Beosound A9

Beautiful sound

BANG & OLUFSEN

32 |

СТРОИТЕЛИ НА МЕЧТИ

BUILDERS OF DREAMS

14 | ДРУГОТО ДИГИТАЛНО ЕВРО
THE OTHER DIGITAL EURO

22 | ИНТЕРВЮ: СИЛВИЯ ТОМОВА
COVER STORY: SILVIA TOMOVA

ЧИСЛА И ЛИЦА

FIGURES & FACES

-2.5%

са се понижали средните цени на самолетните полети в България през август спрямо същия месец на миналата година, показват данни на Eurostat. В същото време цените на пакетните почивки са скочили с 8.4% на годишна база. Най-много са поскъпнали полетите за гърците (+16.3%), ирландците (+14.4%) и германците (+7.5%), а най-много са поевтинели в Словакия (-61.2%) и Испания (-15.8%).

EN

Average airfare prices in Bulgaria fell by 2.5% in August compared to the same month last year, according to Eurostat data. Meanwhile, package holiday prices surged by 8.4% year-on-year. Flight prices saw the steepest increases for Greeks (+16.3%), the Irish (+14.4%), and Germans (+7.5%), while the sharpest drops occurred in Slovakia (-61.2%) and Spain (-15.8%). ■

15.4%

от минималната работна заплата в България са необходими за зареждането на един автомобилет резервоар с дизелово гориво, показва справка на EU Weekly Oil Bulletin. Преди началото на войната в Иран за целта са били нужни 9.9%. В момента България има най-лошия показател в цяла Европа - логично, защото има и най-ниската минимална заплата от страните, в които изобщо съществува такъв праг. Най-достъпно е дизеловото гориво в Люксембург, където един 50-литров резервоар струва колкото 3.8% от минималната заплата. В Европа като цяло дизелът е поскъпнал с 40% от февруари до септември.

EN

Filling a car's fuel tank with diesel in Bulgaria requires 15.4% of the minimum wage, according to the EU Weekly Oil Bulletin. Before the war in Iran began, the figure stood at 9.9%. Bulgaria currently has the worst ratio in Europe—logically so, given that it also has the lowest minimum wage among countries that mandate such a threshold. Diesel is most affordable in Luxembourg, where filling a 50-liter tank costs the equivalent of 3.8% of the minimum wage. Across Europe, diesel prices rose by 40% between February and September. ■

48

години трябва да работи един българин със средна работна заплата, за да си позволи покупката на жилище за 200,000 евро, ако отдели за целта 30% от месечния си доход. Изчислени по този начин, жилищата в България са най-недостъпните в цяла Европа. На второ място е Румъния, където са нужни 46.1 години. В Гърция въпреки голямото поскъпване на жилищата напоследък, са достатъчни 31 години. Най-достъпни са домовете в Ейре (14.2 години), Дания (14.7), Австрия (15.7) и Нидерландия (16.3 години).

EN

A Bulgarian earning the average wage would need to work for 48 years to afford a home costing €200,000, assuming they set aside 30% of their monthly income for this purpose. By this metric, housing in Bulgaria is the least affordable in Europe. Romania ranks second, requiring 46.1 years of work. In Greece, despite the recent sharp rise in housing prices, 31 years of income are sufficient to purchase a home. Housing is most affordable in Ireland (14.2 years), Denmark (14.7), Austria (15.7), and the Netherlands (16.3 years). ■

170 000 000

евро държавна помощ ще получат българските земеделски стопани, за да се компенсират поне частично негативните ефекти от кризата в Иран и рязко поскъпналите горива и торове. Мярката получи одобрение от Европейската комисия и ще се прилага до края на годината, като максималният размер на помощта е до 50,000 евро на гружество.

EN

Bulgarian farmers will receive €170 million in state aid to at least partially offset the negative effects of the crisis in Iran and the sharp rise in fuel and fertilizer prices. The measure has been approved by the European Commission and will remain in effect until the end of the year, with a maximum aid amount of €50,000 per company. ■

СОФИЙСКА ОПЕРА И БАЛЕТ SOFIA OPERA AND BALLET

**НОЕМВРИ 2026
NOVEMBER**

**ЛЕБЕДОВО ЕЗЕРО
SWAN LAKE** 1.11 16:00
ПЪОТЪР ИЛИЧ ЧАЙКОВСКИ
PYOTR ILYICH TCHAIKOVSKY

**ТРАВИАТА
LA TRAVIATA** 6, 7.11 19:00
ДЖУЗЕПЕ ВЕРДИ
GIUSEPPE VERDI

**ЗОРБА ГЪРКЪТ
ZORBA THE GREEK** 8.11 19:00
МИКИС ТЕОДОРАКИС
MIKIS THEODORAKIS

**ГОРДОСТ И
ПРЕДРАЗСЪДЪЦИ
PRIDE AND PREJUDICE** 12, 13, 14, 15.11 19:00
ЛЕО МУИЧ
LEO MUIĆ

ГАЛАКОНЦЕРТ 17.11 19:00
90 години от рождението на
Никола Гюзелев
GALA CONCERT
dedicated to the 90th anniversary of
Nikola Ghiuselev's birth

ПРЕМИЕРА PREMIERE
**АГРИПИНА
AGRIPPINA** 27.11 19:00
ГЕОРГ ФРИДРИХ ХЕНДЕЛ
GEORG FRIEDRICH HANDEL

**ЖИЗЕЛ
GISELLE** 28.11 19:00
АДОЛФ АДАМ
ADOLPHE ADAM

**АГРИПИНА
AGRIPPINA** 29.11 19:00
ГЕОРГ ФРИДРИХ ХЕНДЕЛ
GEORG FRIEDRICH HANDEL

26/27

КОИ СА НАЙ-ОБЛАГАНИТЕ ДЪРЖАВИ В СВЕТА?

Всеки ще ви каже, че България има едни от най-ниските данъци в Европейския съюз. Въведената през 2007-2008 година система с 10% плосък подоходен и корпоративен данък действително отговаря на това определение. Макар че при все по-широките пръсти на българските правителства в последните десетина години не е сигурно, че това положение ще продължи още дълго. Разбира се, данъчната тежест далеч не се изчерпва с данъка върху доходите: тя включва акцизи, ДДС, социални осигуровки, местни такси. Ако калкулираме всички, не е сигурно, че България ще продължи да изглежда като данъчен рай. А един малко по-различен подход по темата може съвсем да преобърне класирането в Европа. Този подход е да сравним данъчните приходи на една държава с нейния брутен вътрешен продукт. Това позволява да оценим доколко правителствата създават добри условия на развитие на икономиката, и дали не разчитат само на данъците, за да си осигурят средства за харчене. По последната точка България не е за завист, ако се съди по актуални данни на Международния валутен фонд.

Според тях излиза, че България е втората най-високо облагана страна... в света. У нас данъчните приходи достигат до 38.8% от БВП (всички данни са за

2024 година). Единствено в прословутата с високите си данъци Дания съотношението е още по-високо (45.3%). Още две балкански страни попадат в Топ 20 по този показател, но те са далеч зад България: Черна гора (29%, 15-о място) и Гърция (27.8%, 19-о място). За сравнение, Съединените щати прибират като данъци само 19.5% от своя БВП, а средният показател за света като цяло е дори по-нисък - 17.6%. На дъното в класацията логично попадат предимно богати на петрол държави, където природните богатства осигуряват непропорционално голяма част от brutния продукт - Либия (1.2%), Кувейт (1.4%) Ирак (1.7%) и така нататък.■

НАЙ-ОБЛАГАНИТЕ ДЪРЖАВИ THE MOST TAXED COUNTRIES

1. Дания / Denmark	45.3%
2. БЪЛГАРИЯ / Bulgaria	38.8%
3. Швеция / Sweden	38.7%
4. Намибия / Namibia	35.3%
5. Исландия / Iceland	33.4%
6. Нова Зеландия / New Zealand	32.6%
7. Норвегия / Norway	31.3%
8. Есуатини / Eswatini	30.7%
9. Люксембург / Luxembourg	30.7%
10. Финландия / Finland	30.4%

WHICH COUNTRIES HAVE THE HIGHEST TAXATION?

Everyone will tell you that Bulgaria has some of the lowest taxes in the European Union. The 10% flat income and corporate tax system introduced in 2007–2008 certainly fits this description. However, given the increasingly free-spending nature of Bulgarian governments over the last decade or so, it is far from certain that this situation will last much longer.

Of course, the tax burden goes well beyond income tax; it includes excise duties, VAT, social security contributions, and local fees. If we factor all of these in, it is not certain that Bulgaria would still appear to be a tax haven. A slightly different approach to the subject could completely upend the European rankings. This approach involves comparing a country's tax revenue to its Gross Domestic Product (GDP). This allows us to assess the extent to which governments foster favorable conditions for economic development versus simply relying on taxes to fund their spending. On this latter point, Bulgaria's position is hardly enviable, judging by the latest data from the International Monetary Fund.

The figures reveal that Bulgaria is the second most heavily taxed country... in the world. Domestic tax revenue reaches 38.8% of GDP (all data refers to 2024). Only Denmark—notorious for its high taxes—has a higher ratio (45.3%). Two other Balkan countries also rank in the top 20 by this metric, though they trail far behind Bulgaria: Montenegro (29%, 15th place) and Greece (27.8%, 19th place). By comparison, the United States collects only 19.5% of its GDP in taxes, while the global average is even lower—17.6%. Logically, the bottom of the ranking is occupied primarily by oil-rich nations where natural resources account for a disproportionately large share of gross domestic product—such as Libya (1.2%), Kuwait (1.4%), and Iraq (1.7%).■

astreco PARKING

Удобен паркинг до аерогарата за Твоята Ваканция в чужбина

Над 220 паркоместа
на 3 минути от летище
"Васил Левски", София!

24/7

+359 885 085 354

Astreco Parking & Rent

24/7 охрана

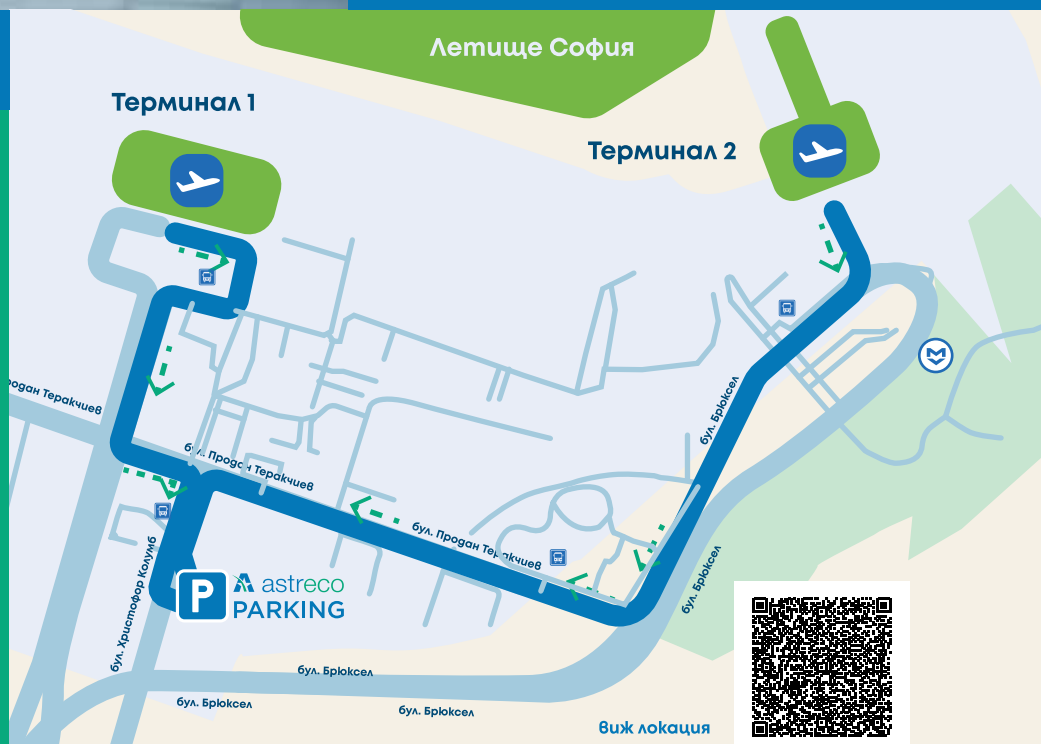
Безплатен
трансфер

Автомобили под наем
от astreco-rent.bg

Бърза онлайн
резервация

Резервирай на parking.astreco.bg

Астреко Холдинг ЕАД е компания, която предлага всичко за вашата мобилност - продажба и сервизно обслужване на автомобили и мотоциклети, наем на паркоместа и автомобили.

+359 885 085 354 reservation@parking.astreco.bg parking.astreco.bg

ДРУГОТО ДИГИТАЛНО ЕВРО

Битката за цифровизацията на парите ни върви не на един, а на два фронта.
Какво трябва да знаете, между тревогата и ентузиазма?

Текст ИВАЙЛО НИКОЛОВ / Фотогарафия iSTOCK

Пресконференцията след последното заседание на Европейската централна банка вървеше рутинно и Кристин Лагард отговаряше на въпросите на допуснатите в залата журналисти с професионализъм, граничещ на моменти с равнодушие. Тя обаче видимо се оживи, когато я попитаха как вървят плановете за дигиталното евро. Реакцията на ръководителката на ЕЦБ не беше случайна. Дигиталното евро е сред най-смелите проекти в четвъртвековната история на единната европейска валута. Къде с любопитство, къде с малко тревога – темата постепенно навлиза в ежедневните разговори на 350-те милиона граждани на еврозоната, включително в най-новия неин член, България.

ДОКАТО МНОЗИНА СЕ ПИТАТ защо и как хора и фирми ще използват дигитално евро, зад високите стени на небостъргача на ЕЦБ във Франкфурт екипът на Лагард се потапя във все по-амбициозни плановете. Те надхвърлят познатата досега идея.

Платежното средство, което гражданите ще използват помежду си и когато плащат при търговци, често се дефинира като „дигитално евро на гребно“ (retail digital euro). Именно за него Кристин Лагард веднъж каза, че то ще бъде „дигитална форма на парите в брой“ (колкото и парадоксално да звучи подобно определение), допълваща евромонетите и евробанкнотите.

СЕГА ОБАЧЕ ЕЦБ ЗАМИСЛЯ НЕЩО още по-машабно. Вече се говори за „дигитал-

но евро на едро” (wholesale digital euro), което ще засегне из основи дълбоката инфраструктура, по която се движат големите парични обеми между финансовите институции.

Накратко, задачата е следната. Трябва да бъде създадено такова дигитално евро, което да се включи като разплащателно средство в платежните системи, управлявани от ЕЦБ и националните централни банки в еврозоната, през които преминават паричните потоци и с помощта на които се приключват сделки с ценни книжа.

Това може да звучи абстрактно за обикновените граждани, които не виждат и нямат представа как работят платежните системи. Всъщност става дума за въпрос, познат още от древността – как да прехвърляме средства (особено на големи разстояния) по-бързо, сигурно и ефективно.

ПРЕДИ ВЕКОВЕ С РАЗВИТИЕТО НА ТЪРГОВИЯТА е ставало все по-неудобно да се пренасят пари (които тогава са били само в брой, разбира се). В Европа са циркулирали стотици валути, а пътищата са били опасни и понякога даже невъзможни за преминаване. Това постепенно е довело до поява на сложна система от кредитни и платежни отношения без пари в брой. Търговци са депозирали пари при свои контрагенти, партньори или агенти, на база на които са издавани документи, срещу които е можело да се получат съответни суми – дори такива, депозирани в далечни градове и държави. Тези механизми са предци на съвременните „кореспондентски връзки“ между банките – системата, при която те си разменят съобщения за трансфери на суми чрез посредничеството на други големи банки и често също на централните банки.

Но днес всичко пак се променя. Финансовата сфера се пренася в дигиталния свят и ако някой си мисли, че тя и без друго вече е твърде откъсната от реалната икономика, явно още не е запознат с най-новата виртуална реалност – т.нар. токенизация.

ТОКЕНИЗАЦИЯТА, ТОЗИ ЛЕКО СТРАШКАЩ ТЕРМИН, означава дигитално изобразяване на традиционни активи чрез технологията на виртуални „разпределени регистри“ (distributed ledger technology). Блокчейн е най-известната такава технология. При нея данните се организират в хронологична верига от „блокове“, съхраняват се върху мрежа от компютри, а промените в тях се виждат и контролират едновременно

от всички в мрежата.

Чрез подобен процес финансовите институции започват да издават „токени“. Това са дигитални знаци за собственост или права в някакъв актив (например в депозит или инвестиционен фонд). Тези токени могат да бъдат изкупувани обратно, но по-важното – да бъдат прехвърляни или продавани със светкавична бързина, при изключително ниски разходи и максимална сигурност. Така остават в миналото хартиените документи и дори електронните записи на информация, използващи традиционните банкови канали и бази от данни. Вместо това на финансовите пазари стават възможни бързи криптирани трансакции, записвани върху гореописаните разпределени регистри.

ВСИЧКО ТОВА ЗВУЧИ ПРЕКРАСНО и обещаващо както за финансовите институции, така и за потребителите. Обаче тази модернизация във финансо-

вите продукти и услуги започва да замества ЕЦБ, когато търси място на дигиталното евро.

ЕЦБ започва да вижда рискове и проблеми, ако банките си обменят токенизирани финансови активи и на финансовите пазари се сключват сделки, заобикаляйки досегашната инфраструктура. Това би прехвърлило платежните отношения изцяло в частни ръце и може да наруши доверието и стабилността в платежната система, които сега са гарантирани от това, че в нея участва централната банка.

Има и други сериозни притеснения. Те са свързани с една особеност при операциите с токенизирани активи. Те не могат да се извършват чрез директно интегриране на досегашните форми на официалните валути. В сферата на токенизираните финанси най-естественият и подходящ от технологична гледна точка посредник за размяна и приключване на сделки са стейблкоините – вид

криптоактиви, стойността на които е фиксирана най-често към съществуваща официална валута.

ТОЧНО ТУК ИЗНИКВА ГОЛЯМА ОПАСНОСТ – поне от европейска гледна точка. Около 99% от стейблкойните по света днес са с фиксиран курс към щатския долар, а огромна част от тях са издани от американски компании. Освен това САЩ вече имат развита законова уредба и регулации, насърчаващи стейблкойните, издани там и обезпечени с американски държавни ценни книжа. ЕЦБ отдавна изразява скептицизъм и предупреждава за различни рискове по отношение на стейблкойните, дори ако такива криптоактиви са издани по европейското право и дори ако са фиксирани към еврото. Сега се появяват и нови страхове. Вече наложилите се американски стейблкойни могат да се превърнат в незаменим елемент в токенизираните пазари още в началния

Но днес всичко пак се променя. Финансовата сфера се пренася в дигиталния свят и ако някой си мисли, че тя и бездруго вече е твърде откъсната от реалната икономика, явно още не е запознат с най-новата виртуална реалност – т.нар. токенизация

етап на тяхното развитие. В Брюксел и Франкфурт виждат заплаха за онова, което наричат „европейски суверенитет“, защото Европа пак би се оказала зависима от външна инфраструктура, технологии и регулации.

За да се избегне това, европейските стратегии призовават на помощ дигиталното евро чрез планове за внедряването му в новия свят на токенизираните финанси.

ЗА ЦЕЛТА ЕЦБ РАЗВИВА ДВА НОВИ ПРОЕКТА, които ще разширят употребата на дигиталното евро. Първият такъв проект се нарича Pontes (от латинската дума за „мост“). Той ще прави връзка между токенизирани финансови операции, извършвани на база на разпределени регистри, и съществуващата система на ЕЦБ за приключване на платежни сделки. Идеята е, че осигуряването на достъп до платежната инфраструктура на централната банка и до пари, емитирани от нея, би увеличило значително доверието и сигурността. Първите реални пазарни трансакции през Pontes са планирани за тази есен.

Междувременно ЕЦБ работи върху друг голям проект, наречен Arria, който се намира още в аналитична фаза. Той има свръхамбициозната цел да създаде нова общоевропейска среда за финансови трансакции, базирани на разпределени регистри, използваща изцяло дигиталното евро.

АРРИА НЕСЛУЧАЙНО ПОВТАРЯ ИМЕТО на Via Arria, най-важния път в древния Рим. В неотдавнашна реч Пиеро Чиполоне, член на Изпълнителния съвет на ЕЦБ, казва, че с този проект „всички пътища ще водят към еврото“.

Последното не е просто интересна метафора. То издава навярно най-стратегическия мотив за дигитализиране на еврото, което да се използва от всички – от обикновения европейец до големите финансови институции. ЕЦБ всъщност създава основа за напълно интегрирана финансова инфраструктура и финансови пазари, където националните граници губят значение в технологично и правно отношение.

С други думи, зад всички технически детайли прозира и огромният политически залог на дигиталното евро във всичките му версии „на гребно“ или „на едро“. От него може да зависи не само бъдещето на общата валута, а постигането на една върховна дългосрочна цел – все по-пълната, даже необратима интеграция между държавите членки. ■

THE OTHER DIGITAL EURO

The battle over the digitalization of our money is playing out on two fronts, not just one. What do you need to know, amidst the mix of apprehension and enthusiasm?

By IVAYLO NIKOLOV / Photography iSTOCK

The press conference following the European Central Bank's latest meeting was proceeding routinely, with Christine Lagarde answering questions from journalists in the room with a professionalism that bordered, at times, on indifference. However, she visibly perked up when asked about the progress of plans for the digital euro.

The ECB chief's reaction was no coincidence. The digital euro is one of the boldest projects in the quarter-century history of the single European currency. With a mix of curiosity and slight apprehension, the topic is gradually entering the daily conversations of the Eurozone's 350 million citizens—including those in its newest member, Bulgaria.

WHILE MANY WONDER WHY and how individuals and businesses will use the digital euro, Lagarde's team—working behind the high walls of the ECB skyscraper in Frankfurt—is immersing itself in increasingly ambitious plans. These plans go far beyond the concept as it was originally understood.

The payment instrument that citizens will use to transact with one another and make purchases from merchants is often defined as the "retail digital euro." It is precisely this that Christine Lagarde once described as a "digital form of cash" (however paradoxical that definition may sound)—one that would complement euro coins and banknotes. Now, however, the ECB is planning something even more ambitious. There is already talk of a "wholesale digital euro," which would fundamentally transform the underlying infrastructure used to move large volumes of money between financial institutions.

In short, the objective is as follows: to create a digital euro capable of serving as a settlement asset within the systems managed by the ECB and the Eurozone's national central banks—systems that handle money flows and facilitate the settlement of securities transactions.

This may sound abstract to ordinary citizens, who neither see nor have any idea how payment systems operate. In reality, however, the issue is one that dates back to antiquity: how to transfer funds—especially over long distances—more quickly, securely, and efficiently.

CENTURIES AGO, AS TRADE EXPANDED, transporting money—which, of course, existed only in cash form at the time—became increasingly inconvenient. Hundreds of currencies circulated across Europe, while travel routes were perilous and sometimes even impassable. This gradually led to the emergence of a complex system of credit and payment relationships that did not rely on physical cash. Merchants would deposit funds with counterparties, partners, or agents; in return, documents were issued that allowed the corresponding amounts to be collected—even for funds deposited in distant cities or countries. These mechanisms were the precursors to modern interbank "correspondent relationships"—a system in which banks exchange messages regarding fund transfers, often relying on the intermediation of other major banks or central banks.

Yet today, the landscape is shifting once again. The financial sector is migrating into the digital realm; anyone who believes finance is already too detached from the real economy is likely unfamiliar with the latest virtual reality: so-called "tokenization."

TOKENIZATION—A TERM THAT MAY SOUND slightly daunting—refers to the digital representation of traditional assets using "distributed ledger technology." Blockchain is the most well-known example of this technology. In this system, data is organized into a chronological chain of "blocks" and stored across a network of computers, with changes visible to and monitored by everyone in the network simultaneously.

Through a similar process, financial institutions have begun issuing "tokens." These are digital representations of ownership or rights regarding a specific asset (such as a deposit or an investment fund). While these tokens can be redeemed, more importantly, they can be transferred or sold at lightning speed, at extremely low cost, and with maximum security.

This renders paper documents—and even electronic records relying on traditional banking channels and databases—obsolete. Instead, rapid, encrypted transactions recorded on the aforementioned distributed ledgers become possible within financial markets.

ALL OF THIS SOUNDS EXCELLENT AND PROMISING for both financial institutions and consumers. However, this modernization of financial products and services has become a matter of concern for the ECB as it seeks to define the role of the digital euro.

The ECB foresees risks and problems if banks exchange tokenized financial assets and execute trades on financial markets while bypassing existing infrastructure. Such a shift would place payment relationships entirely in private hands and could undermine the trust and stability of the payment system—qualities

currently guaranteed by the central bank's participation.

There are other serious concerns as well. They are linked to a specific characteristic of transactions involving tokenized assets: these cannot be executed through the direct integration of existing forms of official currencies. In the realm of tokenized finance, the most natural and technologically suitable intermediary for the exchange and settlement of transactions is the stablecoin—a type of crypto-asset whose value is pegged, most commonly, to an existing official currency.

THIS IS PRECISELY WHERE A MAJOR DANGER ARISES—at least from a European perspective. Today, around 99% of stablecoins worldwide are pegged to the US dollar, and a vast number of them are issued by US companies. Furthermore, the US already has a developed legal and regulatory framework that encourages stablecoins issued domestically and backed by US government securities.

The ECB has long expressed skepticism and warned of various risks associated with stablecoins, even when such crypto-assets are issued under European law and pegged to the euro. Now,

new concerns are emerging. Established US stablecoins could become an indispensable element of tokenized markets right from the early stages of their development. Brussels and Frankfurt perceive a threat to what they term "European sovereignty," as Europe would once again find itself dependent on external infrastructure, technologies, and regulations.

To avoid this, European policymakers are looking to the digital euro, devising plans to integrate it into the emerging world of tokenized finance.

TO THIS END, THE ECB IS DEVELOPING two new projects designed to expand the use of the digital euro. The first, named Pontes (from the Latin word for "bridge"), aims to link tokenized financial transactions—conducted via distributed ledger technology—with the ECB's existing payment settlement system. The idea is that providing access to the central bank's payment infrastructure and to the money it issues would significantly boost trust and security. The first real market transactions via Pontes are scheduled for this autumn.

Meanwhile, the ECB is working on another major project called Appia, which is still in the analysis

phase. It has the highly ambitious goal of creating a new pan-European environment for financial transactions based on distributed ledgers, utilizing the fully digital euro.

IT IS NO COINCIDENCE THAT APPIA echoes the name of the Via Appia, the most important road in ancient Rome. In a recent speech, Piero Cipollone, a member of the ECB's Executive Board, stated that with this project, "all roads will lead to the euro."

The latter is not merely an interesting metaphor. It reveals perhaps the most strategic motive for digitizing the euro for use by everyone—from the ordinary European citizen to major financial institutions. In effect, the ECB is laying the groundwork for a fully integrated financial infrastructure and financial markets where national borders lose their significance in both technological and legal terms. In other words, beneath all the technical details lies the immense political stake of the digital euro—whether in its "retail" or "wholesale" versions. At stake may be not only the future of the common currency but also the achievement of a supreme long-term goal: ever-deeper, and perhaps even irreversible, integration among member states. ■

НОВИТЕ ВЛАКОВЕ ПО ПЪТЯ КЪМ МОДЕРНАТА ЖЕЛЕЗНИЦА

След обновяването на линии, гари и системи за управление, европейските инвестиции правят следващата крачка—към по-комфортно и устойчиво пътуване

Пътуването с влак има свой собствен ритъм. То позволява да видим постепенно променящия се пейзаж, да използваме времето си свободно и да достигнем до центъра на града, без да преминаваме през натоварения автомобилен трафик.

За да бъде железницата реален избор за хората, са необходими не само обновени релси и гари, но и модерни влакове.

След години на европейски инвестиции в железопътни линии, системи за сигнализация и управление на движението, България предприема следваща стъпка—закупуване на нов пътнически подвижен състав по Програма „Транспортна свързаност“ 2021–2027.

Проектът предвижда доставка на пет нови електрически моторни влака. След въвеждането им в експлоатация те ще бъдат предоставени на „БДЖ – Пътнически превози“ и ще обслужват маршрути в Северна България. Всеки влак разполага с минимум 300 седящи места и се движи със скорост до 160 км/ч. Предвидени са съвременни европейски системи за безопасност и комуникация, както и достъпна среда за хора с намалена подвижност.

Източник: МТС

Досега европейските средства обновяваха основно инфраструктурата—железния път, гари и технологии, управляващи движението, а сега с новите моторни модернизицията достига и до самото преживяване на пътника.

Инвестицията, на стойност близо 79 млн. евро, включва доставката на влаковете, въвеждането им в експлоатация, гаранционна поддръжка и специализирано оборудване за диагностика.

Новият подвижен състав ще направи пътуването по-надеждно, по-безопасно, по-комфортно. Електрическите влакове ще осигурят мобилност и екологична алтернатива на автомобила.

Петте нови влака трасират посоката на развитие на железницата, в която модерната инфраструктура, новите технологии и удобството на пътниците се развиват заедно.

ДИАЛОГ ЗА БЪДЕЩЕТО

с Явор Джонев

Всеки
Вторник

21:00

Bloomberg
TV Bulgaria

www.bloombergtv.bg

GRAND PARK AND LIVING:

Проект с Визия

Представете си да не се налага да избирате.

Градът или природата? Удобството или спокойствието?

Добре дошли в *Grand Park & Living*. Място, което съчетава комфорта на съвременния градски живот с близостта до природата.

35 000 кв.м частен парк, минерални басейни, спортни и детски зони, СПА, фитнес, ресторанти, магазини и услуги създават среда, в която всичко необходимо е близо до дома. А морето е само на няколко крачки.

Grand Park & Living е повече от дом. Това е място, създадено с мисъл за начина, по който искаме да живеем всеки ден.

Св. Св. Константин и Елена, гр. Варна

A Project with Vision

Imagine never having to choose.

The city or nature? Convenience or tranquillity?

Welcome to *Grand Park & Living* — a place that brings together the comfort of modern urban living with the tranquillity of nature.

13 май 2026 г. Официален старт на строителството

A 35,000 sq m private park, mineral pools, sports and children's areas, a spa, fitness centre, restaurants, shops and everyday services create an environment where everything you need is right on your doorstep. And the sea is just a few steps away.

Grand Park & Living is more than a home. It is a place thoughtfully designed around the way we want to live every single day.

St. St. Constantine and Elena, Varna

За повече информация/ For more information:

+359 88 777 09 00/ +359 88 709 92 99

info@grandpark.bg

www.grandpark.bg

КОГАТО ТЪРСИТЕ КРЕДИТ, НЕ ГЛЕДАЙТЕ САМО ЛИХВАТА

Силвия Томова, основател и управител на Privilege Consulting Services,
преди Bulgaria ON AIR

Текст МАРИНА МАРИНОВА / Фотография ИВАЙЛО ПЕТРОВ

Кредитното посредничество все още е новост за голяма част от българските потребители. Спестено време, по-добри условия, по-лесно одобрение за кредити – кои са основните предимства за вашите клиенти?

Всичко това е важно, но според мен най-голямата стойност е експертизата. Работата на добрия кредитен посредник не започва със сравнението на лихвите, а с разбирането на човека – какво иска да постигне, какви са финансовите му възможности и как изглеждат плановете му в следващите години. Двама души могат да търсят един и същ размер кредит, и въпреки това да имат нужда от две напълно различни решения. Единият е на трудов договор, другият има собствен бизнес. Единият разполага с по-голямо самоучастие, при другия има допълнителни доходи или имот, който може да послужи като обезпечение. Понякога е необходим съглъжник, друг път трябва да се промени самата структура на сделката.

Точно тук е нашата работа. Познаваме политиките на банките, но преди всичко трябва да познаваме човека срещу нас.

За банката кредитът е финансова експозиция. За клиента зад него стои нещо съвсем реално – първи дом, по-голямо жилище за семейството, инвес-

тиция, нов бизнес или проект, който е подготвял с години. Нашата задача е да свържем тези два свята – изискванията на банката и реалната цел на клиента.

Какво ви подтикна преди 6 години да изоставите добра кариера в банковия сектор и да създадете този бизнес? Кои бяха най-големите предизвикателства?

Имах стабилна кариера и повече от осем години опит в една от водещите банки на българския пазар. Банковият сектор беше изключително добра школа за мен – даде ми знания, дисциплина и разбирание как финансовите институции оценяват риска и структурират сделките.

В един момент обаче разбрах, че искам да бъда от другата страна – до клиента. Да имам свободата да разгледам всички възможности и да препоръчам това, което смятам за най-добро за него.

Когато създадох Privilege Consulting Services, не исках просто да направя още една компания за кредитно посредничество. Исках да изградя начина на работа, който самата аз бих търсила като клиент: лично отношение, висока експертиза, бърза реакция и усещането, че човекът срещу теб действително познава твоя казус.

Започнахме през 2020, във време на пандемия и огро-

мна несигурност. Най-трудното беше да спечелим доверие. Днес голяма част от новите ни клиенти идват по препоръка, а хората, с които вече сме работили, се връщат при нас. За мен това е най-ценната оценка за работата ни.

Действате в широк спектър: от кредити за покупка на автомобил и домашни ремонти до такива за стартиране на бизнес или строителство на жилищни сгради. Как изглежда профилът на клиентите ви днес – като тип кредитиране и като размери?

Профилът е много разнообразен. Работим както с човек, който купува първото си жилище, така и с предприемач, който търси финансиране за значителна инвестиция. При бизнеса говорим за покупка на активи и терени, строителство, инвестиционно и обратно финансиране, рефинансиране. Именно там казусите често стават много специфични.

Понякога клиентът има отличен бизнес, но структурата на доходите му не отговаря на стандартния модел на конкретната банка. Друг път трябва да се намери различно обезпечение, да се включи съдължник или собственото участие да бъде структурирано по различен начин.

Това е и смисълът на бутиковия модел за мен – клиентът да не бъде номер на преписка. Да знаем защо прави тази инвестиция, какво иска да постигне и къде е границата, отвъд която финансирането вместо възможност може да се превърне в тежест.

Понякога въпросът не е „Може ли да получим този кредит?“, а „Това ли е най-разумният начин да го направим?“ И това са две много различни неща.

Неизбежният въпрос: какви ефекти от еврото вече се усещат във вашия бизнес и като цяло в кредитирането?

Преходът беше значително по-плавен, отколкото много хора очакваха. Имаше притеснения, че приемането на еврото автоматично ще доведе до рязко поскъпване на кредитирането, но до момента това не се случи. Лихвите по жилищните кредити продължават да бъдат на много ниски нива.

За бизнеса еврозоната носи повече предвидимост и по-лесно движение на капитали, което в перспектива създава нови възможности.

Но бих върнала разговора към нещо много практично: валутата се промени, основните правила на доброто финансиране – не. Един проект трябва да има икономическа логика, а един кредит трябва да бъде съобразен с реалните възможности на човека или бизнеса, който ще го изплаща.

България от години поддържа едни от най-ниските нива на лихвите по ипотечните кредити в Европа. Очакванията бяха с влизането в еврозоната те да започнат плавно да се повишават. Данните на БНБ обаче показват, че те остават изключително ниски. Какво е обяснението?

Причините са няколко – ликвидността на банковата система, силната конкуренция и фактът, че ипотечният клиент е стратегически важен за банките.

Последните данни на БНБ показват средна лихва по новите жилищни кредити около 2.43% през юли и годишен процент на разходите 2.77%. Това продължават да бъдат много конкурентни нива.

Но когато разговарям с клиент, винаги казвам: не гледайте само лихвата. Тя е

важна, но е само една част от кредита. Има ГПР, такси, застраховки, допълнителни банкови продукти, условия за промяна на лихвата и срок.

Най-ниската лихва на първата страница на офертата винаги означава най-добрата сделка. Важно е как изглежда цялата картина и как този кредит ще се отрази на финансите на клиента не само днес, а и след години.

Напоследък и БНБ заговори за нужда от охлаждане в ръста на ипотечното кредитиране. Статистиката от юни показва увеличение на жилищните кредити с над 26% на годишна база. Има ли основания за притеснение?

Ръстът е висок и трябва да бъде наблюдаван. Но за мен по-важният въпрос е не

само колко расте кредитирането, а как се кредитира.

Какъв е доходът на клиента? Какво самоучастие има? Каква част от месечния му бюджет ще отива за кредита? Ако утре обстоятелствата се променят, има ли резерв?

БНБ вече въведе ограничения – финансиране до 85% от стойността на обезпечението, плащания по дълга до 50% от месечния доход и максимален срок от 30 години. Това е разумна превантивна рамка. Но има нещо, което една регулация трудно може да направи вместо клиента – да определи неговата лична граница.

Имала съм ситуации, в които човек може да получи по-голям кредит, но моят съвет е бил да не го прави. За мен доброто консултиране не означава да стигнем до максималното възможно финансиране. Понякога най-професионалният съвет е да кажеш: „Можете да го получите, но нека не превръщаме тази вноска в тежест.“

Имате доста добър поглед върху имотния пазар. Какво се промени в него в последните години? Как очаквате да се развива в следващите?

Купувачите станаха по-информирани и много по-взискателни. Все повече хора гледат на имота не просто като на квадратни метри, а като на актив. Интересуват се от локацията, инфраструктурата, качеството на строителството, средата и потенциала му да запази стойността си.

Според мен това постепенно ще разделя пазара. Качествените имоти на добри локации ще продължат да имат силно търсене, докато при компромисните или неправилно оценените проекти купувачите ще бъдат по-внимателни.

И не бих разделяла избора на имот от начина, по който той ще бъде финансиран. Добрата сделка е комбинация от правилния имот, разумната цена и финансиране, което можеш спокойно да носиш във времето.

Според актуална статистика доходите в България отбелязват сериозно номинално нарастване. Доколко реално е това в ера на силна инфлация? Забелязват ли се промени в поведението на потребителите?

Хората не усещат доходите си през статистиката, а през това какво могат да си позволят с тях. Затова номиналният ръст и усещането за по-висок стандарт невинаги вървят заедно.

Виждам обаче една много положителна промяна – клиентите стават по-финансово осъзнати. Питат повече, сравняват

"Хората не усещат доходите си през статистиката, а през това какво могат да си позволят с тях. Затова номиналният ръст и усещането за по-висок стандарт невинаги вървят заедно. Виждам обаче една много положителна промяна – клиентите стават по-финансово осъзнати. Питат повече, сравняват и искат да разберат не само каква ще бъде вноската им следващия месец, а какъв ангажимент поемат за следващите 10, 20 или 30 години"

и искат да разберат не само каква ще бъде вноската им следващия месец, а какъв ангажимент поемат за следващите 10, 20 или 30 години.

За мен това е истинската финансова грамотност. Не просто да знаеш какъв кредит можеш да получиш, а да знаеш какъв кредит можеш спокойно да си позволиш.

По-високият доход не трябва автоматично да означава по-голяма задлъжнялост. Финансовият напредък е налице тогава, когато заедно с доходите растат активите, спестяванията и свободата ти да вземаш решения.

Какво най-често недооценяват хората, когато търсят кредитиране?

Че кредитът рядко е просто математика.

Разбира се, има числа – доход, лихва, вноска, срок. Но зад тях стои конкретен човек и конкретна ситуация. Затова един от първите ми въпроси не е само „Какъв кредит търсите?“, а „Какво искате да постигнете?“

Когато знаеш целта, можеш да започнеш да изграждаш правилния път до нея.

Днес изкуственият интелект може за секунди да обработи огромен обем информация, да сравни условия и да бъде много полезен инструмент. Но в реалния живот клиентът рядко идва само с въпрос за лихвата. Той идва със своята ситуация – доход, който невинаги е стандартен, необходимост от съдължник, допълнително обезпечение, бъдеща продажба на друг имот, собствен бизнес или план за следваща инвестиция.

И понякога най-важното е да зададеш въпроса, за който самият клиент още не се е сетил.

Технологията може да даде информация. Експертизата е да знаеш кои въпроси да зададеш и как да превърнеш отговорите в работещо решение.

Банковият сектор мина през един продължителен период на консолидация, който според мнозинството експерти вече приключва. Запазва ли се конкурентността на този пазар в България?

Да. Консолидацията намали броя на участниците, но не премахна конкуренцията. Банките се конкурират чрез цена, бързина, дигитализация, качество на обслужването и способността да работят с различни клиентски профили.

Това е добре за потребителя. Но повече оферти и повече информация невинаги означават по-лесен избор. Две предложения могат да изглеждат почти еднакви на пръв поглед и въпреки това едното да бъде значително по-подходящо за конкретния човек.

Затова вярвам, че технологиите ще променят нашата професия, но няма да премахнат необходимостта от експертиза и лично отношение. Напротив – колкото повече информация имаме, толкова по-важно става кой и как я интерпретира.

В крайна сметка моята работа не приключва с одобрението на кредита. За мен добрият резултат е клиентът да се върне след години и отново да ми се довери за следващата важна стъпка.

Защото една сделка може да приключи с подписването на договора. Доверието започва след това. ■

WHEN LOOKING FOR A LOAN, DON'T FOCUS ON THE INTEREST RATE ALONE

Silvia Tomova, founder and manager of Privilege Consulting Services, talks to Bulgaria ON AIR

By MARTINA MARINOVA / Photography IVAYLO PETROV

Credit brokerage remains relatively new to a large proportion of Bulgarian consumers. Saved time, better terms and conditions, and easier loan approval are often cited as key benefits. What are the main advantages for your clients?

All of these are important, but in my opinion, the greatest value lies in expertise. The work of a good credit broker does not begin with comparing interest rates. It begins with understanding the individual: what they want to achieve, what their financial capabilities are, and what their plans look like over the coming years.

Two people may be looking for a loan of the same amount and still require two entirely different solutions. One may be employed under a labour contract, while the other runs a business. One may have a larger down payment, while the other may have additional income or property that can serve as collateral. In some cases, a co-borrower is required; in others, the structure of the transaction itself must be adjusted.

This is precisely where our role begins. We under-

stand bank policies, but above all, we must understand the person sitting across from us.

For a bank, a loan is a financial exposure. For the client, however, it represents something very real: a first home, a larger family residence, an investment, a new business, or a project they have been preparing for years. Our role is to connect these two worlds – the bank's requirements and the client's real goal.

What motivated you six years ago to leave a successful career in banking and establish your own business? What were the biggest challenges?

I had a stable career and more than eight years of experience at one of the leading banks in the Bulgarian market. The banking sector was an excellent school for me. It provided knowledge, discipline, and an understanding of how financial institutions assess risk and structure transactions. At one point, however, I realised that I wanted to be on the other side, closer to the client. I wanted the freedom to explore all available options and recommend what I genuinely believed to be the best

solution for the individual.

When I founded Privilege Consulting Services, I did not want to create just another credit brokerage company. I wanted to build the kind of service model that I myself would seek as a client: a personal approach, high-level expertise, quick responsiveness, and the confidence that the person across the table truly understands your case.

We started in 2020, at a time marked by a pandemic and enormous uncertainty. The most difficult challenge was earning trust. Today, a large proportion of our new clients come through referrals, while many former clients return to us. For me, that is the most valuable measure of our work.

You operate across a broad spectrum, ranging from car purchase and home renovation loans to financing for business start-ups and residential construction projects. What does your client profile look like today, both in terms of loan types and loan sizes?

The profile is highly diverse. We work both with individuals purchasing their first home and with

entrepreneurs seeking financing for substantial investments.

On the business side, we deal with asset and land acquisitions, construction projects, investment and working capital financing, as well as refinancing. This is precisely where cases often become highly specific.

Sometimes a client may have an excellent business, but their income structure does not fit the standard model of a particular bank. In other instances, alternative collateral must be found, a co-borrower must be included, or the equity contribution must be structured differently.

That is also the essence of the boutique model for me: the client should never become just another file number. We need to understand why they are making the investment, what they are trying to achieve, and where the boundary lies beyond which financing, instead of creating opportunities, may become a burden.

This is also what the boutique approach means to me – the client should never become just a case file number. We should know why they are mak-

ing this investment, what they want to achieve, and where the line is beyond which financing can become a burden rather than an opportunity.

Sometimes the question is not, “Can we get this loan?” but rather, “Is this the most sensible way to do it?” And those are two very different things.

The inevitable question: what effects of the euro have already been felt in your business and in lending as a whole?

The transition has been considerably smoother than many people expected. There were concerns that the adoption of the euro would automatically lead to a sharp increase in borrowing costs, but so far that has not happened. Mortgage interest rates remain at very low levels.

For businesses, membership in the euro area brings greater predictability and easier capital movement, which in the long run creates new opportunities.

However, I would like to bring the conversation back to something very practical: the currency has changed, but the fundamental principles of sound financing have not. A project must have an eco-

nomical rationale, and a loan must be aligned with the actual repayment capacity of the person or business that will service it.

For years, Bulgaria has maintained some of the lowest mortgage interest rates in Europe. Expectations were that, upon joining the euro area, rates would begin to rise gradually. Yet data from the Bulgarian National Bank shows that they remain exceptionally low. What explains this?

There are several reasons: the liquidity of the banking system, strong competition, and the fact that mortgage borrowers are strategically important customers for banks.

The latest figures from the Bulgarian National Bank indicate an average interest rate on new housing loans of around 2.43% in July, with an annual percentage rate of charge of 2.77%. These remain highly competitive levels.

However, when speaking with clients, I always tell them: do not focus solely on the interest rate. It is important, but it is only one component of a loan. There is also the APR, fees, insurance, additional

banking products, and the terms governing interest rate adjustments and loan maturity. The lowest interest rate displayed on the first page of an offer does not necessarily mean it is the best deal. What matters is the overall picture and how that loan will affect the client's finances not only today, but years down the road.

Recently, the Bulgarian National Bank has also spoken about the need to cool the growth in mortgage lending. Statistics from June show housing loans increasing by more than 26% year on year. Is there cause for concern?

Growth is certainly strong and should be monitored. However, for me the more important question is not only how much lending is growing, but how lending is being carried out.

What is the client's income? How much equity do they contribute? What portion of their monthly budget will go towards loan repayments? If circumstances change tomorrow, do they have a financial buffer?

The Bulgarian National Bank has already introduced restrictions: financing of up to 85% of the collateral value, debt payments not exceeding 50% of monthly income, and a maximum loan term of 30 years. This is a reasonable preventive framework.

Yet there is one thing regulation can hardly do on behalf of the client: determine their personal limit. I have been in situations where a client could have obtained a larger loan, but my advice was not to do so. To me, good financial advice does not mean pushing for the maximum financing available. Sometimes the most professional advice is to say: "You can afford to get it, but let's not turn this repayment into a burden."

You have a very good perspective on the real estate market. What has changed in recent years, and how do you expect it to develop in the future?

Buyers have become more informed and far more demanding. Increasingly, people view property not merely as square metres, but as an asset. They are interested in location, infrastructure, construction quality, the surrounding environment, and the property's ability to preserve its value over time.

In my view, this will gradually lead to a greater differentiation of the market. High-quality properties in prime locations will continue to enjoy strong demand, while projects that involve compromises or are incorrectly priced will be approached more cautiously by buyers.

And I would not separate the choice of property from the way it is financed. A good deal is a combination of the right property, a reasonable price, and financing that you can comfortably sustain over the long term.

According to recent statistics, incomes in Bulgaria have recorded substantial nominal

"A good deal is a combination of the right property, a reasonable price, and financing that you can comfortably sustain over the long term"

growth. How real is this growth in an era of high inflation? Are there noticeable changes in consumer behaviour?

People do not experience their income through statistics, but through what that income allows them to afford. That is why nominal growth and the feeling of a higher standard of living do not always go hand in hand.

However, I do see a very positive change: clients are becoming more financially aware. They ask more questions, compare options, and seek to understand not only what their monthly instalment will be next month, but also the commitment they are undertaking for the next 10, 20, or 30 years.

To me, that is true financial literacy. It is not simply about knowing what loan you can obtain, but understanding what loan you can comfortably afford.

A higher income should not automatically mean greater indebtedness. Financial progress is achieved when, alongside your income, your assets, savings, and freedom to make decisions also grow.

What do people most often underestimate when seeking financing?

That a loan is rarely just a matter of mathematics.

Of course, there are figures involved – income, interest rate, monthly payment, and term. But behind those numbers is a real person and a specific situation. That's why one of my first questions is not simply, "What kind of loan are you looking for?" but rather, "What are you trying to achieve?"

When you know the objective, you can begin building the right path towards it.

Today, artificial intelligence can process vast amounts of information in seconds, compare terms and conditions, and serve as a highly useful tool. In real life, however, clients rarely come with a question about interest rates alone.

They come with their unique circumstances: income that may not fit standard models, the need for a co-borrower, additional collateral, a future sale of another property, an existing business, or plans for a future investment.

And sometimes the most important thing is to ask the question that the client has not yet thought to ask.

Technology can provide information. Expertise lies in knowing which questions to ask and how to turn the answers into a practical solution.

The banking sector has gone through a prolonged period of consolidation, which, according to most experts, is now coming to an end. Is the Bulgarian market still competitive?

Yes. Consolidation has reduced the number of market participants, but it has not eliminated competition. Banks compete on pricing, speed, digitalization, quality of service, and their ability to work with different customer profiles.

This is good for consumers. But more offers and more information do not necessarily make the choice easier. Two proposals may look almost identical at first glance, yet one may be significantly more suitable for a particular person.

That is why I believe technology will transform our profession, but it will not eliminate the need for expertise and a personal approach. On the contrary – the more information we have, the more important it becomes who interprets it and how.

Ultimately, my work does not end with the approval of the loan. For me, a successful outcome is when a client comes back years later and trusts me again with their next important step.

Because a transaction may end with the signing of a contract. Trust begins after that. ■

Над града. По-близо до важното.

ДОМ В ХАРМОНИЯ С ПРИРОДАТА

BIGLA III

Горещо на професионализма!

СЪВРЕМЕНЕН ЖИВОТ
УСТОЙЧИВА СТОЙНОСТ

УНИКАЛНА ЛОКАЦИЯ

Над нас е само
Витоша - чист въздух
и панорамни гледки.

7 255 М2 ОЗЕЛЕНЕНИ ПРОСТРАНСТВА

Различни цветове във
всеки сезон

ГЕОТЕРМАЛНА СИСТЕМА

Ниски сметки и висок
комфорт.
Енергиен клас А

АСАНСЬОРИ SCHINDLER

Премиум серия
за максимален
комфорт

БЕЗ АВТОМОБИЛИ НАД ЗЕМЯТА

Подземни гаражи и
паркоместа

1 ГОДИНА ПОДДРЪЖКА ПОДАРЪК

Гарантирано
спокойствие от ден
първи!

ЕТАП АКТ 14

С АКТ 14 от
Септември 2026

SM Residence Gardens Ви на Residential
Expo 2026 в Sofia Event Center в Paradise
Center на 20 и 21 Ноември 2026!

ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ
+359 883 777 188
www.smresidence.bg
СИМЕОНОВО - СОФИЯ

ЛЕТИ СПОКОЙНО И СИГУРНО С HONEYWELL UV ПОЧИСТВАНЕ

Всички самолети на България Еър
се дезинфекцират с помощта на
системата Honeywell UV Treatment System:

ДОКАЗАНО УНИЩОЖАВА ВИРУСИТЕ
И БАКТЕРИИТЕ ДО 99.9%

ОСИГУРЯВА ВИСОКО НИВО НА
СИГУРНОСТ ЗА ПЪТНИЦИТЕ

СПЕЦИАЛНО РАЗРАБОТЕНА ЗА
НУЖДТЕ НА АВИАЦИЯТА

www.air.bg

България Еър
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

нето ексклузивно събитие

ФИНАНСИ

Уравнения и решения

12 октомври | 11:30

Хилтън София, зала „Мусала“

**ON
AIR**

**Bloomberg
TV Bulgaria**

**INVESTOR
MEDIA PRO**
investormediapro.bg

СТРОИТЕЛИ НА МЕЧТИ

Започнала с 20 души и производство на евтини батерии за телефони, днес BYD е сред технологичните лидери в най-голямата индустрия на планетата

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотогарафия BYD

На времето, когато за пръв път бе попитан дали гледа на китайската BYD като сериозен конкурент, Илон Мъск не можа да се сдържи. Шефът на Tesla избухна в смях. "Виждали ли сте колите им?", попита той на свой ред водещата в студиото на Bloomberg.

Днес, 15 години по-късно, на Мъск изобщо не му е смешно. BYD - съкратено от Build Your Dreams - произвежда повече автомобили от Tesla, продава доста повече и печели повече. Освен това се утвърди като водеща технологична сила при батериите за електромобили, докато собствените батерии на Tesla отидоха в трета група.

КАК СЕ СЛУЧИ ТОЗИ ОБРАТ? Как компанията, започнала като скромен производител на батерии за телефони с едва гвайсетина служители, се превърна в световния лидер при електромобилите и

плъг-ин хибридите? Факторите са много: от благоприятната геополитика до мозъчното рамо на китайското правителство. Но ключовата причина за успеха на BYD е друга: в неуморното разработване на свои собствени технологии. Гигантът от Шънджън има най-големия развоен отдел от всички световни автомобилни производители. Само инженерите в компанията вече надхвърлят 120,000 души - горедолу колкото е цялата глобална работна ръка на Nissan. През миналата година BYD похарчи за изследвания и нови технологии 9.2 милиарда долара - повече от Toyota. Тъкмо този подход навремето хвана око то на самия Уорън Бъфет и го подтикна да купи 10% от акциите на BYD. Но нека не изпреварваме събитията.

ИСТОРИЯТА НА BYD ЗАПОЧВА в края на 80-те години, когато бъдещият основател на компанията, Уан Чуанфу, завършва химия и металургия, и после магистрату-

ра по цветни метали в Пекин. Уан е роден в бедно селско семейство с осем деца в провинция Анхуей, и след смъртта на родителите си е отгледан от най-големите си брат и сестра, докато завърши гимназия. Прекараното в остри лишения детство го мотивира да учи и работи повече от другите. През 1993 вече е назначен за управител на новооснована гържавна компания за разработване на батерии. Съобразителният Уан забелязва, че японските гиганти изоставят никел-кадмиевата технология за батериите и преминават към никел-металхидридни и литиево-йонни, оставайки вакуум в по-ниските сегменти на пазара. За да използва възможността, младият химик решава да основе собствена компания. За началния капитал помага братовчед му със заем от около 35,000 долара (което днес превръща въпросния братовчед в мултимилиардер). На 18 ноември 1994 BYD е основана в Шънджън с 20 служители, а през

февруари 1995 е официално регистрирана.

ПЪРВИТЕ ПРОДУКТИ НА BYD са леко изменени варианти на старите батерии на Sanyo и Sony. Но Уан тържи да развива свои технологии, и скоро вече предлага литиево-йонни батерии с такова качество, че печели договори за снабдяване на Nokia и Motorola - тогавашните гиганти. iPhone революцията през следващото десетилетие преобразява пазара на мобилни телефони, но без да се отрази на BYD - скоро компанията е вече доставчик на пословично взыскателната Apple.

Междувременно обаче Уан Чуанфу е осъзнал нещо, което все още малцина в автомобилната индустрия разбират: че в бъдеще батериите ще са най-важният компонент в автомобила. През 2002 BYD прави първично предлагане на Хонконгската борса, именно за да финансира навлизането в този нов и несравнимо обещаващ сектор. Година по-късно, BYD

успява да откупи закъсалата Qinchuan Automobile - малък автомобилен производител от град Сиан. Qinchuan произвежда един скромнен градски модел на име Flyer - на практика лицензна версия на Suzuki Alto с леко променен дизайн. Това е и първият автомобил, носил някога емблемата BYD.

ТЪРСЕНЕТО ЗА НЕГО Е ТВЪРДЕ СКРОМНО, а и самата марка Qinchuan не води със себе си кой знае колко клиенти. Но компанията има собствена фабрика, включително преси за метал, и собствен развоен отдел в Сиан - и Уан Чуанфу бързо ги впряга на работа. Скоро на пазара се появява F3 - първият собствен модел на BYD (силно напоявящ на Toyota Corolla). През 2008 Уан прави нещо, което никога не е опитвал дотогава: пуска версията F3DM с комбинация от еднolitров бензинов мотор и литий-желязофосфатна батерия, осигуряваща до 100 км пробег само

на електричество. Това е на практика първият сериен плъг-ин хибрид в света. Резултатите са скромни: BYD продава само 3284 бройки в Китай и 11 в Европа. Но началото е поставено. По същото време някой прошепва името на Уан в ухото на Чарли Мънгър, дясната ръка на Уорън Бъфет. Мънгър се среща с китайския химик и предприемач, и е разтърсен (по-късно определя Уан "гений" и "работохолик"). В резултат на тази среща, Бъфет купува 10% от капитала на BYD за 230 милиона долара, а Уан най-сетне разполага със средствата да изпълни всичките си планове (Berkshire Hathaway впоследствие продаде дела си с печалба, надхвърляща 12 пъти първоначалната инвестиция).

МИНАЛОТО ДЕСЕТИЛИТИЕ БЕ ЕРАТА на литиево-йонната батерия (най-често с никел-манган-кобалтова химия, NMC). Тази технология предлагаше най-добра енергийна плътност, но за сметка на ня-

колко недостатъка, начело с високата цена и относително по-големия риск от самозапалване). Компанията на Уан започна да инвестира в алтернативната литий-желязофосфатна технология (LFP). Повечето конкуренти бяха скептични заради ниската енергийна плътност. Но BYD за тяхна изненада успя да реши проблема и през 2020 пусна на пазара първото поколение на батерията Blade - със сравнима енергийна плътност, но с доста по-ниска себестойност и с чувствително по-нисък риск от къси съединения. Обявенията от BYD показатели първоначално бяха посрещнати с недоверие - докато не се оказа, че в реалния живот Blade гори ги надхвърля. Резултатите не закъсняха: докато през 2020 BYD продаде едва 131,000 чисти електромобила, през 2025 броят им надхвърли 2.26 милиона - галеч над продажбите на Tesla.

Впрочем тези 2.26 милиона са едва половината от общите продажби на BYD. Това е втората причина възходът на BYD да се случи толкова бързо. Вместо да предложи само електромобили и да чака пазарът да дозрее за тях, компанията заложи в началото на по-практичните плъг-ин хибриди (PHEV): също "новоенергийни" автомобили според представите на китайското правителство, и също фокусирани най-вече около батерията, но без да се нуждаят от развитата зарядна инфраструктура, нужна за чистите EV. Тъкмо PHEV създадоха първите големи пазарни обеми за BYD в Китай, и те бяха острието на експортната стратегия, която е в основата на печалбите.

Тази експортна стратегия сега навлиза в следващия си етап. След като завладя по-непрепечените пазари като Югоизточна Азия и Латинска Америка, сега BYD насочва главните си усилия към най-взискателните купувачи на планетата: европейците. В последните две години компанията стъпи на почти всички пазари в ЕС (включително в България в началото на 2026). В края на август пазарният ѝ дял на Стария континент бе вече 2.4% - по-голям от този на Ford, да не говорим за Nissan или Suzuki, а ръстът на годишна база е 163%. Макар и навлязла на европейските пазари доста след конкуренти като MG и Chery, BYD вече ги изпреварва и е най-големият китайски играч тук.

МЕЖДУВРЕМЕННО 120-ТЕ ХИЛЯДИ УЧЕНИ и инженери не стоят без работа. BYD вече притежава 42,000 различни регистрирани патента, и заявява по 54 нови... на ден.

Тази пролет компанията представи второто поколение на своята технология

Уан Чуанфу
Wang Chuanfu

Волфганг Егер, главният дизайнер на BYD
Wolfgang Egger, BYD's chief designer

за батерии - Blade 2.0. Със значително повишена енергийна плътност (190-210 ватчаса на килограм, вместо 140 при първото поколение), тази батерия позволява автономен пробег над 1000 км във върховите модели като Denza Z9GT, и може да се зарежда с до 1500 киловата на собствената зарядна инфраструктура на BYD - Flash. Това означава зареждане от 10% до 97% за едва 9 минути. Китайците планират 2 милиарда евро инвестиции в собствена зарядна инфраструктура в Европа, за да извлекат максимална полза от предимствата си. Новата батерия обещава и завидна издръжливост: в тестовете тя издържа 4000 цикъла на зареждане и разреждане с едва 2.5% загуба на капацитет в края. Променената химия функционира добре дори при температури от порядъка на -20 градуса (батерията запазва над 85% капацитет), и е още по-устойчива на самозапалване от досега. Изпитанията, на които я подлагат инженерите на BYD, напомнят надпревара между садисти: нагряване до няколкостотин градуса, симулиращи високоскоростна катастрофа уреди, гупчене с пирони на множество места и така нататък - без нито едно от тях да доведе до термично изтичане.

РАЗБИРА СЕ, BYD НЕ РАЗВИВА САМО батериите си. Инженерният отдел създаде две нови електрически платформи - e-Platform 3.0 и Super e-Platform - които едновременно оптимизират производството, подобряват динамиката и гарантират изобилно вътрешно пространство в автомобила. Клетките на батерията вече се интегрират директно в шасито на автомобила, вместо да се групират в отделни модули - което води до по-висока устойчивост на усукване, по-ниско тегло и по-добре динамика.

Компанията не пренебрегва и плъг-ин хибридите. Новото поколение Super DM хибриди на практика предлага електромобил, но със свободата на двигателя с вътрешно горене. Разработеният от BYD бензинов двигател Хиаоуп (с типичния за китайците работен обем от 1.5 литра) постига топлинна ефективност от над 43%. Хибридите с тази система изминават спокойно над 1000 км, без да спират за зареждане. Собствени разработки на BYD са и системата за контрол на каросерията (DiSus), и контролът на стабилността и сцеплението (iTac)... "Да инвестираш в научна и развойна дейност не е прахосване на пари, а пестене на пари", казва Уан Чуанфу. И педантично следва тази си мисъл. ■

BUILDERS OF DREAMS

Starting with just 20 people and the production of cheap phone batteries, today BYD ranks among the technology leaders in the planet's largest industry.

By KONSTANTIN TOMOV / Photography BYD

Back when he was first asked if he viewed the Chinese company BYD as a serious competitor, Elon Musk couldn't help himself. The Tesla boss burst out laughing. "Have you seen their cars?" he asked the Bloomberg studio host in return.

Today, 15 years later, Musk isn't laughing at all. BYD—short for "Build Your Dreams"—manufactures more cars than Tesla, sells significantly more, and earns higher profits. Furthermore, it has established itself as a leading technological force in electric vehicle batteries, while Tesla's own battery efforts have fallen by the wayside.

HOW DID THIS TURNAROUND HAPPEN?

How did a company that began as a modest manufacturer of phone batteries with barely

twenty employees transform into the global leader in electric vehicles and plug-in hybrids? There are many factors at play: from favourable geopolitics to the powerful backing of the Chinese government. Yet, the key reason for BYD's success lies elsewhere: in the tireless development of its own proprietary technologies. The Shenzhen-based giant boasts the largest R&D department of any automaker in the world. The company's engineering team alone now exceeds 120,000 people—roughly the size of Nissan's entire global workforce. Last year, BYD spent \$9.2 billion on research and new technologies—more than Toyota. It was precisely this approach that caught the eye of Warren Buffett himself, prompting him to acquire a 10% stake in BYD. But let us not get ahead of the story.

BYD'S STORY BEGAN IN THE LATE 1980S, when the company's future founder, Wang Chuanfu, completed his studies in chemistry and metallurgy, followed by a master's degree in non-ferrous metals in Beijing. Wang was born into a poor rural family of eight children in Anhui Province; after his parents passed away, he was raised by his older brother and sister until he finished high school. A childhood marked by severe hardship motivated him to study and work harder than his peers. By 1993, he had been appointed manager of a newly established state-owned company dedicated to battery development.

The astute Wang noticed that Japanese giants were abandoning nickel-cadmium battery technology in favor of nickel-metal hydride and

lithium-ion alternatives, thereby leaving a gap in the lower market segments. Seizing this opportunity, the young chemist decided to found his own company. His cousin helped with the initial capital by providing a loan of around \$35,000 (an act that would turn that cousin into a multi-billionaire today). BYD was founded in Shenzhen on November 18, 1994, with 20 employees, and was officially registered in February 1995.

BYD'S FIRST PRODUCTS were slightly modified versions of existing batteries from Sanyo and Sony. However, Wang was committed to developing his own technologies; he soon began offering lithium-ion batteries of such high quality that he secured supply contracts with Nokia and Motorola—the industry giants of the time. The iPhone revolution of the following decade transformed the mobile phone market, yet BYD remained unaffected; the company soon became a supplier to the notoriously demanding Apple.

In the meantime, however, Wang Chuanfu realised something that few in the automotive industry understood at the time: that batteries would become the most important component of a vehicle in the future. In 2002, BYD launched an initial public offering (IPO) on the Hong Kong Stock Exchange specifically to fund its entry into this new and vastly more promising sector. A year later, BYD acquired the struggling Qinchuan Automobile, a small car manufacturer based in the city of Xi'an. Qinchuan produced a modest city car called the Flyer—essentially a licensed version of the Suzuki Alto with a slightly modified design. It was the first car to ever bear the BYD badge.

DEMAND FOR THE VEHICLE WAS QUITE LOW, and the Qinchuan brand itself did not bring a significant customer base with it. However, the company possessed its own factory—complete with metal stamping presses—and an R&D department in Xi'an, assets that Wang Chuanfu quickly put to work. Soon, the F3—BYD's first proprietary model (which bore a strong resemblance to the Toyota Corolla)—hit the market. In 2008, Wang did something unprecedented: he launched the F3DM, a vehicle combining a 1.0-litre gasoline engine with a lithium-iron-phosphate battery capable of delivering a range of up to 100 km on electric power alone. It was, in effect, the world's first mass-produced plug-in hybrid. The results were modest: BYD sold just 3,284 units in China and 11 in Europe. But the foundation had been laid. Around that time, someone whispered Wang's name into the ear of Charlie Munger, Warren Buffett's right-hand man. Munger met the Chinese chemist and entrepreneur and was deeply impressed (he later described Wang as a "genius" and a "workaholic"). As a result of this meeting, Buffett purchased a 10% stake in BYD for \$230 million, finally giving Wang the funds

to execute all his plans (Berkshire Hathaway subsequently sold its stake for a profit exceeding 12 times the initial investment).

THE PAST DECADE WAS THE ERA of the lithium-ion battery (most commonly using nickel-manganese-cobalt, or NMC, chemistry). While this technology offered superior energy density, it came with several drawbacks—chief among them high costs and a relatively higher risk of spontaneous combustion. Wang's company began investing in the alternative lithium iron phosphate (LFP) technology. Most competitors were sceptical due to its lower energy density. Yet, to their surprise, BYD managed to solve the problem; in 2020, the company launched the first generation of its "Blade" battery, which offered comparable energy density but at a significantly lower cost and with a drastically reduced risk of short circuits. The figures announced by BYD were initially met with scepticism—until it turned out that, in real-world conditions, the Blade battery actually outperformed them. The results were swift: while BYD sold just 131,000 pure electric vehicles in 2020, that figure surpassed 2.26 million in 2025—far exceeding Tesla's sales.

IN FACT, THOSE 2.26 MILLION UNITS represent only half of BYD's total sales. This is the

second reason for the company's rapid rise. Instead of offering only electric vehicles and waiting for the market to mature, BYD initially focused on the more practical plug-in hybrids (PHEVs). These vehicles—classified as "new energy vehicles" by the Chinese government and centred on battery technology—did not require the extensive charging infrastructure needed for pure EVs. It was precisely these PHEVs that generated BYD's initial high sales volumes in China and served as the spearhead of the export strategy that underpins the company's profitability.

THIS EXPORT STRATEGY IS NOW ENTERING its next phase. Having conquered less demanding markets such as Southeast Asia and Latin America, BYD is now focusing its primary efforts on the most demanding buyers on the planet: Europeans. Over the past two years, the company has entered almost every EU market (including Bulgaria, in early 2026). By the end of August, its market share in Europe had already reached 2.4%—surpassing that of Ford, not to mention Nissan or Suzuki—with a year-on-year growth rate of 163%. Although it entered European markets well after competitors like MG and Chery, BYD has already overtaken them to become the largest Chinese player in the region.

Meanwhile, the company's 120,000 scientists and engineers are far from idle. BYD already holds 42,000 registered patents and files for 54 new ones... every day. This spring, the company unveiled the second generation of its battery technology: Blade 2.0. Boasting significantly higher energy density (190–210 watt-hours per kilogram, up from 140 in the first generation), this battery enables a range of over 1,000 km in flagship models like the Denza Z9GT. It also supports charging at up to 1,500 kilowatts using BYD's proprietary "Flash" charging infrastructure, allowing for a charge from 10% to 97% in just 9 minutes. The Chinese company plans to invest €2 billion in its own charging infrastructure in Europe to fully capitalise on its advantages. The new battery also promises impressive durability: in tests, it withstood 4,000 charge-discharge cycles with a capacity loss of just 2.5% by the end. Its modified chemistry performs well even at temperatures around -20°C (retaining over 85% of its capacity) and offers even greater resistance to spontaneous combustion than previous versions. The tests conducted by BYD engineers resemble a contest between sadists—heating to several hundred degrees, high-speed crash simulations, multiple nail-penetration tests, and more—yet none of these resulted in thermal runaway.

OF COURSE, BYD IS NOT DEVELOPING only its batteries. The engineering department has created two new electrified platforms—e-Platform 3.0 and Super e-Platform—that simultaneously optimise production, improve driving dynamics, and ensure ample interior space. Battery cells are now integrated directly into the vehicle's chassis rather than being grouped into separate modules, resulting in greater torsional rigidity, reduced weight, and improved dynamics. The company is not neglecting plug-in hybrids, either; its new generation of Super DM hybrids effectively offers the experience of an electric vehicle combined with the freedom provided by an internal combustion engine.

The Xiaoyun gasoline engine developed by BYD (featuring the 1.5-litre displacement typical of Chinese manufacturers) achieves a thermal efficiency of over 43%. Hybrids equipped with this system can easily cover more than 1,000 km without stopping to refuel. BYD's proprietary technologies also include the body control system (DiSus) and the stability and traction control system (iTac)... "Investing in research and development is not a waste of money, but a way to save money," says Wang Chuanfu. And he meticulously puts this philosophy into practice. ■

Надеждни куриерски услуги за страната и чужбина

Доставяме пратки навсякъде
в България на следващия
работен ден, за по-малките
населени места - по график.

Заедно с **GLS** доставяме колетни
пратки навсякъде в Европа.

НАШЕСТВИЕ: ВСЯКА ШЕСТА КОЛА Е ОТ КИТАЙ

Българският автомобилен пазар върви
към нова рекордна година

Китайското автомобилно нашествие в България вече може да се смята за факт, показва традиционният пазарен анализ на Autamedia.bg. За месец септември гелът на китайските марки от регистрираните нови автомобили в страната е вече 15.7% (при 2.9% същия месец на миналата година, и 1.4% през септември 2024). Това означава на практика всеки шести автомобил.

Появата на нови играчи личи и в подреждането на най-търсените модели. Там китайски кросоувър даде сериозна битка на Toyota Corolla, и в крайна сметка отстъпи първото място само за 9 бройки разлика. Хибригът Geely Starray EM-i отчита 171 регистрации за месеца, докато финалната разпродажба на бюджетната Toyota преди смяната на поколенията е довела до 180 регистрирани автомобили.

ВЕЧЕ ПЕТ КИТАЙСКИ МОДЕЛА СА В ТОП 50. Успехът на кросоувъра на Geely всъщност се дължи на натрупани поръчки от предишните месеци, които значително надхвърлиха предвидените за българския пазар бройки. Едва през септември клиентите дочакаха първите по-мощни гоставки. С общо 292 продажби, Starray EM-i

вече попада в Топ 50 на най-популярните модели у нас тази година. Там влизат още четири китайски автомобили: Forthing T5 Evo (582), Dongfeng Shine (387), Geely Citiray (281) и GWM Haval H6 (232).

Общо през септември регистрираните нови автомобили на китайските марки са 751, а от началото на годината достигат 4413 бройки, което е 10% от пазара на нови автомобили (M1 и N1) у нас. В това число не са включени 65 регистрации на

марката Ebro, която поне на теория се води испанска, макар да продава просто ребрандирани и сглобени от готови комплекти модели на Chery.

Forthing (804) и Dongfeng (746) си остават най-популярните китайски автомобили у нас, но сега вече бързо ги догонват и други марки, начело с Geely (678), MG (466), GWM (433) и BYD (376), който е на пазара едва от няколко месеца.

БЪЛГАРИЯ ВЪРВИ КЪМ НОВ РЕКОРД.

Като цяло регистрациите на нови автомобили леко се понижават през септември спрямо август (по-къс месец и с много празници) до общо 4773 бройки - но и това е госта над резултата от септември 2025. От началото на годината пазарът на леки автомобили достига 44 265 бройки, ръст от 10% на годишна база и заявка за нов исторически рекорд.

Освен споменатите Corolla и Starray EM-i, в десетката на най-популярните модели за септември попадат Dacia Sandero (138), Kia Sportage (130), Skoda Octavia (118), Toyota CH-R и Skoda Kamiq (по 109), Hyundai Tucson (90), Dacia Duster (86) и Dacia Bigster (70). Кои са най-продаваните модели от началото на годината, вижте в таблицата. ■

ТОП 10 ПРЕЗ 2026 TOP 10 IN 2026

1. Toyota Corolla	1760
2. Skoda Octavia	1145
3. Skoda Kodiaq	1071
4. Hyundai Tucson	1033
5. Dacia Duster	1030
6. Kia Sportage	910
7. Toyota C-HR	893
8. Dacia Sandero	809
9. Hyundai i20	788
10. Skoda Kamiq	756

А ТИ КАКВО ЧАКАШ

Взemi ипотечен кредит

ДОМ ЗА ТЕБ.

Времето е сега.

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

*5050
www.ccbank.bg

INVASION: ONE IN SIX NEW CARS IS FROM CHINA

The Bulgarian car market is heading towards another record-breaking year

The Chinese automotive 'invasion' of Bulgaria is now a reality, according to the latest market analysis by Automedia.bg. In September, Chinese brands accounted for 15.7% of new car registrations in the country (up from 2.9% in the same month last year and 1.4% in September 2024). In practical terms, this means one in every six cars. The emergence of new players is also evident in the rankings of the most sought-after models. A Chinese crossover put up a fierce fight against the Toyota Corolla, ultimately missing out on the top spot by a margin of just nine units.

The Geely Staray EM-i hybrid recorded 171 registrations for the month of September, while the final sell-off of the budget-friendly Toyota—ahead of its generational update—resulted in 180 registrations.

FIVE CHINESE MODELS IN THE TOP 50. The success of the Geely crossover is actu-

ally due to a backlog of orders from previous months that significantly exceeded the initial allocation for the Bulgarian market; it was only in September that customers finally received the first large-scale deliveries. With a total of 292 sales, the Staray EM-i has now entered the list of the 50 most popular models in the country this year. Four other Chinese vehicles also make the list: the Forthing T5 Evo (582), Dongfeng Shine (387), Geely Citiray (281), and GWM Haval H6 (232).

In total, 751 new cars from Chinese brands were registered in September, bringing the year-to-date figure to 4,413 units—representing 10% of the local new car market (categories M1 and N1). This figure excludes 65 registrations for the Ebro brand; while theoretically Spanish, it sells Chery models that are simply rebranded and assembled from knock-down kits. Forthing (804) and Dongfeng (746) remain the most popular Chinese car brands in the country, though they are

rapidly being caught up by others such as Geely (678), MG (466), GWM (433), and BYD (376), the latter having been on the market for only a few months.

BULGARIA HEADED FOR A NEW RECORD.

Overall, new car registrations dipped slightly in September compared to August (it was a shorter month with many holidays), totaling 4,773 units—a figure still well above the result from September 2025. Since the beginning of the year, the passenger car market has reached 44,265 units, marking a 10% year-on-year increase and signaling a potential new all-time record. In addition to the aforementioned Corolla and Staray EM-i, the top ten most popular models for September include the Dacia Sandero (138), Kia Sportage (130), Skoda Octavia (118), Toyota C-HR and Skoda Kamiq (109 each), Hyundai Tucson (90), Dacia Duster (86), and Dacia Bigster (70). See the table for the best-selling models since the beginning of the year. ■

52 | **ДА СТИСНЕШ
СВЕТА ЗА ВРАТА**
THE THROAT OF THE WORLD

42 | **КАЛЕЙДОСКОП**
КАЛЕЙДОСКОП

48 | **ПОЛИТИКАТА НА ТЕСНИЯ ПРОХОД**
THE NARROW PASS STRATEGY

ЗАЩО МЕЛОНИ ИСКА ДА ПАТЕНТОВА ГЛАСА СИ

WHY DOES MELONI WANT TO PATENT HER VOICE?

Обещаваният огромен тласък за производителността на труда от появата на изкуствения интелект все още не се е материализирал. Но в областта на дезинформацията AI вече предизвиква истинска революция - го такава степен, че подтикна италианския премиер Джорджа Мелони да обяви за обект на авторско право... собствения си глас.

Мелони, която вече подобри рекорда за най-дълго управлявал италиански премиер с непрекъснат мандат в демократичната ера, е подала заявка към патентното бюро на ЕС, за да защити гласа си от фалшификации и злоупотреби с помощта на AI. Тя е първият политик на това равнище, прибягнал до мярката. Заявки за сходни патенти има от множество музикални звезди, начело с Тейлър Суифт. Мелони ще се бори да спечели втори мандат на предстоящите общи избори в Италия догодина срещу все по-гърмката съпротива и на обединената левица, и на новите крайнодесни формации като тази на пенсионирания генерал Роберто Ваначи. Множество фалшиви видеа на Мелони вече циркулират из социалните мрежи в Италия. Експерти по право твърдят, че е много по-лесно да убедиш социалните мрежи да свалят видео или пост на база нарушено авторско право, отколкото за нарушения на техните т. нар. "стандартни" или на правата на личността.

The massive boost to labor productivity promised by the advent of artificial intelligence has yet to materialize. However, in the realm of disinformation, AI is already sparking a true revolution—to such an extent that it has prompted Italian Prime Minister Giorgia Meloni to seek copyright protection for... her own voice.

Meloni, who has already set the record for the longest continuous term served by an Italian prime minister in the democratic era, has filed an application with the EU patent office to protect her voice against AI-generated fakes and misuse. She is the first politician at this level to resort to such a measure. Similar patent applications have been filed by numerous music stars, led by Taylor Swift.

Meloni will fight to win a second term in Italy's upcoming general election next year, facing increasingly vocal opposition from both the united left and new far-right groups, such as the one led by retired General Roberto Vannacci. Numerous fake videos of Meloni are already circulating on social media in Italy. Legal experts argue that it is far easier to persuade social media platforms to take down a video or post on the grounds of copyright infringement than for violations of their so-called "standards" or personal rights. ■

СЛЕД ЦАР САМИУЛ, ГЪРЦИЯ ГЛЕДА КЪМ БРИТАНСКИЯ МУЗЕЙ

AFTER TSAR SAMUIL, GREECE LOOKS AT THE BRITISH MUSEUM

Спогодбата, по силата на която Гърция върна на България тленните останки на средновековния български цар Самуил в замяна на колекция от църковни предмети, е не само жест на добра воля, но и увертюра към голямата цел на Атина - да си върне поне част от националните паметници, коментира местният Kathimerini. По-конкретно във фокуса на премиера Мицотакис са т. нар. Мрамори на Елгин или Партедонски мрамори - група мраморни статуи, отнесени от лорд Елгин от Партедона в Атина и изложени оттогава в Британския музей. До момента Великобритания отказва да говори за връщането им. Вселенската патриаршия също приветства сделката с България като първа стъпка към връщането на "религиозни и културни артефакти", отнети от Гърция.

The agreement under which Greece returned the remains of the medieval Bulgarian Tsar Samuil to Bulgaria in exchange for a collection of ecclesiastical objects is not merely a gesture of goodwill but also a prelude to Athens' major goal: reclaiming at least a portion of its national monuments, the local newspaper 'Kathimerini' reports. Specifically, Prime Minister Mitsotakis is focusing on the so-called Elgin Marbles—or Parthenon Marbles—a group of marble sculptures removed by Lord Elgin from the Parthenon in Athens and displayed at the British Museum ever since. To date, Great Britain has refused to negotiate their return. The Ecumenical Patriarchate has also welcomed the deal with Bulgaria as a first step toward the restitution of "religious and cultural artifacts" taken from Greece. ■

Новият ЕОН
ще ти хареса.

TB + 1 Gbps ИНТЕРНЕТ

22.90 €
/мес.

с EON APP FULL+

arena
SELECT ACTION
COMEDY
LIFE

arena
PLAY UP

skySHOWTIME

VIVACOM

Промо абонамент 22.90 €/мес. за целия срок при сключване на нов 24-мес. договор за EON APP FULL+ и FiberNet 1Gbps, след което станд. 38.71 €/мес. Включени Arena Play UP, Arena Select и SkyShowtime с реклами за срока на договора, след което съотв. 2.91 €/3.00 €/4.99 € на мес. Макс. скорост на download - 1 Gbps, на upload - 700 Mbps за план FiberNet 1Gbps. Брой канали и заглавия във Видеоотека според избрания план. Цени с ДДС. Важи до 31.10.2026 г. или до изчерпване на наличните възможности за предоставяне на пакетите и крайните устройства. За техн. възможност и повече инфо - vivacom.bg

КАК БЪЛГАРИЯ СЕ ОКАЗА 12-АТА НАЙ-ДОБРА СТРАНА ЗА ЖИВОТ

Най-високата оценка на Балканите е заслужена с ниски данъци, зеленина и финансова стабилност. Най-големият минус е... климатът

Текст КАЛИН НИКОЛОВ / Фотография ISTOCK

Понякога е нужен поглед от страни, за да оцени човек онова, което има. Ако попитате българите къде се класира страната им сред най-добрите места за живеене, отговорите биха били преобладаващо песимистични. В действителност, според последното издание на уважаваната класация на международната консултантска компания PwC, България е... 12-ата най-добра страна за живеене в света, силно препоръчвана за преместване на работещи или пенсионери.

КЛАСАЦИЯТА РАЗГЛЕЖДА 24 различни индикатора в целия спектър от икономическо състояние и цена на живота

до климат и здравни услуги. В последното ѝ издание, като най-добра страна за живеене в света изпъква Естония, с общ резултат 72.8, пред Сингапур (72.6) и Малайзия (72.0). Източна Европа се представя като цяло добре с комбинацията от икономическа стабилност, относително по-ниска цена на живота и добри социални услуги. В Топ 20, освен Естония и България, попадат още четири държави от региона - Литва, Чехия, Хърватия и Латвия. От западноевропейските държави в Топ 20 присъства само една - Португалия (на четвърто място)

НАЙ-БОГАТИТЕ СТРАНИ В СВЕТА, които доминират в повечето класации за качество на живот, тук остават назад

заради високата му цена: Швейцария е едва 22-ра, Нидерландия - 37-а, Швеция - 42-ра, Германия - 50-а, Франция - 79-а. Съединените щати остават едва на 107-о място в класацията, в една и съща група с Шри Ланка, Мароко и Руанда.

България е и най-добрата страна за живеене на Балканите, излиза от резултатите на PwC. Хърватия е класирана 18-а, Румъния - 26-а, Словения - 33-а, Черна гора - 34-а, Северна Македония - 53-а, Сърбия - 59-а, Гърция - 67-а, Албания - 88-а, а Турция е на 97-о място.

МАЛКО НЕОЧАКВАНО, КАТО НАЙ-СЛАБО МЯСТО на България е отбелязан климатът (заради суровите зими в планинските райони), което води до оценка едва 30 пункта за климатичен комфорт. Страната получава и скромните 49 за образователната си система. Останалите 22 показателя са оценени високо, начело с достъпност на живота (89), стабилност на валутата и банковата система (85), данъци (84) и зеленина (83). Това е достатъчно да компенсира средните оценки за върховенство на закона и за качество на здравните услуги. Експертите на PwC са включили общо 186 страни в класацията си. От тях най-лош за живеене е разтърсваният от конфликти Афганистан, пред Йемен и най-младата държава в света - Южен Судан. В десетката на най-непрепоръчителните за преселване страни попадат също Нигер, Чад, Централноафриканската република, Сомалия, Северна Корея, Мали и Сирия. ■

ТОП 15

1. Естония	72.8
2. Сингапур	72.6
3. Малайзия	72.0
4. Португалия	71.6
5. Тайван	71.4
6. Литва	71.0
7. Хонконг	71.0
8. Сейнт Китс и Невис	70.3
9. Чехия	69.9
10. Малта	69.8
11. Кипър	69.7
12. БЪЛГАРИЯ	69.7
13. ОАЕ	69.4
14. Грузия	69.3
15. Бруней	69.3

THE ALL-NEW, ALL-ELECTRIC
MAZDA CX-6e
A NEW EXPRESSION OF CONFIDENCE

Takumi	46 850 €	EKO BONUS	from 43 850 €
Takumi Plus	49 850 €	3 000 €	from 46 850 €

CRAFTED WITH JAPANESE SOUL

78kWh LPF battery, 258HP, 290Nm torque, 484km driving range extra urban, 610km urban
DC fast charging 10-80% 24min (195kW max power), AC charging 11kW onboard charger,
Length 4 850mm, Width 2 902mm, Height 1 620mm, Panorama roof 1.054m², 99.7 % UV protection, 23 speakers audio system

6 YEAR
MAZDA
WARRANTY

DRIVE TOGETHER

HOW BULGARIA BECAME THE 12TH BEST COUNTRY TO LIVE IN

Its top ranking in the Balkans is earned through low taxes, abundant greenery, and financial stability. The biggest downside is... the climate.

By KALIN NIKOLOV / Photography iSTOCK

Sometimes, an outside perspective is needed to truly appreciate what one has. If you were to ask Bulgarians where their country ranks among the best places to live, the answers would likely be overwhelmingly pessimistic. In reality, however, according to the latest edition of the respected ranking by the international consultancy Rumavi, Bulgaria is the 12th best country in the world to live in—and highly recommended for working professionals or retirees looking to relocate.

THE RANKING EVALUATES 24 DIFFERENT INDICATORS, covering everything from economic conditions and the cost of living to climate and healthcare services. In the latest edition, Estonia stands out as the best country to live in, with an overall score of 72.8, followed by Singapore (72.6) and Malaysia (72.0). Eastern Europe performs well overall, thanks to a combination of economic stability, a relatively lower cost of living, and quality social services. In addition to Estonia and Bulgaria, four other countries from the region—Lithuania, the Czech Republic, Croatia, and Latvia—feature in the top 20. Only one Western European country—Portugal (in fourth place)—appears in the top 20.

THE WORLD'S WEALTHIEST NATIONS, which typically dominate quality-of-life rankings, lag behind here due to the high cost of living: Switzerland ranks only 22nd, the Netherlands 37th, Sweden 42nd, Germany 50th, and France 79th. The United States sits at 107th place, in the same group as Sri Lanka, Morocco, and Rwanda.

TOP 15

1. Estonia	72.8
2. Singapore	72.6
3. Malaysia	72.0
4. Portugal	71.6
5. Taiwan	71.4
6. Lithuania	71.0
7. Hong Kong	71.0
8. Saint Kitts and Nevis	70.3
9. Czech Republic	69.9
10. Malta	69.8
11. Cyprus	69.7
12. BULGARIA	69.7
13. UAE	69.4
14. Georgia	69.3
15. Brunei	69.3

According to the Rumavi results, Bulgaria is also the best country to live in within the Balkans. Croatia ranks 18th, Romania 26th, Slovenia 33rd, Montenegro 34th, North Macedonia 53rd, Serbia 59th, Greece 67th, Albania 88th, and Turkey 97th.

SOMEWHAT UNEXPECTEDLY, BULGARIA'S weakest point is identified as its climate (due to harsh winters in mountainous regions), resulting in a score of just 30 points for climate comfort. The country also receives a modest score of 49 for its education system. The remaining 22 indicators are rated highly, led by affordability (89), currency and banking system stability (85), taxes (84), and greenery (83). This is enough to offset the average scores for the rule of law and the quality of healthcare services.

Rumavi experts included a total of 186 countries in their ranking. Of these, the worst place to live is conflict-torn Afghanistan, followed by Yemen and the world's youngest nation, South Sudan. Niger, Chad, the Central African Republic, Somalia, North Korea, Mali, and Syria also feature in the top ten least recommended countries for relocation. ■

EO Dent
DENTAL CLINIC

Създаваме УСМИВКИ

с *любов!*

We create smiles with love!

ИМПЛАНТОЛОГИЯ
IMPLANTOLOGY

ОРАЛНА ХИРУРГИЯ
ORAL SURGERY

ПАРОДОНТОЛОГИЯ
PERIODONTOLOGY

ДЕНТАЛНА ЕСТЕТИКА
DENTAL AESTHETICS

ЕНДОДОНТИЯ
ENDODONTICS

ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЯ
PAEDIATRIC DENTISTRY

ОРТОДОНТИЯ
ORTHODONTICS

3D ДИАГНОСТИКА
3D DIAGNOSTICS

ЛЕЧЕНИЕ С ЛАЗЕР
LASER DENTISTRY

ЕСТЕТИЧНА ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - АРСЕНАЛСКИ - ГР. СОФИЯ, КВ. ЛОЗЕНЕЦ БУЛ. "АРСЕНАЛСКИ" 11 ЕТ. 8, ТЕЛ.: 0888 406 010
БЪЛГАРО-НЕМСКА ИМПЛАНТОЛОГИЧНО-ХИРУРГИЧНА ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - ГР. СОФИЯ, КВ. ЛОЗЕНЕЦ БУЛ. "ЧЕРНИ ВРЪХ" 6А, ТЕЛ.: 0888 500 522 / 0888 500 533
СПЕЦИАЛИЗИРАНА ДЕТСКА ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - ГР. СОФИЯ, КВ. ДИАНАБАД, УЛ. "СВ. ПИМЕН ЗОГРАФСКИ" 16, ТЕЛ.: 0888 141 010 / 0889 313 889
СПЕЦИАЛИЗИРАНА ОРТОДОНТИЧНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - ГР. СОФИЯ, КВ. ДИАНАБАД, УЛ. "СВ. ПИМЕН ЗОГРАФСКИ" 16, ТЕЛ.: 0888 400 477
СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЕНДОДОНТИЧНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - ГР. СОФИЯ, КВ. ДИАНАБАД, УЛ. "СВ. ПИМЕН ЗОГРАФСКИ" 16, ТЕЛ.: 0889 466 766
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - ДИАНАБАД - ГР. СОФИЯ, КВ. ДИАНАБАД, УЛ. "СВ. ПИМЕН ЗОГРАФСКИ" 16, ТЕЛ.: 0884 454 577 / 0882 545 415 / 0888 464 666
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - АРСЕНАЛСКИ - ГР. СОФИЯ, КВ. ЛОЗЕНЕЦ БУЛ. "АРСЕНАЛСКИ" 11 ЕТ. 2, ТЕЛ.: 0885 003 706
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - ЛЮЛИН - ГР. СОФИЯ, КВ. ЛЮЛИН, БУЛ. "ЗАХАРИ СТОЯНОВ" БЛ. 417 А, ТЕЛ.: 0886 097 405
СПЕЦИАЛИЗИРАНА ДЕТСКА ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - ЛЮЛИН - ГР. СОФИЯ, КВ. ЛЮЛИН, БУЛ. "ЗАХАРИ СТОЯНОВ" БЛ. 417 А, ТЕЛ.: 0888 500 505
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - ПИРИН ГОЛФ - ГР. РАЗЛОГ, КОМПЛЕКС ПИРИН ГОЛФ, БЛ. 5, ВХ. В, ЕТ. 1, ТЕЛ.: 0882 011 012
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - ПЕРНИК - ГР. ПЕРНИК, УЛ. "ЧЕРЕШОВО ТОПЧЕ" 2, ТЕЛ.: 0886 097 401
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - ПЕРНИК ИЗТОК - ГР. ПЕРНИК, КВ. ИЗТОК, БУЛ. "ЮРИЙ ГАГАРИН" 35/37, ТЕЛ.: 0886 097 403
МОБИЛЕН ЗЪБОЛЕКАРСКИ КАБИНЕТ ЕО ДЕНТ - ТЕЛ.: 0886 466 166

СКАНИРАЙ МЕ

ПОЛИТИКАТА НА ТЕСНИЯ ПРОХОД

От Леонид при Термопилите до хутите в Червено море: да владееш ключовата позиция е винаги нож с две остриета

Текст БОЙКО ВАСИЛЕВ / Фотография iSTOCK

Битката при Термопилите още не е започнала. Персите са толкова много, че стрелите им ще закрият слънцето, крещи някой отсреща. Тогава спартанецът Диенек сви рамене и отвърща: „Още по-добре. Ще се бием на сянка“.

ХЕРОДОТ ЗАПИСВА РЕПЛИКАТА преди двайсет и пет века. Оттогава тя обикаля света като най-краткия учебник по това как малките застават срещу големите.

Сега превъртете напред. Една юлска нощ на 2026 гръцкият танкер „Мербабу“, натоварен със саудитски петрол, напуска Червено море с изключен транспондер. Огромният съд се прави на невидим, докато преминава край йеменския бряг. Защото там, край Баб ел-Мангеб, се крият решени на всичко бойци, чието най-силно оръжие е тесният проход.

СПАРТАНЦИТЕ СА ГЕРОИ, ХУТИТЕ - РАЗБОЙНИЦИ. Но и едните, и другите разчитат на това, че пазят тясното гърло на света.

Да, Термопилите са легенда за храбростта. Но те са и урок по геометрия. Триста спартанци – и стотици техни съюзници, за които често забравяме – не са по-силни от персийската армия. Те просто са застанали там, където численото превъзходство на Ксеркс не може да се разгърне. Херодот описва прохода: на места бил широк, колкото път за каруца. Милионите не се побират в него.

„Дайте ми опорна точка и ще повдигна Земята“, ще каже след около два века друг грък. Забележете: Архимед не обещава сила, а лост.

ИСТОРИЯТА ОТТАМ НАТАТЪК е един и същ сюжет, преразказан на различни езици. Четири века датските крале събират такса от корабите, преминаващи през

Йоресунд – балтийската търговия плаща на едно малко кралство. Алжирските корсари изнудват силни европейски и американски държави; заради тях младите Съединени щати влизат в първата си война зад океана. Сомалийските пирати принуждават ЕС, НАТО, Китай, Индия и други да изпратят бойни кораби в Агенския залив. Но защо да ви убеждавам още? Преди век и половина на Шипка неколцина опълченци и руски бойци удържат прохода срещу галеч по-многоброен противник. „Кат шеп спартанци под сганта на Ксеркса“: Иван Вазов ще ги сравни с Термопилите.

ВСЕКИ ПЪТ СВЕТЪТ АХВА. НО ПРОПУСКА втората част от изречението.

Защото при Термопилите се появява Ефиалт. Местният предател показва на персите пътека през планината. След като фронталният пробив не успява, „сганта“ заобикаля корабите спартанци. Леонид загива, прохоят пада, а след това Ксеркс

Хути в Йемен
Houthi in Yemen

опожарява Атина. Оттогава Ефиалт е навсякъде. През 1498 Вашку да Гама заобикаля нос Добра надежда и отваря морски път към Индия, заобикаляйки традиционните сухопътни и близкоизточни посредници. Алжир е бомбардиран през 1816 и завладян от Франция през 1830. В крайна сметка, и сомалийското пиратство рухва – след като корабоплаването променя практиките си. Днес корабите плават около Африка. Скъпо, бавно, но плават.

А СЕГА НАЙ-ИНТЕРЕСНИЯТ СЛУЧАЙ. 23-милионен Тайван произвежда около 90% от най-добрите полупроводници. Без тайванските фабрики гнешната електроника, изкуственият интелект и редица високотехнологични системи биха се задъхали. За това си има име: „силиконов щит“. Логиката е съблазнителна – докато светът зависи от нас, ще ни защити. Пекин не би посмал да разруши индустрията, от която зависи и самият той.

Само че, както има двустри мечове, така и щитът може да е двустър. Ако си толкова ценен, че никой не може да си позволи да те загуби, значи си достатъчно ценен, за да те превземат. Проходът винаги привлича армии. Вашингтон, Токио и Берлин започнаха да строят собствени фабрики. Козята пътека на Ефиалт се прокарва пред очите ни, с бетон и субсидии.

ЕТО Я ТРАГЕДИЯТА НА МАЛКИЯ. Ако държиш прохода, ставаш мишена. Ако го отвориш, преставаш да бъдеш нужен. Подобна дилема не може да се реши по учебник. А и големите винаги ще намерят начин. Тукидид го е казал жестоко: „силните правят каквото могат, слабите търпят каквото трябва“. Саудитска Арабия, с помощта на още 14 държави, оглави инициатива да защити Баб ел-Мандеб, Червено море и Аденския залив. Застрахователите вдигнаха тарифите. Товарните кораби тръгнаха около Африка. Скоро и хутите ще бъдат

заобиколени. Опорната им точка – тесният пролив – няма да издържи дълго.

Ние на Балканите би трябвало да разбирате това добре. Живеем върху проходи, проливи и коридори; цялата ни история е история на местоположението. Знаем колко опияняващо е усещането, че си застанал на място, където големите трябва да се съобразяват с теб. И знаем – по-добре, отколкото ни се иска – колко бързо изчезва това усещане.

Малкият не е силен, а добре разположен. Цялото изкуство на политиката е да разпознаеш кога прозорецът се затваря – и да успееш да поискаш нещо, преди да са ти го взели.

ЛЕОНИД НЕ Е УСПЯЛ. НО Е СПЕЧЕЛИЛ НЕЩО ДРУГО, и то не е малко. Останало е изречението.

Ще се бием на сянка.

С други думи, останала е славата. Понякога тя е единственото, което ще остане за малките, след като проходът падне. ■

THE NARROW PASS STRATEGY

From Leonidas at Thermopylae to the Houthis in the Red Sea: holding a key position is always a double-edged sword

By BOYKO VASILEV / Photography iSTOCK

The battle at Thermopylae has not yet begun. The Persians are so many that their arrows will blot out the sun, someone shouts from across the field. The Spartan warrior Dieneces merely shrugs and replies: “Even better. We shall fight in the shade.”

HERODOTUS RECORDED THOSE words twenty-five centuries ago. Since then, they have travelled the world as the shortest lesson in how the small stand up to the mighty.

Now fast-forward. On a July night in 2026, the Greek tanker Merbabu, loaded with Saudi oil, leaves the Red Sea with its transponder switched off. The massive vessel is playing invisible as it passes the Yemeni coast, because there, near Bab el-Mandeb, lurk fighters prepared to do anything, whose most powerful weapon is a narrow passage.

THE SPARTANS WERE HEROES, THE HOUTHIS – bandits. Yet both rely on the same thing: control of one of the world's strategic chokepoints.

Yes, Thermopylae is a legend of courage, but it is also a geometry lesson. Three hundred Spartans and hundreds of their allies, who we often forget, were not stronger than the Persian army. They have simply positioned themselves where Xerxes' advantage in numbers cannot be brought to bear. Herodotus describes the pass: some parts were no wider than a cart track. Millions cannot fit through it.

“Give me a place to stand, and I will move the Earth,” another Greek would say about two centuries later. Notice this: Archimedes was not promising strength, but leverage.

FROM THAT POINT ON, HISTORY follows the same storyline, retold in different languages. For four centuries, Danish kings collected fees from the ships passing through Øresund – Baltic trade paid tribute to a small kingdom. Algerian corsairs extorted powerful European and American states; because of them, the young United States entered its first overseas war. Somali pirates forced the EU, NATO, China, India, and others to deploy warships to the Gulf of Aden.

But why should I try to convince you any further? A century and a half ago, at Shipka, a handful of Bulgarian volunteers and Russian soldiers held the pass against a far more numerous enemy. “Like a handful of Spartans against Xerxes' hordes”: Ivan Vazov would compare them to Thermopylae.

EVERY TIME, THE WORLD GASPS in awe. But it misses the second half of the sentence. Because at Thermopylae, Ephialtes appears. The local traitor shows the Persians a path through the mountains. After the frontal assault fails, the “horde” outflanks the stubborn Spartans. Leonidas is killed, the pass falls, and Xerxes then burns Athens.

Since then, Ephialtes has been everywhere. In 1498, Vasco da Gama sailed around the Cape of Good Hope and opened a sea route to India, bypassing the traditional overland and Middle Eastern intermediaries. Algiers was bombarded in 1816 and conquered by France in 1830. Ultimately, Somali piracy also collapsed – after shipping changed its practices. Today, ships sail around Africa. Expensive, slow, but they sail.

AND NOW THE MOST INTERESTING CASE. Taiwan, with a population of 23 million, produces around 90% of the world's most advanced semiconductors. Without the Taiwanese factories, today's electronics, artificial intelligence, and a range of high-tech systems would be severely strained. There is a name for this: the “silicon shield.”

The logic is seductive: as long as the world depends on us, it will protect us. Beijing would hardly dare destroy an industry on which it, too, depends. Except that, just as there are double-edged swords, a shield can be double-edged as well. If you are so valuable that no one can afford to lose you, then you are valuable enough to be conquered. Passages always attract armies. Washington, Tokyo, and Berlin have begun building their own semiconductor factories. Ephialtes' goat path is being carved out before our eyes, with concrete and subsidies.

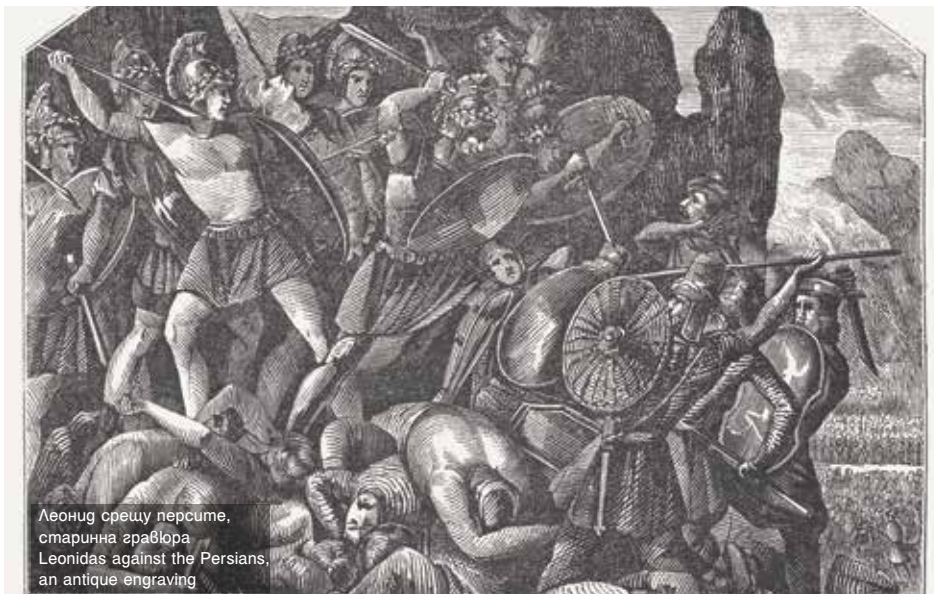
HERE IS THE TRAGEDY OF THE SMALL. If you hold the passage, you become a target. If you open it, you cease to be indispensable. A dilemma like this cannot be solved by following a textbook. And the great powers will always find a way. Thucydides put it brutally: “the strong do what they can, and the weak suffer what they must.” Saudi Arabia, with the support of 14 other countries, led an initiative to protect the Bab el-Mandeb Strait, the Red Sea, and the Gulf of Aden. Insurers raised their rates. Cargo ships began sailing around Africa. Soon, the Houthis too will be bypassed. Their strategic foothold – the narrow strait – will not hold for long.

We in the Balkans should understand this well. We live on passes, straits, and corridors; our entire history is a history of geography. We know how intoxicating it feels to stand in a place where the great powers have to take you into account. And we know – better than we would like – how quickly that feeling can disappear.

The small are not powerful; they are well positioned. The whole art of politics lies in recognizing when the window is closing and managing to ask for something before it is taken away from you. Leonidas did not succeed. But he won something else, and it was no small thing. The sentence endured.

We shall fight in the shade.

In other words, what remained was glory. Sometimes that is the only thing left to the small after the pass has fallen. ■

Леонид срещу персите,
старинна гравюра
Leonidas against the Persians,
an antique engraving

always
Ready

EST. 1989

DETELINA'S
nuts and dried fruit

ДА СТИСНЕШ СВЕТА ЗА ВРАТА

Уязвимите "шийки" на световната икономика вече не са само географски -
и заплахите за тях стават все по-сериозни

Текст ПЕТЪР ЙОНЧЕВ / Фотография iSTOCK

Времената не са никак добри за фотографите и операторите. Една нищо и никаква microSD карта с 512 гигабайта памет, продавана преди година за 30 евро, през март тази година скочи на 60, а днес можете да си я купите за 135 евро - стига въобще да я намерите. Причините са две: конкуренцията на инвеститорите в AI, които обсебват все по-голяма част от производството на флаш памет, и частичната блокада на Ормузкия пролив, през който обичайно тече не само нефт и газ, а и една трета от глобалните доставки на сярата. Сярата е ключова при производството на основните химикали, използвани в производството на микрочипове. Нейното поскъпване, както и поскъпването на енергоносителите, неизбежно се прехвърля върху крайните клиенти на компании като Samsung, SanDisk (Western Digital) и Kioxia.

РАЗБИРА СЕ, СВЕТЪТ НЯМА ДА СВЪРШИ

заради поскъпналите карти памет. Но този частен случай добре илюстрира огромната промяна, настъпила в световната икономика от началото на този век. Така наречените "шийки" - тесните места в икономиката, където едно стисване може да предизвика глобална криза - са съществували винаги. България го знае отлично: всички нещастия за страната в последния век и половина са свързани с непрекъснатите изри между великите сили кой да контролира прословутите проливи (Босфора и Дарданелите). Но досега тези шийки бяха почти изцяло географски. В новата реалност на информационното общество и глобалната търговия, уязвимите места вече далеч надхвърлят контрола върху определен проток, път или планински проход. През XXI век икономическите "шийки" могат да са кабели под океана, производствен капацитет на тайвански завод или китайска рафинерия, или дори кодове за достъп до международните финансови системи.

Всичко това обаче не означава, че географията е загубила значение. Тъкмо обратното, поне що се отнася до морските проливи. Значението на Малака, Босфора или Суецкия канал днес е по-голямо отвсякога. Две епохални промени - едната през 60-те години, едната в началото на новия век - повишиха драстично значението на морската търговия.

ПЪРВАТА БЕ ВЪВЕЖДАНЕТО на стандартизирани контейнери за превоз - изобретение на американската армия през Втората световна война, адаптирано за цивилни нужди от Кийт Тантлингър и Майкъл Маклийн през 1955. Масовото им въвеждане през следващото десетилетие ускори неимоверно ско-

ростта на обработване на товари по пристанищата и понижи рязко себестойността на превозите по вода.

Втората голяма промяна бе възходът на Китай като "фабриката на света". До 80-те години основната част от корабния транспорт се падаше на нефта и други течни горива и стоки. Продукцията на китайските заводи промени това. Делът на нефта от всички превози по море надхвърляше 30% през 90-те години, но през 2023 вече бе паднал под 18%. В същото време самото количество превозвани стоки нарасна шокиращо: от около 3 милиарда тона в началото на 80-те до 13 милиарда тона през 2024. Кое, като се замислите, прави по 1.56 тона за всеки човек на планетата. Блокирането на дори малка част от тези 13 милиарда тона може да предизвика ефекта на домино: да събаря индустрия след индустрия заради недостига на привидно незначителен компонент.

ОРМУЗКИЯТ ПРОТОК, КОЙТО в най-тясната си част между Иран и Оман е широк едва 33 км, е класически пример за уязвима икономическа "шийка". Оттук минава една четвърт от търгувания по вода нефт и газ. Но също и голяма част от добиваната сяр, една трета от торовете, и около една трета от глобалното производство на хелий. Ормуз е критичен също за доставките на алуминий, метанол и още половин гузина важни суровини. Но въпреки това той е далеч не е най-ключовият морски път. Суецкият канал, който предизвика такова напрежение със заклещването на кораба Ever Given през 2021 (и загуби от по 9 милиарда долара за всеки от шестте дни, в които каналът остана затворен, по изчисления на Lloyd's), е още по-назад в класацията, да не говорим за Панамския канал.

КАКВО ОБАЧЕ БИ СЕ СЛУЧИЛО, ако по някаква причина бъде затворен Малакският проток - 800-километровият проход между азиатския материк и остров Суматра, който в най-тясното си място е широк по-малко от 3 км, и през който минава над една пета от цялата световна търговия? Китай, на когото се пада лъвският пай от тази търговия, отдавна се тревожи от този въпрос. В китайската политика това се нарича "дилемата Малака", по изрази на Ху Дзинтао, предшественика на Си Дзинпин. Тъкмо тази дилема бе в основата на нашумялата инициатива "Един пояс, един път", целяща да създаде сухопътна алтернатива на уязвимите морски пътища. Внушителен обем товари преминава през Бохайския проток, но той си е изцяло под контрола на Пекин и не се смята за "шийка". Не така стоят обаче нещата при Тайванския проток, който отделя едноименния остров от континентален Китай. Дълъг 180 км и широк 126 км в най-тясната си част, това е най-натовареният морски път на планета-

та. През миналата година по него са превозени стоки за 2.51 трилиона долара, 19 пъти повече от целия Брутен вътрешен продукт на България. Това включва и 90% от всички микрочипове в света - една от най-деликатните и ключови стоки, както показаха последните години. Подобно е положението с Корейския пролив, който дели Корейския полуостров от Япония.

ТЪКМО МИКРОЧИПОВЕТЕ преди няколко години доказаха, че "шийка" в икономиката може да се получи, и без да се създават географски блокади. Късозгледото решение на големите корпорации - най-вече автомобилни - да преразгледат договорите за доставка на чипове в неизвестността на Covid бързо създаде дефицит, след като пазарът се възстанови от недомислените локдауни. Впрочем самите автомобилни производители не загубиха от това: принудителните паузи в производството доведоха до търсене, чувствително надвишаващо предлагането, и им позволиха да увеличат цените с темпо, което доста изпреварваше инфлацията. Все пак щетата от кризата с чиповете се изчислява на 11 до 13 милиона произведени автомобили. Днес всяка по-значима индустрия е готова да се възползва от всяко потенциално "запушване", за да спечели повече.

Тайванският де факто монопол върху микрочиповете (90% от световното производство) също е потенциална икономическа "шийка", както и тоталната доминация на нидерландската ASML в оборудването за производство на чипове. Китай тържи почти изцяло контрола върху добива или преработката (или и двете), на над гузина критични суровини, начело с лития и редките земни елементи.

Високите технологии обаче не са задължителна необходимост, за да имаме запушване на доставки и цели индустрии. Достатъчна е временна криза в производството на сел-

скостопански продукт като каквото например: цялата колосална индустрия, базирана на него, разчита за доставките си основно на две африкански държави: Кот д'Ивоар и Гана. В последните години обаче небивалите дъждове понижиха продукцията там с 40 на сто - и увеличиха цените на каквото четири пъти.

СРАВНИТЕЛНО НОВА (И ВСЕ ПО-ЗАСТРАШИТЕЛНА) шийка са и подводните фиброоптични кабели. По тях преминават 99% от международния интернет трафик - включително и електронни финансови трансакции за 10 трилиона долара всеки ден. Предимствата на кабелите им пред сателитите в орбита са безброй, но те са и доста по-уязвими. Според последни данни, по морското дъно вече са положени над 1.4 милиона километра такива кабели - 35 пъти колкото обиколката на Земята при Екватора. Охраната им щеше да е сложна задача, дори и да не лежах под стотици метри вода (или дори под хиляди метри - в Японската падина някои кабели се спускат на 8 км под морската повърхност). При това рисковете не включват само повреждането им, а и подслушването. От разсекретените от Едуард Сноудън документи научихме, че американски и британски разузнавателни агенции са се "закачали" към големи международни фиброоптични кабели, за да добиват информация. В последните години има доста съобщения за съмнителни появи на специално оборудвани кораби или подводници - било китайски, било руски - близо до ключова подводна инфраструктура. Елизабет Броу дори превърна тази тема в център на най-новата си книга, "Война под моретата", която ще излезе от печат този октомври. Така че каквато и да е развръзката от сегашната криза с Ормузкия проток, можете да сте сигурни: това няма да е последният път, в който световната икономика е стисната за гушата. ■

THE THROAT OF THE WORLD

The vulnerable choke pints of the global economy are no longer merely geographical—and the threats facing them are becoming increasingly serious.

By PETAR YONCHEV / Photography iSTOCK

These are tough times for photographers and videographers. A humble 512GB microSD card—sold for €30 a year ago—jumped to €60 this March, and today you can buy one for €135, provided you can find one at all. There are two reasons for this: competition from AI investors, who are monopolizing an ever-larger share of flash memory production, and the partial blockage of the Strait of Hormuz. This waterway typically channels not only oil and gas but also one-third of the global supply of sulfur—a key ingredient in the essential chemicals used to manufacture microchips. Rising sulfur and energy costs are inevitably being passed on to the end customers of companies like Samsung, SanDisk (Western Digital), and Kioxia.

OF COURSE, THE WORLD ISN'T GOING TO END because memory cards have become more expensive. Yet, this specific case aptly illustrates the massive shift that has occurred

in the global economy since the turn of the century. So-called "choke points"—economic bottlenecks where a single squeeze can trigger a global crisis—have always existed. Bulgaria knows this perfectly well: all the country's misfortunes over the last century and a half have been linked to the constant maneuvering among great powers for control over the notorious Straits (the Bosphorus and the Dardanelles). Yet, until now, these "chokepoints" were almost exclusively geographical. In the new reality of the information society and global trade, vulnerabilities now extend far beyond control over a specific strait, road, or mountain pass. In the 21st century, economic "chokepoints" can take the form of undersea cables, the production capacity of a Taiwanese factory or a Chinese refinery, or even access codes to international financial systems.

NONE OF THIS IMPLIES, HOWEVER, that geography has lost its significance. Quite the

opposite—at least regarding maritime straits. The importance of the Strait of Malacca, the Bosphorus, and the Suez Canal is greater today than ever before. Two epochal shifts—one in the 1960s and another at the turn of the new century—have dramatically increased the importance of maritime trade.

The first was the introduction of standardized shipping containers—an invention of the US military during World War II, adapted for civilian use by Keith Tantlinger and Malcom McLean in 1955. Their widespread adoption over the following decade vastly accelerated cargo handling speeds at ports and sharply reduced the cost of maritime transport.

The second major shift was the rise of China as the "factory of the world." Until the 1980s, oil and other liquid fuels and commodities accounted for the bulk of maritime shipping. Output from Chinese factories changed this dynamic. While oil's share of total seaborne

Тежък трафик в Малакския проток
Heavy traffic in the Strait of Malacca

trade exceeded 30% in the 1990s, it had fallen below 18% by 2023. At the same time, the sheer volume of goods transported surged dramatically—from around 3 billion tonnes in the early 1980s to 13 billion tonnes in 2024. That amounts to 1.56 tonnes for every person on the planet. A disruption to even a small fraction of that 13 billion tonnes could trigger a domino effect, toppling industry after industry due to the shortage of a seemingly insignificant component.

THE STRAIT OF HORMUZ—WHICH IS A MERE 33 KM wide at its narrowest point between Iran and Oman—is a classic example of a vulnerable economic bottleneck. One-quarter of all seaborne oil and gas trade passes through this strait. It also handles a significant portion of extracted sulfur, one-third of fertilizers, and about one-third of global helium production. Hormuz is also critical for supplies of aluminum, methanol, and half a dozen other important raw materials. Yet, it is far from being the most pivotal maritime route. The Suez Canal—which caused such tension when the "Ever Given" became wedged there in 2021 (resulting in losses of \$9 billion for each of the six days the canal remained closed, according to Lloyd's estimates)—ranks even lower, not to mention the Panama Canal.

BUT WHAT WOULD HAPPEN IF, for some reason, the Strait of Malacca were closed? This 800-kilometer passage between the Asian mainland and the island of Sumatra—less than 3 km wide at its narrowest point—carries over one-fifth of all global trade. China, which accounts for the lion's share of this trade, has long been concerned about this issue. In Chinese policy, this is known as the "Malacca Dilemma," a term coined by Hu Jintao, Xi Jinping's predecessor. It was precisely this dilemma that lay at the heart of the high-profile "Belt and Road Initiative," which aims to create a land-based alternative to vulnerable maritime routes. A massive volume of cargo passes through the Bohai Strait, but it is entirely under Beijing's control and is not considered a "chokepoint." The situation is different, however, regarding the Taiwan Strait, which separates the island of the same name from mainland China. 126 km wide at its narrowest point, it is the busiest shipping lane on the planet. Last year, goods worth \$2.51 trillion—19 times Bulgaria's entire Gross Domestic Product—were transported through it. This includes 90% of the world's microchips—one of the most sensitive and critical commodities, as recent years have demonstrated. A similar situation applies to the Korea Strait, which separates the Korean Peninsula from Japan.

IT WAS MICROCHIPS THAT DEMONSTRATED a few years ago that an economic bottleneck could arise even without geographic block-

Underwater fiber-optic cables represent another relatively new—and increasingly alarming—bottleneck. They carry 99 percent of international internet traffic, including electronic financial transactions worth \$10 trillion daily

ades. The short-sighted decision by major corporations—particularly automakers—to revise chip supply contracts amidst the uncertainty of the Covid era quickly created a shortage once the market recovered from ill-conceived lockdowns. Ironically, automakers themselves did not lose out: forced production pauses led to demand significantly outstripping supply, allowing them to raise prices at a rate that far outpaced inflation. Nevertheless, the damage from the chip crisis is estimated at 11 to 13 million unproduced vehicles. Today, every major industry is poised to exploit any potential "clog" to boost its profits.

TAIWAN'S DE FACTO MONOPOLY on microchips (accounting for 90% of global production) represents another potential economic bottleneck, as does the total dominance of the Dutch company ASML in chip manufacturing equipment. China holds near-total control over the extraction or processing (or both) of more than a dozen critical raw materials, led by lithium and rare earth elements.

However, high-tech sectors are not the only areas where supply chain blockages can paralyze entire industries. A temporary crisis in the production of an agricultural commodity—such as cocoa—is all it takes to disrupt a massive industry; the entire sector relies for its supplies primarily on just two African nations: Côte d'Ivoire and Ghana. In recent years, however, unprecedented rainfall has slashed production

there by 40 percent, causing cocoa prices to quadruple.

UNDERWATER FIBER-OPTIC CABLES represent another relatively new—and increasingly alarming—bottleneck. They carry 99 percent of international internet traffic, including electronic financial transactions worth \$10 trillion daily. While these cables offer countless advantages over orbiting satellites, they are also far more vulnerable. Recent data indicates that over 1.4 million kilometers of such cables have been laid across the ocean floor—a distance 35 times the Earth's circumference at the Equator. Protecting them would be a complex task even if they did not lie beneath hundreds—or even thousands—of meters of water (in the Japan Trench, some cables descend as deep as 8 kilometers below the sea surface). Moreover, the risks extend beyond mere physical damage to include eavesdropping; documents declassified by Edward Snowden revealed that US and British intelligence agencies have tapped into major international fiber-optic cables to intercept information. In recent years, there have been numerous reports of the suspicious presence of specially equipped ships or submarines—whether Chinese or Russian—near critical undersea infrastructure. Elisabeth Braw has even made this subject the focus of her latest book, **War Beneath the Waves**, due out this October. So, whatever the outcome of the current crisis in the Strait of Hormuz, one thing is certain: this will not be the last time the global economy finds itself held by the throat. ■

XERF: ИНОВАТИВНИЯТ ПОДХОД КЪМ ПОДМЛАДЯВАНЕТО

Технологията, която променя правилата на неоперативното подмладяване - от Hollywood до съвременната естетична медицина във Варна - Естетик клуб - лазерна и дерматологична клиника

Естетик клуб – лазерна и дерматологична клиника - Варна има привилегията да е една от малкото избрани водещи клиники в страната и единствена в източна България, която предоставя процедура XERF на своите пациенти. XERF е ексклузивна технология от ново поколение за неинвазивно подмладяване. XERF идва от Южна Корея и САЩ – едни от най-динамичните пазари на естетичната медицина – и за кратко време се превърна в една от най-коментираните процедури в света.

През 2026 г. XERF е отличен от ELLE като **Best Skin-Tightening Treatment**, а технологията вече привлича вниманието и на световни знаменитости. Ким Кардашиян, я определя като своя нова любима процедура, Прянка Чопра и Джена Девън демонстрират в публичното пространство своята XERF терапия.

Има разлика между това кожата да изглежда по-гладка и това да получи по-добра структурна опора. Именно върху тази разлика е създадена една от най-обсъжданите технологии в естетичната медицина в момента – XERF.

XERF подхожда към процеса на стареене по различен начин.

Технологията комбинира **две монополярни радиочестоти в една процедура**, което позволява контролирано въздействие на две различни тъканни нива – не само в дермата, а и в по-дълбоките структури, които участват в опората на кожата.

Резултат - дефиниран лицев контур, по-ясна линия на долната челюст, подобрена плътност и естествено стягане, което продължава да се развива и във времето.

XERF работи без болка, без игли, без нарушаване на кожната бариера и без възстановителен период.

Процедурата се провежда след индивидуална консултация с лекар – дерматолог и се интегрира успешно в цялостната персонализирана програма за здраве и красота.

В Естетик клуб - лазерна и дерматологична клиника – Варна, следим развитието на естетичната медицина не просто за да предлагаме най-новото, а за да избираме технологии, зад които стоят ясна медицинска логика, клинични проучвания, контрол и възможност за индивидуален подход.

Ние се грижим за Вашето здраве, красота и самочувствие, като запазваме естественото излъчване и индивидуалност на всеки пациент.

**Aesthetic Club, гр. Варна,
ул. Преспа №3, 088 70 70 907**

XERF™

ТЕХНОЛОГИЯТА, КОЯТО
ПРОМЕНЯ ПРАВИЛАТА
НА НЕОПЕРАТИВНОТО ПОДМЛАДЯВАНЕ

180 DEGREES

Kabakum | Varna | Bulgaria

Carpe Diem
complex

Balchik | Bulgaria

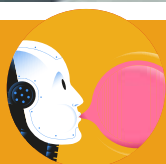
Beachfront properties for sale

Learn more +359 888 323 432
www.my-home.bg

76 | **ДИВО СЪРЦЕ**
WILD AT HEART

62 | **ГОЛЕМИЯТ AI БАЛОН**
THE GREAT AI BUBBLE

70 | **ЗАГЛЕДАНИ В ЗВЕЗДИТЕ**
STARING AT THE STARS

НАЙ-СТАРАТА БИРА В СВЕТА Е ОТ... ПРОВАДИЯ

България винаги се е славела като винарска страна. Но сега археолози са на път да докажат, че точно тук е сварена първата бира в човешката история.

Разкритието е направено в праисторическото селище Солницата край Провадия, в останките от двуетажна къща, датирана около 4500 година преди Христа. Между два керамични съда, археолозите начело с академик Васил Николов са открили изгорелите останки от пшеница, за която има недвусмислени знаци, че е била накисната във вода - първа стъпка към производството на бирен малц. Останките са били захлупени под керамичните съдове и са оцелели, когато самата къща е била унищожена при пожар. Според Николов, алкохолната напитка е била произвеждана за обредни цели.

Най-старата известна до момента бира от ечемик е открита в планините Загрос в днешен Иран, и е датирана между 3500 и 3100 година преди Христа. Най-древна-

та писмена рецепта за бира се намира в древни шумерски текстове отпреди 3900 години. Неотдавна в Израел археолози откриха следи от производството на алкохол на базата на ечемик, датирани отпреди цели 13 000 години, но в този случай става дума по-скоро за нещо като каша, а не за бира.

Пшеницата се накисва, за да покълне - процес, при който нишестето в нея се превръща в по-прости захари и позволява ферментация.

Селището Солницата край Провадия е създадено някъде около 5600 година преди Христа и е процъфтявало чак до 4350 година пр. Христа, когато най-вероятно е унищожено при силно земетресение. В основата на благосъстоянието му са били богатите на сол извори в околността. Селището е имало двуетажни и може би дори триетажни къщи, както и дебела няколко метра защитна стена - един от първите примери за подобна фортификация изобщо в Европа. ■

THE WORLD'S OLDEST BEER COMES FROM... PROVADIYA

Bulgaria has long been renowned as a wine-producing country. Now, however, archaeologists are on the verge of proving that the very first beer in human history was brewed right here.

The discovery was made at the prehistoric settlement of Solnitsata, near Provadiya, within the ruins of a two-story house dating back to around 4500 BC. Between two ceramic vessels, a team led by Academician Vasil Nikolov discovered charred wheat remains showing clear signs of having been soaked in water—the initial step in producing beer malt. These remains were preserved beneath the ceramic vessels, having survived the fire that destroyed the house itself. According to Nikolov, the alcoholic beverage was produced for ritual purposes.

The oldest barley beer discovered to date was found in the Zagros Mountains of modern-day Iran and dates back to between 3500 and 3100 BC. The earliest written recipe for beer appears in ancient Sumerian texts from 3,900 years ago. Archaeologists in Israel recently uncovered traces of barley-based alcohol production dating back as far as 13,000 years; however, that find appears to have been a type of mash rather than beer. Wheat is soaked to induce sprouting—a process that converts the starch within the grain into simpler sugars, thereby enabling fermentation.

The settlement of Solnitsata, near Provadiya, was established around 5600 BC and flourished until 4350 BC, when it was most likely destroyed by a powerful earthquake. Its prosperity was rooted in the area's salt-rich springs. The settlement featured two-story—and possibly even three-story—houses, as well as a defensive wall several meters thick, representing one of the earliest examples of such fortification in Europe. ■

Фотография ПРОВАДИЯ-СОЛНИЦАТА / Photography PROVADIYA-SOLNITSATA

МОЖЕМ ЛИ ДА ПРОМЕНИМ НАЧИНА, ПО КОЙТО ОСТАРЯВАМЕ?

Д-р Райна Стоянова за медицината на дълголетие
и голямата международна конференция в София.

Д-р Стоянова, защо всички изведнъж говорят за дълголетие?

Надявам се да не е поредната мода. (Смее се.) Заг модерната дума „логжевити“* стои един стар въпрос: как да останем здрави, активни и любопитни към живота възможно най-дълго. Науката вече знае много повече как да повлияем на този процес - и точно затова организираме конференция.

От 6 до 8 ноември 2026 г. в Гранд хотел Милениум София създаваме две паралелни събития. Едното е медицинска конференция за лекари, другото - „Дълголетие за всеки“, отворено за всички. Две програми, две регистрации, една обща цел - повече здрави години живот.

Какво ще се случва на медицинската конференция?

Организираме я заедно с Българската асоциация по биология на стареенето - БАБО, а академични партньори са Женевският колеж по науките за дълголетие и Каролинския Институт от Швеция. Над 50 лектори - български и международни - ще говорят за метаболизъм, сърце, мозък, сън, хормони, хранене и ранна диагностика. Сред гостите са д-р Росио Салас-Уейлн от Ню Йорк, проф. Годфри Греч от Мала и водещи български имена като акад. Лъчезар Трайков, проф. Здравко Каменов и проф. Иво Петров. Проф. Теодора Дърленска, доц. Александър Шинков и много други.

Има и специален момент с книгата „БЕЗТЕГЛОВНОСТ“?

Да, и много се вънхуваме! Авторът е д-р Росио Салас-Уейлн - от водещите специалисти по затлъстяване и терапиите с GLP-1/GIP. Българското издание излиза съвместно с издателство „Шар“ и ще бъде представено за първи път точно на конференцията. Гостите ще могат да я купят на място, да се срещнат с авторката и да получат личен автограф.

BULGARIAN LONGEVITY ASSOCIATION | **GCLS** | **ВЛВЛ** | **BIOHACKING EXPERIENCE**

SOFIA LIFE SUMMIT 2026

Бъдещето на здравето и дълголетие идва в София

Международен форум, който събира на едно място наука, медицина, иновации и практически решения за по-дълъг, по-здрав и по-пълноценен живот.

6 - 8 ноември 2026
Grand Hotel Millennium Sofia

50+ МЕЖДУНАРОДНИ ЛЕКТОРИ
основно провонати експерти, учени и лидери в областта на дълголетие

2 СЪБИТИЯ ПОД ЕДИН ПОКРИВ
медицинска конференция и гражданска конференция

3 ВЪДЪХНОВАЩИ ДНИ
знания, идеи и срещи, които променят перспективата

МЕЖДУНАРОДНА МЕДИЦИНСКА КОНФЕРЕНЦИЯ
за лекари и медицински специалисти
НАУКА | КЛИНИЧНА ПРАКТИКА | ИНОВАЦИИ | МУЛТИДИСЦИПЛИНАРЕН ДИАЛОГ

ГРАЖДАНСКА КОНФЕРЕНЦИЯ
отворено събитие за широката публика
ПРЕВЕНЦИЯ | ДЪЛГОЛЕТИЕ | ТЕХНОЛОГИИ
НАЧИН НА ЖИВОТ | ЛИЧНО РАЗВИТИЕ

ГЕНЕТИКА И ПЕРСОНАЛИЗИРНА МЕДИЦИНА | МОЗЪЧНО ЗДРАВЕ | КАРДИОМЕТАБОЛИЧНО ЗДРАВЕ | ЗДРАВЪСЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ | ИНОВАЦИИ И ТЕХНОЛОГИИ | ОБЩЕСТВО И ПОЛИТИКИ ЗА ПО-ДЪЛЪГ ЖИВОТ

РЕГИСТРИРАЙ СЕ ЗА МЕЖДУНАРОДНАТА МЕДИЦИНСКА КОНФЕРЕНЦИЯ

РЕГИСТРИРАЙ СЕ ЗА ГРАЖДАНСКАТА КОНФЕРЕНЦИЯ

А „Дълголетие за всеки“?

Тук не се изисква медицинска диплома - само желание да се чувстваш добре по-дълго. Ще говорим разбираемо за хранене, сън, хормони, стрес и добавки. Ще има и специални зони за преживяване - сегментен анализ на тялото, легени вани, инфрачервени панели, лагери тренировки. Понякога десет минути лично преживяване мотивират повече от десет лекции.

Ще участват и познати лица?

Да - Мария Силвестър, Мария Илиева, Красимир Балъков, Йордан Йовчев, Ники Кънчев и други, които ще останат изненада. Те не са лекари и точно затова са ценни за тази част от събитието - живо доказателство, че тялото помни начина, по който сме се отнасяли към него. Здравите години не се получават с рецепта, изграждат се всеки ден.

А какво ще получи лекарят освен два дни лекции?

Не искам да си тръгне само с пълна чанта материали. Искам да си тръгне с идея какво може да направи още в понеделник сутрин - как постепенно

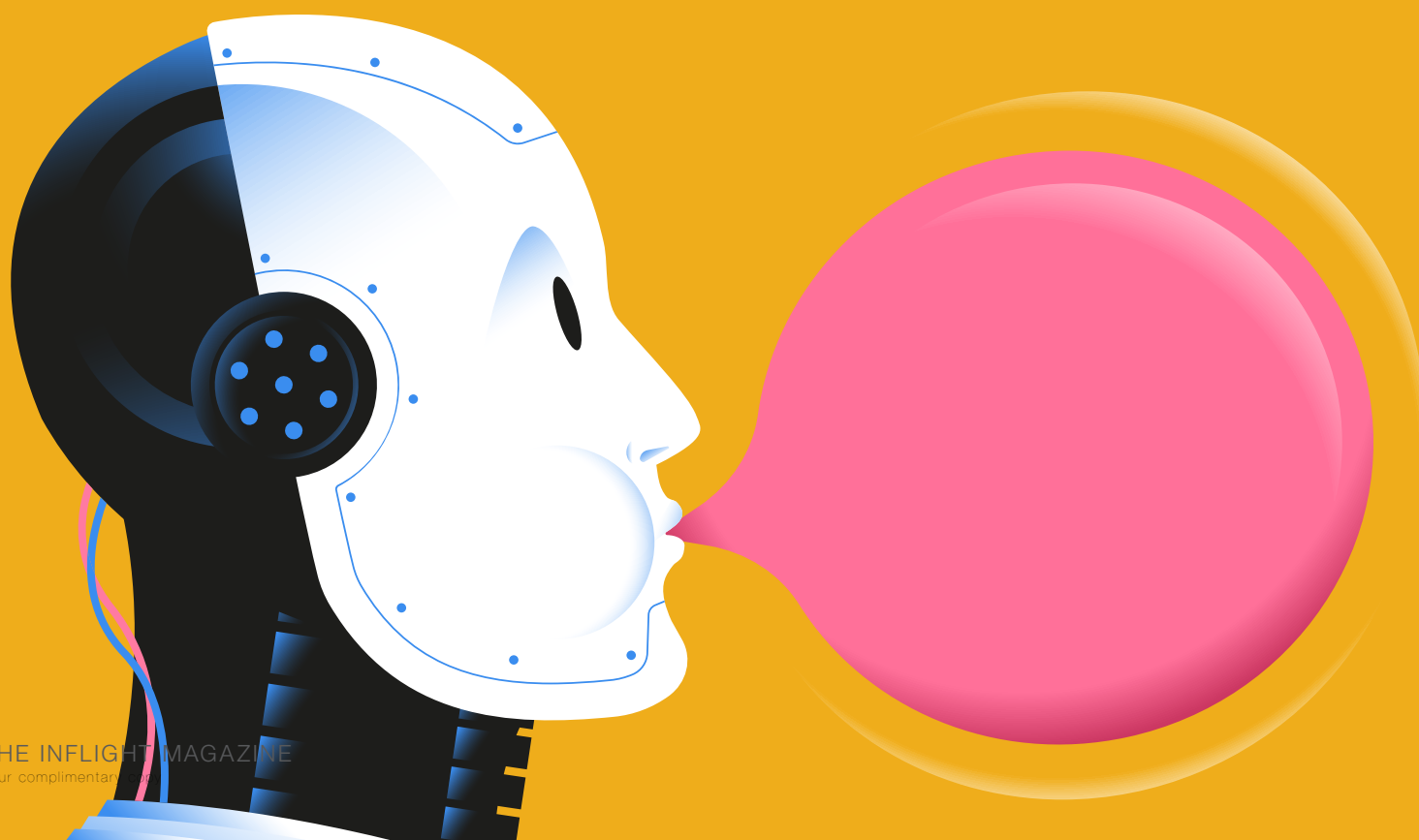
да въведе персонализиран превантивен подход в практиката си.

И защо трябва да го иде човек, който чете това интервю?

Защото всички имаме планове за бъдещето - следващото пътуване, следващия проект. Но рядко се питаме: в какво тяло искам да посрещна това бъдеще? Не обещаваме безсмъртие. Но можем да научим как на 60, 70 или 80 години да имаме здраво сърце, ясен ум и енергия. Не просто да добавим години към живота. А да добавим живот към годините.

Местата са ограничени, а регистрацията за двете събития вече е отворена - пълната програма е на сайта на Българската Логжевити Асоциация.

**AI БАЛОНЪТ Е
ПО-ГОЛЯМ ОТ
ОЧАКВАНОТО,
И ЩЕ СЕ СПУКА
ПО-СКОРО**

Прогнозата е на Майкъл Бъри, пророка от The Big Short

Финансовият балон, надуван около така наречения Изкуствен интелект (AI), е не само по-голям, отколкото подозираме, но и ще се спуска по-скоро от очакванията - може би още догодина. Подобни твърдения са изказвали най-различни наблюдатели през последните месеци, но сега гумите идват от прословутия Майкъл Бъри, първообраза на героя в спечелилия "Оскар" The Big Short.

БЪРИ, КОГОТО САМИЯТ УОРЪН БЪФЕТ НАРЕЧЕ "КАСАНДРА" заради многото му точни прогнози, в които никои не вярва, бе сред първите експерти, усетили идването на дълговата криза през 2008. Сега той е уверен, че катастрофа с още по-големи мащаби се задава около баснословните инвестиции в AI. В последния си нюзлетър в Substack, Бъри обяви, че коригира времевите рамки на негативната си прогноза, и очаква неговите позиции, залагащи на спукване на AI балона, да се изплатят още идната година или, в най-оптимистичния сценарий, през 2028. Въпросните позиции предвиждат срив при някои от най-гръмките имена на AI бума, начело с Nvidia, Palantir, Micron, Nebius, Oracle, Caterpillar, и цялостния Nasdaq 100.

СПОРЕД БЪРИ AI ГИГАНТИТЕ ЗАЕМАТ ПАРИ с нарастващо темпо, за да строят нови центрове за данни - инвестиции, които няма как да се изплатят. При това никои вече не може да овладее процеса. "Ако инвестициите спрат или намалеят, цялото нещо ще се разпадне", пише Бъри. Допълнителен риск за процеса са и растящите лихви.

ВЗЕТИ ЗАЕДНО, ЛИДЕРИТЕ в разработването на изкуствен интелект планират инвестиции от над 7 трилиона долара в следващите години, основно в нови изчислителни центрове и енергийно захранване за тях. Според Бъри обаче повечето гиганти в момента използват всевъзможни счетоводни трикове, за да прикрият реалния размер на разходите и дълга си. Прочутият хедж фонд мениджър смята, че тези "скрити" разходи достигат шокиращото число от 3 трилиона долара - тежест, достатъчна да тласне към разруха цялата глобална икономика.

МНОГО ЧЕСТО НАПРИМЕР AI ГИГАНТИТЕ ПОДПИСВАТ твърди споразумения за бъдещ дългосрочен наем на строящи се в момента дата центрове - неотклоним финансов ангажимент, който обаче не оповестяват в балансите си. Стойността на такива договори е поне 1.2 трилиона долара, разкрива Бъри, като минимум 857 милиарда от тях са без възможност за прекратяване. Успоредно, големите AI компании имат по-ети ангажименти за бъдещи покупки на оборудване и суровини на стойност 1.5 трилиона долара, които също не могат да бъдат анулирани и които не се включват във финансовите отчети засега. И по двете пера се забелязва ускоряване на сключването на нови договори, така че до 2028 скритият дълг на сектора ще надхвърли 5 трилиона долара, предвижда "Касандра от Уолстрийт". "Нека си припомним, че през последната година общите приходи на петте големи са по-малко от 400 милиарда долара", подчертава Бъри. "Това е гаргантюански облог

върху гаргантюански растеж", допълва той, по аналогия с великана от творбите на Франсоа Рабле.

ВСЕ ПО-КАТЕГОРИЧНИТЕ ПРОГНОЗИ ЗА СПУКВАНЕ НА AI БАЛОНА вървят повече от година. Първото сериозно предупреждение дойде в началото на 2025 с дебюта на китайския DeepSeek, разработен несравнимо по-евтино от американските си аналози, но със сравними способности. Това само за ден изтри около 600 милиарда долара от пазарната капитализация на Nvidia. По-късно, през октомври миналата година, дойдоха разкритията, че баснословните парични потоци около американските AI гиганти всъщност се дължат най-вече на кръгови инвестиции помежду им: Nvidia инвестира 100 милиарда долара в OpenAI, в замяна OpenAI купува чипове от Nvidia; OpenAI влага 300 милиарда в Oracle, който на свой ред влага в Nvidia; OpenAI инвестира в CoreWave, която купува чипове от Nvidia, Nvidia на свой ред купува дялове от CoreWave и пренасочва част от приходите си от нея обратно към OpenAI, и така нататък.

КОЛОСАЛНИТЕ ЧИСЛА, ВЪРТЯЩИ СЕ В AI СЕКТОРА, напоследък дори спряха да правят впечатление. Но една съпоставка с миналото бързо ще ви даде реална представа за нещата. Само "скритият" дълг на голямата AI петорка, разкрит от Бъри, е на стойност 3 трилиона. Общата стойност на лошите ипотeki, разкрити през 2008 и отключили почти десетилетие на глобални финансови сътресения, бе едва 1.3 трилиона долара. ■

THE AI BUBBLE IS BIGGER THAN EXPECTED AND WILL BURST SOONER

This prediction comes from Michael Burry, the *The Big Short* prophet

The financial bubble inflating around so-called Artificial Intelligence (AI) is not only larger than we suspect but is also set to burst sooner than anticipated—possibly as early as next year. While various observers have made similar claims in recent months, these latest words come from the notorious Michael Burry—the real-life figure behind the character in the Oscar-winning film **The Big Short**.

BURRY—WHOM WARREN BUFFETT HIMSELF DUBBED "CASSANDRA" due to his many accurate yet initially disbelieved predictions—was among the first experts to foresee the 2008 debt crisis. Now, he is convinced that a catastrophe of even greater magnitude is looming around the massive investments pouring into AI. In his latest Substack newsletters, Burry announced that he is adjusting the time-

line for his bearish forecast, expecting his positions betting on the bursting of the AI bubble to pay off as early as next year or—in the most optimistic scenario—by 2028. These positions anticipate a collapse among some of the biggest names of the AI boom—led by Nvidia, Palantir, Micron, Nebius, Oracle, and Caterpillar—as well as the Nasdaq 100 index as a whole.

ACCORDING TO BURRY, AI GIANTS ARE BORROWING MONEY at an accelerating rate to build new data centers—investments that cannot possibly pay off. Moreover, the process is now beyond anyone's control. "If investments stop or slow down, the whole thing will fall apart," Burry writes. Rising interest rates pose an additional risk to the situation.

COLLECTIVELY, THE LEADERS in AI development plan to invest over \$7 trillion in the com-

ing years, primarily in new computing centers and the power infrastructure to support them. However, Burry believes that most of these giants are currently employing various accounting tricks to mask the true scale of their spending and debt. The renowned hedge fund manager estimates that these "hidden" costs amount to a staggering \$3 trillion—a burden heavy enough to push the entire global economy toward ruin. For instance, AI giants frequently sign firm agreements for the future long-term lease of data centers currently under construction—binding financial commitments that are not, however, disclosed on their balance sheets. The value of such contracts totals at least \$1.2 trillion, Burry reveals, with a minimum of \$857 billion being non-cancelable. Concurrently, major AI companies have committed to future purchases of equipment and raw materials worth \$1.5 trillion; these commitments are also irrevocable and currently excluded from financial statements. The pace of new contract signings is accelerating in both categories, leading the "Cassandra of Wall Street" to predict that the sector's hidden debt will exceed \$5 trillion by 2028. "Let us recall that over the past year, the combined revenue of the 'Big Five' was less than \$400 billion," Burry emphasizes. "This is a gargantuan bet on gargantuan growth," he adds, alluding to the giant from the works of François Rabelais.

PREDICTIONS REGARDING THE BURSTING OF THE AI BUBBLE HAVE BEEN CIRCULATING for over a year. The first serious warning arrived in early 2025 with the debut of China's DeepSeek—developed at a fraction of the cost of its American counterparts yet boasting comparable capabilities. In a single day, this development wiped approximately \$600 billion off Nvidia's market capitalization. Later, in October of last year, revelations emerged that the staggering financial flows surrounding US AI giants were actually driven largely by circular investments among them: Nvidia invested \$100 billion in OpenAI, and in return, OpenAI bought chips from Nvidia; OpenAI poured \$300 billion into Oracle, which in turn invested in Nvidia; OpenAI invested in CoreWeave, which bought chips from Nvidia, while Nvidia bought a stake in CoreWeave and funneled a portion of the revenue from that deal back to OpenAI—and so on.

THE COLOSSAL FIGURES CIRCULATING IN THE AI SECTOR HAVE RECENTLY ceased to even make an impression. Yet, a comparison with the past quickly puts things into perspective. The "hidden" debt of the "Big Five" AI companies alone—as revealed by Burry—amounts to \$3 trillion. In contrast, the total value of the bad mortgages exposed in 2008, which triggered nearly a decade of global financial turmoil, was a mere \$1.3 trillion. ■

БЪДЕЩЕТО НА ЗАСТРАХОВАНИЕТО Е ТУК!

Армеец

Винаги с вас!

Управлявайте вашите застраховки лесно и сигурно онлайн, когато и където ви е удобно.

- **Създайте клиентски профил**

Получете бърз и лесен достъп до всички ваши застраховки. Следете онлайн вашите полици, срокове и важна информация, без излишно губене на време.

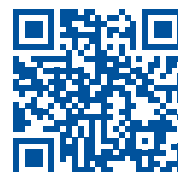
- **Заведете щета на МПС**

Вече не е необходимо да посещавате център за регистрация на щети на компанията. Подайте необходимата информация и управлявайте процеса онлайн.

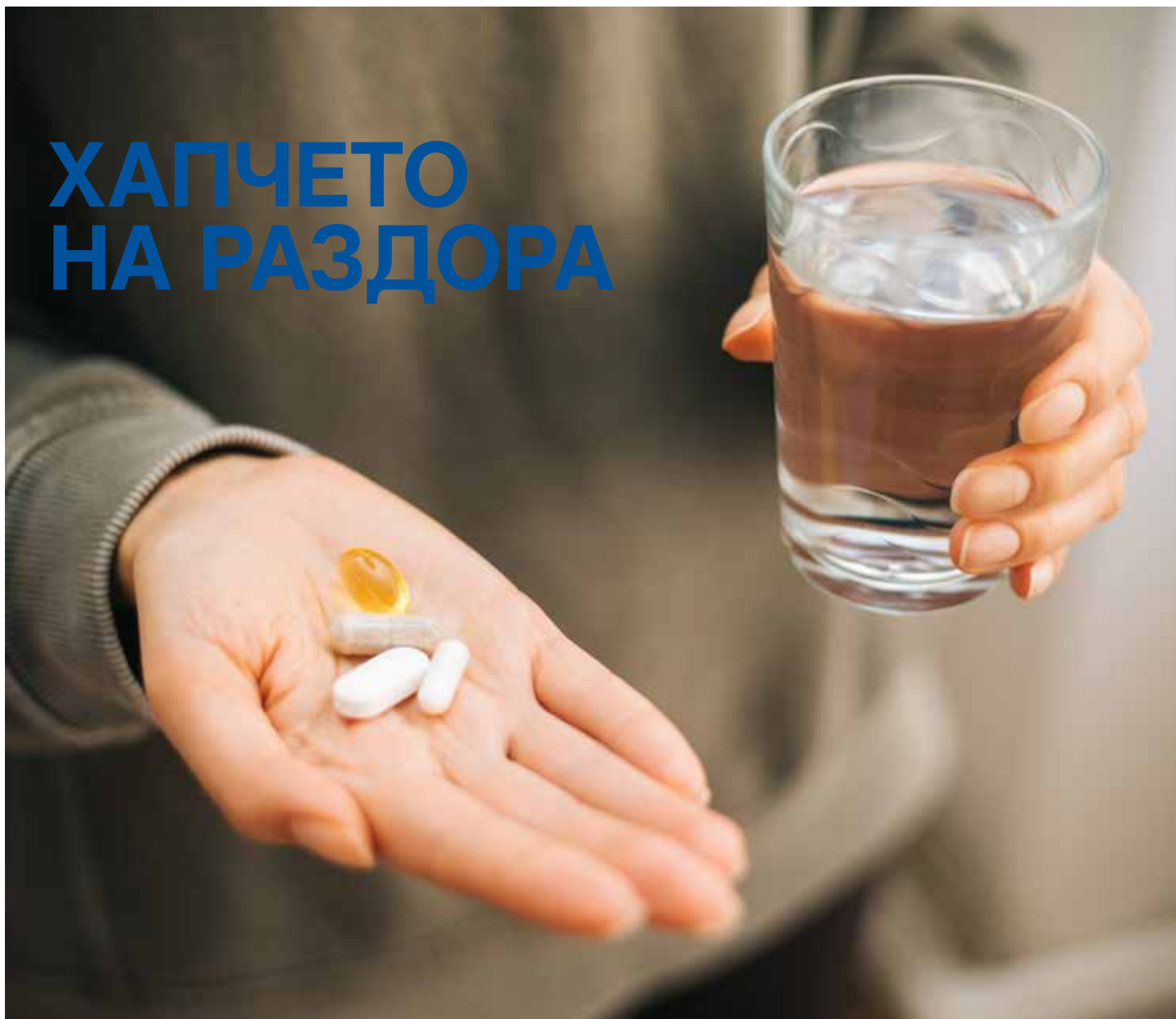
- **Сключете застраховка „Помощ при пътуване в чужбина“**

Изберете подходящото за вас покритие, сключете полицата онлайн в няколко стъпки и пътувайте спокойно, независимо от дестинацията.

За повече информация посетете интернет страницата на компанията www.armees.bg или се обадете на националния ни телефон 0700 1 39 39.

ХАПЧЕТО НА РАЗДОРА

Грешката на един гений обърка представата ни за витамините за половин век напред

Текст КАЛИН НИКОЛОВ / Фотогарафия iSTOCK

С идването на есента и грипния сезон, на дневен ред отново излиза въпрос, предизвиквал толкова спорове през годините: има ли нужда човек да пие синтезирани витамини? От едната страна са фармацевтичните (и псевдофармацевтичните) компании, произвеждащи хиляди видове хранителни добавки за укрепване на организма. От другата страна са немалко учени и medici, подчертано скептични за ползата от въпросните добавки.

ИСТОРИЯТА НА ТОЗИ СПОР води всъщност до един от най-големите учени на XX век: Лайнъс Полинг. Вече половин век едно погрешно прозрение на този иначе безспорен гений обърква представата ни

за витамините и ни кара да се люшваме от една крайност в друга, от възторжено прекаляване до яростно и пълно отричане.

В ИСТОРИЯТА НА ИЗПЪЛНЕНИЯ С НАУЧНИ РЕВОЛЮЦИИ XX век има само шепа фигури от мащаба на Полинг – носител на Нобелова награда за химия заради пионерската си работа по природата на химичните връзки (както разказва Пол Офит в една статия за The Atlantic, когато се запознал с този труг, Айнщайн поклатил глава: „Това е твърде сложно за мен“). От Полинг тръгнаха цели области на науката, като квантовата химия и молекулярната биология. Уотсън и Крик стъпиха върху негови разработки, за да

разгадаят структурата на ДНК. Освен всичко Полинг бе и символ на високонравствения учен – той отказа да работи върху атомната бомба, опълчи се на зловещия сенатор Маккарти, бе в основата на договора за забрана на ядрените опити (което му донесе още една Нобелова награда – за мир).

НО ЕДНА ЗЛОПОЛУЧНА ФИКСИДЕЯ до голяма степен зачеркна изумителните му постижения: твърдата увереност на Полинг в невероятната лечебна сила на витамините. Тя започва от едно безобидно писмо до Нобеловия лауреат от негов колега химик, който го съветва да приема по 3000 милиграма витамин С дневно (петдесет пъти над нормата),

за да се предпази от настинки. Полинг започва да експериментира, чувства се все по-добре, накрая вдига дозата до 18 000 милиграма на ден. Пише книга за ползите от витамин С, която се превръща в глобален бестселър и кара цяло поколение да се тъпче с ампули и хапчета. Постепенно започват да се появяват резултатите от клинични изследвания, според което ефектът от свръхдозите витамин С е малък или дори незабележим. Но Полинг е твърдо убеден в правотата си и се кълне, че е победил настинките. Когато се появява на публични места с течащ нос и кашлица, уверява, че страда от алергия. В същото време неуморно разширява обхвата на възшебното средство – според новите му открития витамин С намалява смъртността при рак, а редовната употреба на големи дози може да удължи продължителността на живота до над 100-110 години! Накрая Лайнъс Полинг заключава, че комбинацията от С с други витамини (А, Е, бета каротин) и селен е универсално средство, лекуващо почти всяка позната на човечеството болест. Тиме помества това на корицата си и броят е буквално разграбен. Фармацевтичните компании трескаво строят фабрики за синтетични витамини и хранителни добавки.

ПОСТЕПЕННО ОБАЧЕ неумолимите резултати от клиничните изпитания започват да подкопават ентузиазма. По нищо не личи свръхдозите витамини да ускоряват лечението на рака или на която и да е от другите тежки болести. Тъкмо обратното – при някои пациенти всъщност те влошават общото състояние. От началото на 90-те до 2011 година се натрупаха планини от видимо убедителни доказателства срещу теорията на Полинг. И, както обикновено се случва при толкова силен начален ентузиазъм, те тласнаха общественото мнение в другата крайност. Според мнозина днес витамините и добавките са измишльотина, поръчана от фармацевтичните гиганти, за да им носи милиардни печалби.

Но истината, както доказва сериозната наука, е някъде по средата. Свръхдозите и злоупотребата с витамини и минерали наистина нанасят повече вреда, отколкото полза; но и недостигът им в организма също има крайно неприятни последици. Витамин С например е жизненонеобходим като антиоксидант и кофактор при поне осем ензимни реакции. Разумният подход е да откриете баланса: тоест да си набавяте всички витамини в нормалните дневни норми – без да прекалявате, но и без да пропускате. ■

THE PILL OF OUR DISCONTENT

A genius's mistake skewed our understanding of vitamins for half a century

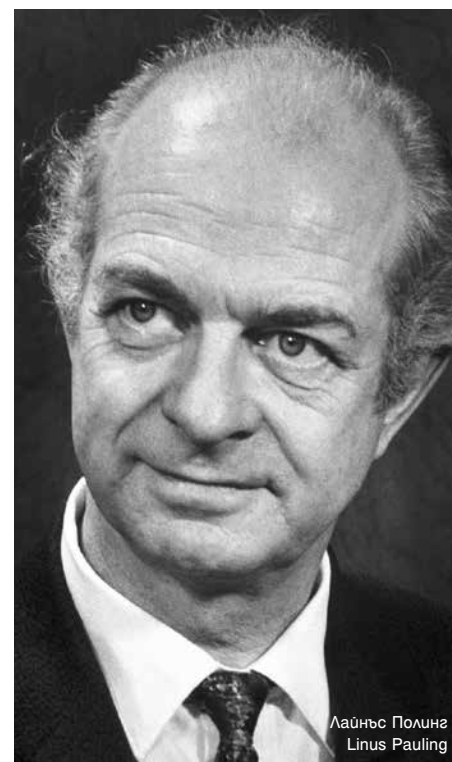
By KALIN NIKOLOV / Photography iSTOCK

With the arrival of autumn and flu season, a question that has sparked much debate over the years is back on the agenda: do we really need to take synthetic vitamins? On one side stand the pharmaceutical (and pseudo-pharmaceutical) companies producing thousands of types of dietary supplements designed to boost the body's health. On the other are numerous scientists and medical professionals who remain deeply skeptical about the benefits of these supplements.

The story behind this debate actually leads back to one of the 20th century's greatest scientists: Linus Pauling. For half a century, a single flawed insight from this otherwise undisputed genius has distorted our perception of vitamins, causing us to swing between extremes—from enthusiastic overuse to fierce, outright rejection.

THE HISTORY OF THE SCIENTIFIC REVOLUTION-FILLED 20th century knows only a handful of figures on the scale of Pauling – Nobel Prize winner in Chemistry due to his pioneering work on the nature of the chemical bond (as Paul Offit stated in an article for The Atlantic, when he acquainted himself with this work, Einstein shook his head: "It was too complicated for me.") Pauling paved the way for whole fields of science, such as quantum chemistry and molecular biology. Watson and Crick based their work on his developments, trying to unravel the structure of DNA. Apart from everything else, Pauling was also a symbol of a highly moral scientist – he refused to work on the atomic bomb, confronted the sinister Senator McCarthy, was at the basis of the nuclear test ban treaty (which brought him yet another Nobel Prize – for Peace).

BUT AN UNFORTUNATE OBSESSION largely obliterated his amazing achievements: Pauling's firm conviction of the incredible healing power of vitamins.

Лайнъс Полинг
Linus Pauling

It started with a harmless letter to the Nobel laureate from a fellow chemist, who advised him to take 3,000 mg of vitamin C per day (fifty times the daily allowance) to prevent colds. Pauling started experimenting, felt better and better, in the end raising the dose to 18,000 mg per day. He wrote a book about the benefits of vitamin C which became a global bestseller and made an entire generation stuff itself with ampoules and pills. Gradually the results of clinical trials started to appear, according to which the effect of overdoses of vitamin C is small and even negligible. But Pauling was firmly convinced that he was right, swearing that he had overcome the colds. When he appeared in public places with a runny nose and cough, he claimed he was suffering from an allergy. At the same time, he tirelessly expanded the range of the magic

ХРАНИ СРЕЩУ НАСТИНКА FOOD FOR WINTER

Природата може да осигури най-добрата защита срещу върлуващите през студените месеци простуди и грипове. А също и най-вкусната.

ГЪБИ. Те съдържат две основни оръжия срещу настинка – селен и бета глюкан. Селенът помага на белите кръвни телца да се борят с вирусите, а бета глюканът засилва имунната система.

ЧАЙ. Пет чаши черен или зелен чай на ден могат да направят имунната система четири пъти по-силна. Главната причина е съдържащият се в него танин.

КИСЕЛО МЛЯКО. Храносмилателната система е сред най-важните съюзници на имунната система. Най-добрата „поддръжка“ за нея са пробиотиците в киселото мляко.

СТРИДИ. Цинкът е много важен за имунната система – той активира белите кръвни телца, които атакуват вражеските бактерии и вируси. В средно голяма стридида се съдържа цялото необходимо дневно количество.

ЧЕРВЕНИ ЧУШКИ. Подобно на цитрусите, те са богати на витамин С. Една червена чушка съдържа 150 милиграма – повече от нужната дневна доза.

МОРКОВИ И КАРТОФИ. Богати на бета каротин, който в организма се превръща във витамин А и усилва имунната система.

СЛЪНЧОГЛЕДОВО СЕМЕ. Семките са един от най-добрите естествени източници на витамин Е, особено важен за белите гробове.

ОВЕСЕНИ ЯДКИ. Богати на бета глюкан, който увеличава съпротивителната сила на организма.

ХРАНИТЕЛНИ ДОБАВКИ.

В една балансирана диета могат да се съдържат всички необходими витамини и минерали. В съвременното ни ежедневие обаче често е трудно да я поддържаме. Таблетките могат да компенсират храните, до които нямате достъп в момента.

Nature can provide the best protection against colds and flu raging in the winter months. As well as the most tasty one.

MUSHROOMS. They contain two main weapons against colds – selenium and beta-glucan. Selenium helps the white blood cells to fight viruses, and beta-glucan strengthens the immune system.

TEA. Five cups of black or green tea a day can make the immune system four times stronger. The main reason is the tannin it contains.

YOGHURT. The digestive system is one of the most important allies of the immune system. The best “support” for it is the probiotics contained in yoghurt.

OYSTERS. Zinc is very important for the immune system – it activates the red blood cells which attack enemy bacteria and viruses. A medium-sized oyster contains all the needed daily amounts.

RED PEPPERS. Like citrus fruits, they are rich in vitamin C. One red pepper contains 150 mg – more than the required daily dose.

CARROTS AND POTATOES. Rich in beta-carotene, which in the body is converted into vitamin A and strengthens the immune system.

SUNFLOWER SEEDS. The seeds are one of the best natural sources of vitamin E, particularly important for the lungs.

OAT FLAKES. Rich in beta-glucan, which increases the body's resistance to infections.

DIETARY SUPPLEMENTS.

A balanced diet can contain all the necessary vitamins and minerals. In our modern life, however, it is often difficult to maintain. Pills can compensate foods when they are not available.

Many believe today that vitamins and supplements are a concoction commissioned by the pharmaceutical giants to net them billions of profits

tool – according to his latest discoveries, vitamin C decreased mortality in cancer, and the regular intake of large doses could prolong life expectancy to over 100-110 years! In the end Linus Pauling concluded that the combination of vitamin C with other vitamins (A, E, beta carotene) and selenium was a universal tool curing almost any disease known to mankind. Time magazine carried this on its cover and the issue was instantly snatched up. Pharmaceutical companies feverishly built factories for the production of synthetic vitamins and dietary supplements.

GRADUALLY HOWEVER the inexorable results of clinical trials began to undermine the enthusiasm. There is nothing to prove that overdoses of vitamins speed up the treatment of cancer or any other grave disease. On the contrary – in some cases they actually worsen the general condition of patients. Since the early 1990s until 2011 heaps of apparently convincing evidence against Pauling's theory piled up. And, as usually happens in the case of such strong initial enthusiasm, they pushed public opinion to the other extreme. Many believe today that vitamins and supplements are a concoction commissioned by the pharmaceutical giants to net them billions of profits.

But the truth, as serious science has proven, lies exactly in the middle. Overdoses and the abuse of vitamins and minerals do indeed do more harm than good, but their deficiency in the body has extremely negative consequences. Vitamin C, for example, is vitally necessary as an antioxidant and co-factor in at least eight enzyme reactions. The sensible approach is to find a balance: i.e. to supply all vitamins in the normal daily doses – without overdoing it, but also without missing them. ■

Д-Р АНГЕЛ РАДЕВ: „СЪВРЕМЕННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ НИ ПОЗВОЛЯВАТ С МИНИМАЛНА НАМЕСА ДА ПОСТИГНЕМ МАКСИМАЛЕН РЕЗУЛТАТ“

ВЕНОЗЕН
ЛАЗЕРЕН
ЦЕНТЪР

Д-р Радев, казвате, че технологиите не просто променят медицината и работата на лекарите, а цялата философия на лечение – как?

Да, действително технологиите не просто промениха инструментите, с които работим – те промениха радикално подхода и самата философия на лечение. През последните години се наложи т.нар. минималноинвазивен подход, основан на медицината на доказателствата. Ако преди се мислеше как пациентът да бъде опериран, днес вече мислим как да го излекуваме без операция и с минимален дискомфорт. От фокус основно върху болестта преминахме към фокус и върху по-бързото възстановяване, комфорта и качеството на живот на пациента. Високите технологии ни позволиха да бъдем едновременно по-прецизни и по-щадящи, без да травмираме излишно пациента.

Вие сте специализиран във венозната медицина. Връщайки лентата назад преди 15-20 години, какво се промени?

Разликата е огромна. Преди 20 години лечението на разширени вени означаваше операция, разрези, шевове, обезобразяващи белези и дълго възстановяване. Пациентите идваха със страх, защото знаеха, че ги очаква нещо тежко. Днес сме в съвсем различна епоха – благодарение на съвременните методи за лечение можем да постигнем много по-добри резултати без хирургическа намеса. Процедурите се извършват амбулаторно и без необходимост от болничен престой. Казано накратко – при лечението на разширени вени преминахме от старата хирургия към високотехнологична и прецизна медицина, при която възстановяването и качеството на живот са също толкова важни, колкото и самият лечебен резултат.

Какво можете да правите по-добре сега? Какво преди не можеше да се прави, но вече може?

Днес можем да направим неща, които преди звучаха немислимо. Успяваме с минимална намеса да постигнем максимален резултат, тъй като разполагаме с технологии и експертиза, благодарение на които можем да лекуваме увредени вени за по-малко от час - без операция и само с местна упойка. Благодарение на комбинацията от лазерни и ултразвукови технологии, както и на добавената реалност всичко се извършва с много голяма прецизност и минимален риск от усложнения, което в миналото не беше така.

Обикновено ходим на лекар със страх и притеснение – новите технологии дават ли повече сигурност?

Притеснението и страхът от неизвестното в някаква степен винаги ги има, но за мен един от най-удовлетворяващите моменти е когато след лечението пациентите ни с удивление попитат: „Ама това ли беше?“. Днес технологиите дават сигурност, но истинското доверие не идва само от машините – то идва и от човешкото отношение. Те имат още по-голям смисъл само когато зад тях стои и човечност. Именно комбинацията от двете променя преживяването на пациента – от страх към спокойствие, от несигурност към увереност и комфорт.

Процесът на възстановяване и естетиката също са важни – обръща ли се внимание на това?

Да, абсолютно. В съвременната медицина вече не е достатъчно просто да излекуваш пациента – важно е да обърнем внимание и на това как се чувства, как изглежда след проведеното лечение и колко бързо се връща към нормалния си начин на живот. При нашите пациенти възстановяването е изключително кратко. Вярвам, че модерното лечение трябва да оставя не само здраво тяло, но и добро самочувствие и качество на живот. Пациентът трябва да си тръгва не само без болка, а и с увереност и спокойствие.

ЗАГЛЕДАНИ В ЗВЕЗДИТЕ

STARING AT THE STARS

Българска снимка бе сред наградените в един от най-престижните фотографски конкурси на планетата: ZWO Astronomy Photographer, организиран от Кралските музеи в Гринич. Нагпреварата, вече в 18-ата си година, класира фотографите на астрономическа тематика в няколко категории – от снимки на нощното небе до кадри, заснети с най-модерните телескопи.

A Bulgarian photograph was among the winners in one of the world's most prestigious photography competitions: the ZWO Astronomy Photographer of the Year, organized by the Royal Museums Greenwich. Now in its 18th year, the contest ranks astronomy-themed photographs across several categories—ranging from images of the night sky to shots captured with state-of-the-art telescopes.

Българският принос: този кадър на Радослав Свиретсов от Исландия спечели наградата в категория "Аврора"
The Crown by Radoslav Sviretsov, Aurorae category winner

Тихият хищник от Али Алобаидли, носител на голямата награда.
Мъглявината Акула (LDN 1235) в съзвездието Цефей
The Quiet Predator by Ali Alobaidly, overall winner. The Shark Nebula (LDN 1235) in the constellation Cepheus

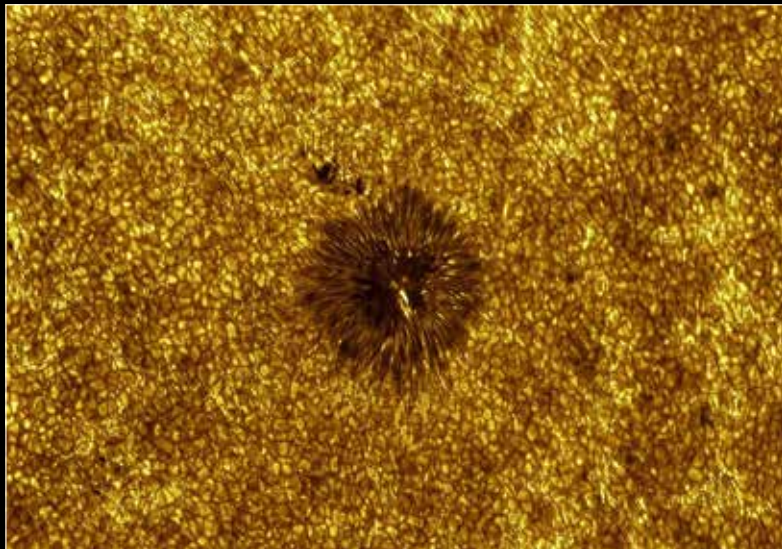

Галактиката Сомbrero (M104), от Патрик Винклер
M104: Pure Elegance by Patrick Winkler

Звездната пътека на Ботсвана, от Стефано Пелегрини
Botswana Star Trail by Stefano Pellegrini

Слънцето: Активен район 4122,
от Мигел Кларо
The Sun: Active Region 4122 by
Miguel Claro

Венецианска перла върху
Луната, от Петр Хоралек
Venusian Pearl on the Moon by
Petr Horalek

NGC 4753: Симфония от прах в
съзвездие Дева, от Синран Ли
NGC 4753: A Symphony of Dust Lanes in
Virgo by Xinran Li

Сатурново равноденствие, от Том Уилямс
Saturnian Equinox by Tom Williams

Аврора между два континента, от Фил Халпър
Aurora Between Two Continents by Phil Halper

Небесната врата,
от Йошики Абе
The Celestial Gate, by
Yoshiki Abe

Изгревът на златната
луна над Сиатъл, от Ей
Джей Смади
Golden Moonrise Over
Seattle by AJ Smadi

Абел 85 - останките от свръхнова звезда
в Касиопея, от Седрик Умбер
Abell 85- an extremely diffuse supernova
remnant in the constellation Cassiopeia by
C dric Humbert

Космически каньон, от Том Рей
Cosmic Canyon by Tom Rae

Частично слънчево затъмнение, от Джеймс Макбийт
Moody Partial Solar Eclipse, by James McBeath

LBN 777: Шепотът на древния орел, от Дзян Ву
LBN 777: Whispers of the Ancient Eagle, by Jiang Wu

Кометата C/2025 A6 (Lemmon), от Юлиен де Винтер и Ленгън Бьом
Comet C/2025 A6 (Lemmon), by Julien De Winter and Landon Boehm

Чувам звездите, от Жоао
Йорданов Сералейро
I Hear the Stars by Joao
Yordanov Serralheiro

Улови нощта, от Дан Зафра
Capture the Night by Dan Zafrá

Кратерът Питагор на
Луната, от Том Уилямс
Pythagoras Crater by
Tom Williams

Орел от северно сияние, от Дженифър Роджърс
Eagle Aurora, by Jennifer Rogers

ДИВО СЪРЦЕ

Новото Maserati Grecale е с двигател от суперкола -
и съответстващи дизайн и управление

Няма по-ожесточена битка в автомобилния свят от тази при спортните премиум SUV модели. Там мерят сили BMW M, Mercedes AMG, да не говорим за Porsche. Но ако ме попитате кой е най-приятният за шофиране автомобил в тази впечатляваща група, без колебания ще посоча тази кола: Maserati Grecale, което сега получава сериозен фейслифт за 2027 година.

Моментът е много добре подбран: новото Grecale идва, точно когато Porsche окончателно спря производството на бензиновия Масан; когато BMW още не е готова с новото X3 M; и когато AMG предлага топ версията на GLC... като хибрид с двулитров мотор.

ТОЗИ ФЕЙСЛИФТ ИЗПЪЛНЯВА няколко цели. Първата е да уеднакви целия дизайнерски език на Maserati, и то по най-висшия пример

в гамата - по суперколата MCPura. Така че Grecale получава нова форма на светлините, нова решетка и престилка, и изобщо един доста по-спортен фасон.

Втората цел на обновяването е да даде на Grecale, което и досега беше германските си конкуренти като качество на интериора, още малко предимства в това отношение. Но за това ще поговорим след малко.

ПОСЛЕДНАТА И НАЙ-ВАЖНА ПРИЧИНА за този фейслифт е, за да реши най-сериозния проблем на Grecale досега. Той не беше свързан нито с инженерната част, нито с дизайна. А беше чисто психологически. Естествено, Grecale и досега беше изключително добре изглеждаща, много комфортна и фантастична за каране кола. Онова, което я спъваше, бяха леко пролетарските ѝ роднински връзки. Защото не е тай-

на, че всъщност този автомобил е на една и съща платформа с Alfa Romeo Stelvio. Само по себе си, това не е нещо лошо. Платформата Giorgio, която носи Giulia, Stelvio и, в удължения си вариант, това Grecale, е всъщност най-доброто нещо, създадено от Alfa Romeo от близо половин век. Проблемът е, че досега двата модела споделяха и по-голямата част от двигателите си. Когато си купувате кола от митичната Моторна долина в Италия, от компания от легендарната италианска тройка на суперавтомобилите, не искате той да се задвижва от същия двигател като двойно по-евтината Alfa. Сега Grecale се дистанцира по-забележимо от братовчед си.

ПРИЛИКАТА СЪС СУПЕРКОЛА ОТВЪН отговаря и на това, което е под повърхността, защото това Grecale има също така двига-

теля на суперавтомобил. И то вече не само във върховото ниво Trofeo.

Новостта тук е междинното ниво Modena V6, което вече не разчита на двулитров двигател, а на същия V6 Nettuno, който задвижва и суперколите на марката - но с намалена мощност до 390 коня. Които са всещност предостатъчни в истинския живот.

Базовите версии с двулитровия двигател остават, с мощност 250, 300 или 330 коня. Главната причина за оцеляването им е, че Италия - ключов пазар за тази марка, естествено - е особено чувствителна в данъчно отношение към големите двигатели. Почти навсякъде другаде акцентът ще е върху топ версиите - новата Modena V6, с 390 конски сили, и Trofeo, с 530. Ако искате още повече мощност, може да изберете електрическото Grecale Folgore, което развива 550 конски и вече обещава до 440 км

пробег с едно зареждане. Но днес ще си говорим не за електромотори, а за бензинови чудовища.

ТОЗИ V6 NETTUNO, КОЙТО Maserati разработи на базата на двигатели от Формула 1, първоначално за суперколи като MC20 и MCRuga, е вероятно най-интересният двигател с вътрешно горене, който се е появил в последните години.

И като звук, и като динамика той напълно съответства - ако не и засенчва - митичния V8, който Maserati използваше в предишните десетилетия.

Ето я накратко удивителната технология, която прави Nettuno единствен по рода си на пазара: този двигател на практика има две отделни запалителни системи. Традиционните свещи функционират, когато ви е нужна икономия. Когато ви трябва цялата

мощ, се намесва успоредната система за предкамерно запалване.

Това не е нова технология: познаваме я от моторните спортове от години. Но Maserati е първата и засега единствената компания, която е успяла да я пригоди за ежедневна и дългосрочна употреба, вместо за състезателни коли, които трябва да изкарат само няколко хиляди километра.

Дебютирал преди шест години в суперколата MC20, този двигател вече си спечели отлична репутация за надеждност.

ТУК ТОЙ Е КОМБИНИРАН С ВЪЗМОЖНО

най-добрата скоростна кутия - 8-степенния автоматик на ZF с хидротрансформатор, който работи вълшебно. Инженерите на Maserati са го пренастроили леко, така че да реагира една идея по-бързо, отколкото в досегашната кола. И това се усеща много

приятно на такива пътища със завои като нашия тестов маршрут в Словения. Приятна добавка към спортното усещане е новият шестоъгълен волан, който изглежда добре, удобен е и, във версията Trofeo, има допълнителна тапицерия от алкантара. Минус все още си остават превключвателите на предавките, които са едни странични и на вид, и като логика бутони върху централната конзола. При фейслифта поне предишните сензорни бутони са заменени с физически, от висококачествен метал. Но все така си остават малко неестествени за ползване. От сигурен източник обаче знам, че в следващите модели и следващите поколения на Maserati, тази идея ще изчезне.

ВАЖНА НОВОСТ ПРИ GRECALE е и една нова система, създадена изцяло от Maserati - като хардуер и като софтуер - която на практика контролира абсолютно всички динамични показатели: окачване, управление, реакции на газта, задвижване на четирите колела. Система, която коригира настройките на всеки 2 милисекунди. В резултат, традиционно доброто качество на возене на Maserati е стигнало до нови върхове. Дори в спортен режим, Trofeo няма да ви напука емайла на зъбите или да ви разбие камъните в бърбеците. В стандартен ре-

жим вози комфортно като германска лимузина. И в същото време запазва удивително сцепление и при по-резки маневри. Шасито е чудесно балансирано и дава същото усещане за лекота като Масан - макар колата да не е лека в класическия смисъл (надхвърляща два тона при най-добре оборудваното Trofeo).

Maserati Grecale Trofeo

530
к. с. максимална мощност
646 hp maximum power

620
Нм максимален въртящ момент
Nm maximum torque

3.8
секунди 0-100 км/ч
seconds 0-100 km/h

285
км/ч максимална скорост
km/h maximum speed

ТРЕТАТА ОБЛАСТ, В КОЯТО кросоувърът е получил допълнителна шлифовка, е интериорът. Вътре ще откриете по-голямо количество естествени и висококачествени материали, отколкото имаше досега, което ясно показва, че и в Maserati са усетили тенденциите на пазара и факта, че клиентите все още изискват качествената кожа, качествен метал, добре обработените повърхности. И все още смятат тъкмо това за един от най-видимите признаци на един луксозен автомобил. Само технологиите и само конските сили не са достатъчни. Новият часовник е с елегантен метален корпус и кристален капак. Аудиосистемата от Sonus faber е сред най-добрите на пазара. Мултимедийната система е бърза и с хубава графика, единствената ни забележка бе към малко неадекватните на моменти указания от навигацията. Стандартно получавате безжично Apple CarPlay и Android Auto. Изобщо всичко тук създава точно това усещане за лукс, което бихте очаквали от едно Maserati. И все пак, по-важното усещане е друго: онова зад волана. Не мисля, че дори в редиците на AMG или на М-поделението на BMW ще намерите автомобил с толкова директен волан и такова очевидно желание да бъде каран спортно, да бъде каран по завои, да бъде каран с радост. ■

Всяка **история** има стойност

Weekend Tennis Court

-18,00 EUR

10:21

Успешна

Проследи историята на движенията по сметката ти
и управлявай финансите си с новото приложение CCB Mobile.

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

EXPLORE IT ON
AppGallery

WILD AT HEART

The new Maserati Grecale features a supercar engine—
and the design and handling to match

By KONSTANTIN TOMOV / Photography MASERATI

There is no fiercer battle in the automotive world than the one fought among premium sports SUVs. It is an arena where BMW M and Mercedes-AMG lock horns—not to mention Porsche. Yet, if you were to ask me which car in this impressive group is the most enjoyable to drive, I would point to this one without hesitation: the Maserati Grecale, which is now receiving a major facelift for the 2027 model year.

The timing is impeccable: the new Grecale arrives just as Porsche has permanently ceased production of the gasoline-powered Macan; while BMW is not yet ready with the new X3 M; and at a time when AMG offers the top-tier GLC... as a hybrid with a two-litre engine.

THIS FACELIFT SERVES several purposes. The first is to align Maserati's entire design language with the brand's flagship—the MC20 supercar. Consequently, the Grecale gets a new headlight shape, a new grille and front apron, and an altogether sportier stance. The second goal of the update is to give the Grecale—which already outperformed its German rivals in interior quality—an even greater edge in this regard. But more on that in a moment.

THE FINAL AND MOST IMPORTANT REASON for this facelift is to resolve the Grecale's biggest issue to date. It wasn't related to engineering or design; it was purely psychological. Naturally, the Grecale was already an exceptionally good-looking, highly comfortable, and fantastic-to-drive car.

What held it back, however, were its somewhat "proletarian" family ties. After all, it is no secret that this vehicle shares the same platform as the Alfa Romeo Stelvio.

In itself, that is not a bad thing. The Giorgio platform—which underpins the Giulia, the Stelvio, and, in its extended version, the Grecale—is arguably the best thing Alfa Romeo has produced in nearly half a century. The problem was that, until now, the two models also shared most of their engines. When you buy a car from Italy's legendary "Motor Valley"—from a company in the iconic Italian supercar trio—you don't want it powered by the same engine as an Alfa that costs half as much.

Now, however, the Grecale is distancing itself more noticeably from its cousin.

GREN^{AD}E

REVOLUTIONARY SNACKING

**20G PROTEIN
PER BAR**

LOW SUGAR

**FUEL FOR AN
ACTIVE LIFE**

**GREAT
TASTE**

 **Clio
Commerce**

OFFICIAL
DISTRIBUTOR OF
GREN^{AD}E

**NATIONWIDE
COVERAGE**

**35+ YEARS IN
DISTRIBUTION**

**GLOBAL & LOCAL
PARTNERSHIPS**

**WIDE PRODUCT
RANGE**

ITS SUPERCAR-LIKE EXTERIOR is matched by what lies beneath the surface, as this Grecale also boasts a supercar engine—and not just in the top-tier Trofeo trim.

The new addition here is the intermediate Modena V6 trim; it no longer relies on a 2.0-litre engine but instead uses the same V6 Nettuno found in the brand's supercars—albeit with output reduced to 390 horsepower. That is, in fact, more than enough for real-world driving.

The entry-level versions with the 2.0-litre engine remain, offering 250, 300, or 330 horsepower. The main reason for their survival is that Italy—naturally a key market for the brand—is particularly sensitive to large engines when it comes to taxation. Almost everywhere else, the focus will be on the top-end versions: the new 390-hp Modena V6 and the 530-hp Trofeo. If you crave even more power, you can opt for the electric Grecale Folgore, which delivers 550 horsepower and promises a range of up to 440 km on a single charge. But today, we aren't talking about electric motors; we're talking about gasoline-powered monsters.

THE V6 NETTUNO—DEVELOPED BY MASERATI using Formula 1 technology, initially for supercars like the MC20 and MC20 Cielo—is arguably the most interesting internal combustion engine to emerge in recent years. In terms of both sound and dynamics, it fully matches—if not surpasses—the legendary V8 engine Maserati used in previous decades.

Here is a brief overview of the amazing technology that makes the Nettuno unique on the market: the engine effectively features two separate ignition systems. Traditional spark plugs handle the job when fuel economy is the priority. When full power is required, a parallel pre-chamber ignition system kicks in.

This technology is nothing new; it has been known in motorsport for years. However, Maserati is the first—and so far the only—company to successfully adapt it for everyday, long-term use, rather than for race cars designed to last only a few thousand kilometres.

Having debuted six years ago in the MC20 supercar, this engine has already earned an excellent reputation for reliability.

HERE, IT IS PAIRED WITH ARGUABLY THE BEST transmission available—ZF's 8-speed torque-converter automatic, which works wonders. Maserati engineers have slightly retuned it to respond a touch faster than in previous applications. This makes for a delightful driving experience on the kind of winding roads found on our test route in Slovenia.

A nice touch that enhances the sporty feel is the new hexagonal steering wheel; it looks great, feels comfortable, and—in the Trofeo version—features Alcantara trim. A lingering downside remains the gear selector—buttons on the centre console that are peculiar in both

appearance and logic. With the facelift, the previous touch-sensitive buttons have at least been replaced by physical ones made of high-quality metal, yet they still feel somewhat unnatural to use.

However, I know from a reliable source that this concept will be abandoned in future Maserati models and generations.

A KEY NEW FEATURE OF THE GRECALE is a system developed entirely in-house by Maserati—covering both hardware and software—that effectively controls every dynamic parameter: suspension, steering, throttle response, and all-wheel drive. It is a system that adjusts settings every two milliseconds.

As a result, Maserati's traditionally excellent ride quality has reached new heights. Even in Sport mode, the Trofeo won't rattle your teeth or break your kidney stones; in Standard mode, it rides as comfortably as a German luxury sedan. Yet, it maintains remarkable grip during sharp manoeuvres. The chassis is superbly balanced, offering a sense of agility akin to the Macan—even though the car isn't light in the traditional sense (the fully equipped Trofeo weighs over two tons).

The third area where the crossover has been

further refined is the interior. Inside, you will find a greater abundance of natural, high-quality materials than before. This clearly shows that Maserati has recognised market trends and the fact that customers still demand premium leather, high-quality metal, and finely finished surfaces—viewing these as some of the most visible hallmarks of a luxury vehicle. Technology and horsepower alone are not enough.

THE NEW CLOCK FEATURES an elegant metal housing and a crystal cover. The Sonus faber audio system is among the best on the market. The multimedia system is responsive and features attractive graphics; our only minor complaint concerned the navigation prompts, which were occasionally a bit imprecise. Wireless Apple CarPlay and Android Auto come as standard. All in all, everything here creates the very sense of luxury you would expect from a Maserati. Yet, the most important sensation is the one felt behind the wheel. I do not believe that even within the ranks of AMG or BMW's M division you will find a car with such direct steering and such an obvious eagerness to be driven sportily—to be driven through corners, to be driven with pure joy. ■

92 | **МЕСТНИ ВЕЛИЧИЯ**
LOCAL HEROES

86 | **КОГАТО ПАЛМИТЕ СА ОТ ЗЛАТО**
WHEN THE PALMS ARE MADE OF GOLD

104 | **ВИСОКИ ТОНОВЕ**
HIGH NOTES

АФИШ

КЛАСИКА

ОНУТЕ ГРАЖИНИТЕ // Една от най-интригуващите млади пианистки на световната сцена ще гостува на Софийската филхармония през октомври. Литовката Онуते Гражините свири от 5-годишна, ученичка е на прочутия проф. Герщайн в Берлин, носител на множество награди. В София тя ще изпълни концерти за пиано от Роберт Шуман и Клара Шуман. Диригент на този концерт, както и при визитата на прочутия уелски бас-баритон Брин Терфел на 18 октомври, ще е Найден Тодоров.

15 октомври, зала България, София

МЮЗИКЪЛ

MAMMA MIA! Мюзикълът на Бени Андершон и Бьорн Улвеус от ABBA се превърна в глобална сензация още преди да върхунови едноименната холивудска продукция, и им донесе над 4 милиарда евро приходи. Спектакълът, включващ добре познати хитове като "Dancing Queen", "Knowing Me, Knowing You", "Money, Money, Money" и "The Winner Takes It All", е режисиран от Пламен Карталов. В ролите са Весела Делчева, Людмила Козарева, Владимир Михайлов, Александър Георгиев и други.

19 и 20 октомври, София

КИНО

ДИВ КОН ДЕВЕТ // Царят на съвременната черна комедия Мартин Макдона ("В Брюж", "Три билборда извън града" и "Баншите от Инишерин") се завръща с нов сюжет в още по-неочаквана локация - Великденския остров в Тихия океан. Историята проследява пътуването на двама агенти на ЦРУ до необикновения остров, което поставя на все по-голямо изпитание и търпението, и здравия им разум. В ролите ще видите Сам Рокуел, Стив Бушеми, Том Уейтс, Паркър Поузи и други.

В кината от 6 ноември

CLASSICAL MUSIC

ONUTĖ GRAŽINYTĖ // One of the most intriguing young pianists on the global stage will be a guest artist with the Sofia Philharmonic in October. Lithuanian-born Onutė Gražinytė has been playing since the age of five; a student of the renowned Prof. Gerstein in Berlin, she is the recipient of numerous awards. In Sofia, she will perform piano concertos by Robert Schumann and Clara Schumann. The conductor for this concert—as well as for the visit of the famous Welsh bass-baritone Bryn Terfel on October 18—will be Nayden Todorov.

October 15, Bulgaria Hall, Sofia

MUSICAL

MAMMA MIA! The musical by ABBA's Benny Andersson and Björn Ulvaeus became a global sensation even before inspiring the Hollywood film of the same name, generating over €4 billion in revenue. Directed by Plamen Kartalov, the production features well-known hits such as "Dancing Queen," "Knowing Me, Knowing You," "Money, Money, Money," and "The Winner Takes It All." The cast includes Vesela Delcheva, Lyudmila Kozareva, Vladimir Mihaylov, Aleksandar Georgiev, and others.

October 19 and 20, Sofia

CINEMA

WILD HORSE NINE // Martin McDonagh—the king of contemporary dark comedy ("In Bruges", "Three Billboards Outside Ebbing, Missouri", and "The Banshees of Inisherin")—returns with a new story set in an even more unexpected location: Easter Island in the Pacific Ocean. The story follows the journey of two CIA agents to the extraordinary island—a trip that increasingly tests both their patience and their sanity. The cast features Sam Rockwell, Steve Buscemi, Tom Waits, Parker Posey, and others.

In theaters from November 6

POSTER

РОК

URIAH HEEP // Една от най-обичаните рок групи на 70-те все още съществува, макар от оригиналния състав да е оцелял единствено китаристът Мик Бокс. Кен Хенсли, основният композитор и автор на Uriah Heep, смяташе сегашната формация по-скоро за трибют група. Но и така тя ще ви припомни любими хитове като Lady in Black, Easy Livin' и, естествено, особено популярната в България July Morning. Сегашното турне е обявено като "прощално и последно".

6 ноември, София, Арена 8888

ДЖАЗ

THE CINEMATIC ORCHESTRA // Едни от най-интересните представители на британския nu jazz идват в столичния Sofia Live Club. Джейсън Сунскоу, Доминик Смит и колегите му имат неповторим стил, съчетаваат джаз и класически дж джейски похвати. С четири студийни албума и два филмови саундтрака зад гърба си, The Cinematic Orchestra несъмнено е събитие на българската джаз сцена през октомври.

11 октомври, София

КНИГИ

ВЪПРОС 7 // Това е 12-ата поред книга на носителя на наградата Booker Ричард Фланеган - и според мнозинството критици е също най-добрата. Във "Въпрос 7" австралийският писател смесва мемоари, историческа проза и художествена измислица в разказ, който се простира от потайната романтична афера между Хърбърт Дж. Уелс и Ребека Уест, до спомените на дядо му от принудителния труд край Хиросима през 1945. Българският превод е на Надежда Розова.

Издателство "Колибри"

EN

ROCK

URIAH HEEP // One of the most beloved rock bands of the 70s is still going, even though guitarist Mick Box is the only remaining member from the original lineup. Ken Hensley, Uriah Heep's principal songwriter and composer, once regarded the current iteration as little more than a tribute band. Nevertheless, they will remind you of favorite hits such as "Lady in Black," "Easy Livin'" and—naturally—"July Morning," a song particularly popular in Bulgaria. Their current tour has been billed as a "farewell and final" one.

November 6, Sofia, Arena 8888

JAZZ

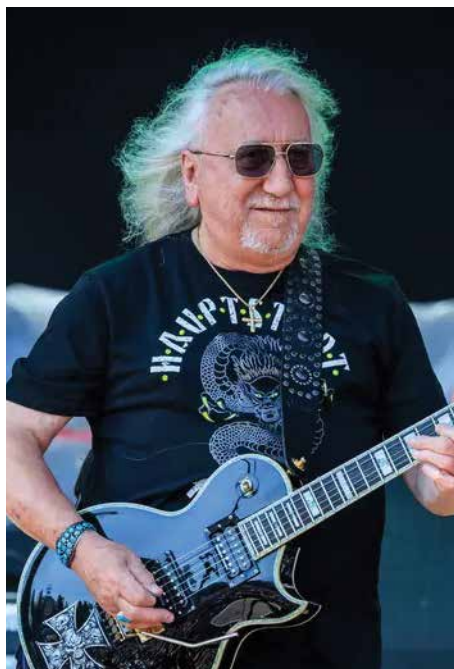
THE CINEMATIC ORCHESTRA // Some of the most compelling figures in British nu-jazz are coming to Sofia Live Club. Jason Swinscoe, Dominic Smith, and their bandmates possess a unique style that blends jazz with classic DJ techniques. With four studio albums and two film soundtracks under their belts, The Cinematic Orchestra is undoubtedly the highlight of the Bulgarian jazz scene this October.

October 11, Sofia

BOOKS

QUESTION 7 // This is the twelfth book by Booker Prize winner Richard Flanagan—and, according to most critics, his best. In "Question 7", the Australian author blends memoir, historical narrative, and fiction into a story that spans everything from the clandestine affair between H.G. Wells and Rebecca West to his grandfather's memories of forced labor near Hiroshima in 1945. Translated into Bulgarian by Nadezhda Rozova.

Colibri Publishing House

ΚΟΓΑΤΟ ΠΑΛΜΙΤΕ ΣΑ ΟΤ ΖΛΑΤΟ

Най-престижният фестивал за кино в света навършва 80. 12 курioзни факта, които едва ли знаете за Кан

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография iSTOCK

На 10 октомври отбелязваме 80-ата годишнина от първото издание на Филмовия фестивал в Кан, едно от най-бляскавите събития в света на шоубизнеса. Днес никой не оспорва статута му на най-престижен кино фестивал в света (и лидер на голямата петорка, която включва още Венеция, Берлин, Торонто и "Сънданс", преместен от Солт Лейк Сити в Боулдър, Колорадо). Едва ли обаче подозирате, че това тържество на свободомислието и въображението е родено всъщност заради действията на... Бенито Мусолини и Адолф Хитлер.

"ВДЪХНОВЕН" ОТ МУСОЛИНИ

В епохата между двете войни, най-престижният фестивал за кино в Европа е този във Венеция. Но в края на 30-те Бенито Мусолини започва все по-активно да се намесва във фестивала. През 1937 с личното вмешателство на Дучето е осуетена победата на френския шедевър "Великата илюзия" на Жан Реноар. Година по-късно в схемата вече участва и Адолф Хитлер: двамата диктатори отменяят решението на журито и вместо това присъждат голямата награда на лента, продуцирана от сина на Мусолини, а наградата за чуждестранен филм - на Олурия, нацистки пропаганден филм за олимпийските игри през 1936. Представителите на Франция, Великобритания и още няколко държави напускат възмутени. Във Франция тогавашният министър на образованието и изкуствата Жан Зе решава да организира алтернативен фестивал и след известно обмисляне на кандидатурата на атлантическия курорт Биариц, предпочита Кан на Лазурния бряг. Самият Зе е арестуван през Втората световна война от марионетното прави-

телство във Виши и през 1944 е убит без съд и присъда.

ОФИЦИАЛНОТО ОТКРИВАНЕ Е ОСУЕТЕНО ОТ ХИТЛЕР

Първото издание на Кан е насрочено за 1939 и почти се състоява: в края на август в града пристигат някои от най-големите кинозвезди на епохата, като Гари Купър, Марлене Дитрих, Кари Грант, Джеймс Кэгни, Спенсър Трейси, Мей Уест. На 31 август е организирана предварителна прожекция на "Гърбушкото от Нотр-Дам", а на другия ден предстои и официалното откриване. Още веднъж Хитлер се намесва в съдбата на фестивала, като избира този ден за нахлуването в Полша. Фестивалът първоначално е отложен с 10 дни, а после и изцяло отменен, след като на 3 септември и Франция обявява война на Германия.

КАН Е БИЛ ЗАСПАЛО РИБАРСКО СЕЛЦЕ

Кан днес е прочут по цял свят като един от най-бляскавите градове на Франция. Но тази му репутация е сравнително нова. До 1830 година той е бил скромно рибарско селце. Тогава един британски аристократ, лорд Хенри Брум, харесал мястото, построил си зимна вила тук и започнал да кани приятели. Скоро Кан се превърнал в една от най-популярните дестинации за бягащи от зимата английски лордове. Днес населението на Кан е около 74 000 души през по-голямата част от годината. В дните на фестивала обаче надхвърля 200,000 души.

ОТКЪДЕ ИДВА ЧЕРВЕНИЯТ КИЛИМ?

24-те стъпала към Фестивалния дворец в Кан са покрити с може би най-прочутия червен килим в света. Редовните посети-

Оригиналният плакат на първото издание;
Сцена от "Бартън Финк", най-успешния филм в
историята на фестивала
The original poster for the first edition; a scene
from "Barton Fink", the most successful film in the
festival's history

тели знаят, че блясъкът на 60-метровия килим не се поддържа лесно - в дните на фестивала организаторите го подменят по три пъти в генериацията, за да изглежда чист.

Самата традиция на червения килим е на три хилядолетия. За пръв път я споменава Есхил, според когото в древна Микена опъвали пурпурен килим пред цар Агамемнон, за да почетат победите му.

СЕЛФИТАТА СА ЗАБРАНЕНИ И ЗА ЗВЕЗДИТЕ

За да не стават загръствания и забавяния по червения килим в Кан, от 2015 година насам дори и на най-прочутите звезди им е забранено да спират на него, за да си правят селфита. За да увековечат момента, те трябва да разчитат само на фотографите. Самите фотографии с радост откликват, но е имало и изключения. През 1983 Изабел Аджани пренебрегна пресконференцията, в която трябваше да участва, и фотографите отказаха да я снимат в знак на протест. По-рано същото се случи и на Пол Нюман.

ЗЛАТНАТА ПАЛМА Е ОТ 118 ГРАМА ЧИСТО ЗЛАТО

Първото следвоенно издание, приключило на 10 октомври 1946, връчва на победителя Grand Prix - голямата награда. Прословутите "Златни палми" са въведени едва през 1955. Те се изработват от 118 грама 24-каратово злато и всяка от тях струва около 20,000 евро. Всяка година се подготвят по две резервни награди, в случай, че два филма си поделят първото място, или се случи нещо непредвидено. Отличените актьори и режисьори получават подобна награда, но в умален размер.

КОПОЛА, КУСТУРИЦА И ХАНЕКЕ ИМАТ ПО ДВЕ ПОБЕДИ

Нито един режисьор не е успявал да спечели "Златната палма" три пъти, макар че миналата година Жан-Пиер и Люк Дардан бяха близо (останаха само с приза за сценарий). Освен тях, по два пъти в Кан са триумфирали десетима режисьори, сред които Франсис Форд Копола, Биле Аугуст, Емир Кустурица и Михаел Ханеке. Само три пъти Златната палма е печелена от жена-режисьор, като първата бе Джейн Кемпиън за "Пианото" през 1993.

Уди Алън многократно е представял свои филми именно в Кан, но отказва да участва в състезателната програма, настоявайки, че журито може да сравнява различни режисьори, само ако те направят филми по един и същи сюжет.

НАЙ-УСПЕШНИЯТ ФИЛМ ПРОМЕНИ ПРАВИЛАТА

Най-успешният филм в историята на фестивала е "Бартън Финк" на братя Коен, който през 1991 спечели и трите главни награди - Златната палма за най-добър филм, наградата за режисура и за най-добър актьор (на Джон Тортуро). След това журито промени правилата, така че вече не се допуска един и същи филм да спечели и трите приза.

КАН СЪБРА ГРЕЙС КЕЛИ И ПРИНЦ РЕНИЕ

Четирима актьори могат да се похвалят, че филми с тях в главните роли са печелили по три Златни палми: това са Харви Кайтел, Робърт Дювал, Макс фон Сюдов и Мицуко Баишо.

Според някои обаче най-голямата награда от Кан е спечелена от... Грейс Кели. Американската звезда посещава фестивала през

1955 и там се запознава с принц Рене от Монако, за когото след това се омъжва.

ЖОРЖ СИМЕНОН Е ПЪРВИЯТ ЧУЖДЕНЕЦ В ЖУРИТО

Първоначално журито в Кан е съставено изцяло от французи. Правилото е нарушено през 1960 в чест на един много специален гост: белгийският писател Жорж Сименон, автора на романите за детектива Мегре. През 1962 за пръв път председател на журито е чужденец - Джордж Милър от Австралия. В последните десетилетия журито заседава във вилата на Жан-Габриел Домерг - човека, нарисувал първия плакат за фестивала още през 1939. Домерг е братовчед на великия пост-импресионист Анри дьо Тулуз-Лотрек.

ТРИУМФЪТ НА ПУДЕЛА

Освен сериозните награди, в Кан се връчват и няколко шеговити, като например Palm Dog - за най-добра... кучешка роля. През 2017 това отличие бе спечелено от пудела на Дъстин Хофман във филма The Meyerowitz Stories. Парадоксално, това си остава първата и последна награда за филм на Netflix от Кан, защото оттогава журито реши да изключи продукциите на стрийминг платформите от напреварата.

ЗАЩО ВИАГИ ВИКАТ "РАУЛ!"

Ако се озовете в театър "Дебюси" за официална прожекция на филм от фестивала, не се изненадвайте, когато след угасването на светлините някой започне с всички сили да вика "Раул! Раул!". Това е стара шега, въдъхновена навремето от журналист, който се опитвал да запази място за свой приятел и го загубил в тълпата. Сега викането се е превърнало в нещо като традиция. ■

30
години

СЪГЛАСИЕ
ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ

Повече от 30 години **С ПОГЛЕД КЪМ ТВОЕТО БЪДЕЩЕ**

- ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ
- ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ
- ОБЩО И ЗДРАВНО ЗАСТРАХОВАНЕ

WHEN THE PALMS ARE MADE OF GOLD

The world's most prestigious film festival turns 80. 12 curious facts about Cannes you probably didn't know.

By KALIN ANGELOV / Photography iSTOCK

October 10th marks the 80th anniversary of the inaugural Cannes Film Festival, one of the most glamorous events in the world of show business. Today, no one disputes its status as the most prestigious film festival globally (and the leader of the "Big Five," a group that also includes Venice, Berlin, Toronto, and Sundance—the latter having moved from Salt Lake City to Boulder, Colorado). Yet, you might not realize that this celebration of free thought and imagination was actually born out of the actions of... Benito Mussolini and Adolf Hitler.

"INSPIRED" BY MUSSOLINI

In the interwar period, the most prestigious film festival in Europe was the one in Venice. However, in the late 1930s, Benito Mussolini began to interfere increasingly in the festival's affairs. In 1937, the personal intervention of Il Duce thwarted the victory of the French masterpiece "La Grande Illusion" by Jean Renoir. A year later, Adolf Hitler also became involved in the scheme: the two dictators overturned the jury's decision, awarding the grand prize instead to a film produced by Mussolini's son, and the award for foreign film to "Olympia"—a Nazi propaganda film about the 1936 Olympic Games. Representatives from France, Great Britain, and several other nations walked out in protest. In France, the then-Minister of Education and Fine Arts, Jean Zay, decided to organize an alternative festival; after considering the Atlantic resort of Biarritz, he ultimately chose Cannes on the French Riviera.

Zay himself was arrested during World War II by the Vichy puppet government and was killed without trial in 1944.

THE OFFICIAL OPENING THWARTED BY HITLER

The first edition of the Cannes festival was scheduled for 1939 and very nearly took place; in late August, some of the era's biggest movie stars—such as Gary Cooper, Marlene Dietrich, Cary Grant, James Cagney, Spencer Tracy, and Mae West—arrived in the city. A preview screening of "The Hunchback of Notre Dame" was held on August 31, with the official opening set for the following day. Once again, Hitler intervened in the festival's fate by choosing that very day to invade Poland. The festival was initially postponed by 10 days and subsequently cancelled altogether after France declared war on Germany on September 3rd.

CANNES WAS ONCE A SLEEPY FISHING VILLAGE

Today, Cannes is world-renowned as one of France's most glamorous cities. However, this reputation is relatively recent; until 1830, it was merely a modest fishing village. That changed when a British aristocrat, Lord Henry Brougham, fell in love with the location, built a winter villa there, and began inviting friends. Cannes soon became a favorite destination for English lords seeking to escape the winter cold. Today, the city's population hovers around 74,000 for most of the year, but during the festival, it swells to over 200,000.

WHERE DOES THE RED CARPET COME FROM?

The 24 steps leading to the Palais des Festivals in Cannes are covered by what is arguably the most famous red carpet in the world. Regular attendees know that maintaining the luster of this 60-meter-long carpet is no easy task; during the festival, organizers replace it up to three times a day to ensure it remains pristine.

The red carpet tradition itself dates back three millennia. It was first mentioned by Aeschylus, who described how a crimson carpet was unrolled before King Agamemnon in ancient Mycenae to honor his victories.

SELFIES ARE BANNED FOR STARS, TOO

To prevent bottlenecks and delays on the Cannes red carpet, even the most famous stars have been prohibited since 2015 from stopping to take selfies. To capture the moment, they must rely solely on the photographers. The photographers are usually happy to oblige, though there have been exceptions. In 1983, Isabelle Adjani skipped a scheduled press conference, and photographers refused to take her picture in protest. The same thing had happened to Paul Newman earlier.

THE PALME D'OR IS MADE OF 118 GRAMS OF PURE GOLD

The first post-war edition, which concluded on October 10, 1946, awarded the winner the Grand Prix (Grand Prize). The famous Palme d'Or (Golden Palm) was not introduced until 1955. Each trophy

is crafted from 118 grams of 24-karat gold and is valued at approximately €20,000. Two spare trophies are prepared each year in case two films share the top prize or an unforeseen event occurs. Award-winning actors and directors receive a similar trophy, but in a smaller size.

COPPOLA, KUSTURICA, AND HANEKE HAVE EACH WON TWICE

No director has ever managed to win the Palme d'Or three times, although Jean-Pierre and Luc Dardenne came close last year (ultimately taking home only the award for Best Screenplay). In addition to them, ten directors have triumphed twice in Cannes, including Francis Ford Coppola, Bille August, Emir Kusturica, and Michael Haneke. A female director has won the Palme d'Or only three times; the first was Jane Campion for "The Piano" in 1993.

Woody Allen has frequently presented his films at Cannes but refuses to participate in the competition, insisting that a jury can only compare different directors if they make films based on the same plot.

THE MOST SUCCESSFUL FILM CHANGED THE RULES

The most successful film in the festival's history is the Coen brothers' "Barton Fink", which in 1991 won all three major awards: the Palme d'Or for Best Film, the award for Best Director, and the award for Best Actor (John Turturro). Following this, the jury changed the rules so that a single film could no

longer win all three prizes.

CANNES BROUGHT GRACE KELLY AND PRINCE RAINIER TOGETHER

Four actors can boast that films starring them have won three Palmes d'Or: Harvey Keitel, Robert Duvall, Max von Sydow, and Mitsuko Baisho. However, according to some, the greatest prize from Cannes was won by... Grace Kelly. The American star visited the festival in 1955 and met there Prince Rainier of Monaco, whom she subsequently married.

GEORGES SIMENON: THE FIRST FOREIGNER ON THE JURY

Initially, the Cannes jury was composed entirely of French nationals. This rule was broken in

1960 in honor of a very special guest: the Belgian writer Georges Simenon, creator of the Inspector Maigret novels. In 1962, a foreigner—George Miller from Australia—served as jury president for the first time. In recent decades, the jury has deliberated at the villa of Jean-Gabriel Domergue, the man who designed the festival's first poster back in 1939. Domergue was a cousin of the great Post-Impressionist artist Henri de Toulouse-Lautrec.

THE POODLE'S TRIUMPH

Alongside the serious awards, Cannes also presents several lighthearted ones, such as the Palm Dog—awarded for the best... canine performance. In 2017, this honor went to Dustin Hoffman's poodle in the film "The Meyerowitz Stories". Paradoxically, this remains the first and last award a Netflix film has won at Cannes, as the jury subsequently decided to exclude productions from streaming platforms from the competition.

WHY DO THEY ALWAYS SHOUT "RAOUL!"?

If you find yourself in the Debussy Theatre for an official festival screening, do not be surprised when, just after the lights go down, someone starts shouting "Raoul! Raoul!" at the top of their lungs. This is an old joke, originally inspired by a journalist who was trying to save a spot for a friend and lost him in the crowd. Now, the shouting has turned into something of a tradition. ■

Жан Зе / Jean Zay

МЕСТНИ ВЕЛИЧИЯ LOCAL HEROES

От Капана в Пловдив до Сау Бенту в Лисабон:
8 от най-готините квартали в света

From Kapana in Plovdiv to São Bento in Lisbon:
8 of the Coolest Neighborhoods in the World

Текст КАЛИН НИКОЛОВ, КРИСТИНА НИГОХОСЯН / Фотография iSTOCK
By KALIN NIKOLOV, KRISTINA NIGOHOSYAN / Photography iSTOCK

Писнало ли ви е от опашките, тълпите и безскрупулното кождерство на атракции като Лувъра, Фонтано ди Треви или Акропола? Тогава изберете една все по-модна тенденция напоследък: пътуване не до локациите от пътеводителите, а до квартали, където самите местни хора отскачат, за да разпуснат. Популярното издание Time Out прави своя класация на най-готините квартали в света всяка година. Това тук е нашата алтернатива - не чак толкова космополитна, но много по-достъпна от гледна точка на европейците (с едно изключение).

Are you fed up with the queues, the crowds, and the shameless price-gouging at attractions like the Louvre, the Trevi Fountain, or the Acropolis? Then opt for a trend that has been gaining momentum lately: traveling not to the locations found in standard guidebooks, but to the neighborhoods where locals themselves go to unwind. The popular Time Out magazine compiles a list of the world's coolest neighborhoods every year. Here is our alternative—perhaps not quite as cosmopolitan, but far more accessible for Europeans (with one exception).

САУ БЕНТУ, ЛИСАБОН

Обикновено най-свежите места в столичен град не са онези, които приютяват националния парламент. Но има и изключения, както ще се убедите, ако използвате новите зимни полети на "България Еър" до един от градовете с най-меки декември и януари в Европа.

Сау Бенту в миналото действително бе прочут най-вече като квартала около сградата на парламента в Лисабон. Но в последните години мястото се оживи неимоверно - с безброй нови места за хапване, някои от най-оригиналните барове в португалската столица, и цял куп независими галерии и дизайнерски ателиета. В началото на идната година предстои отварянето на нови станции на метрото в квартала, които ще го направят и значително по-достъпен.

Сериозен претендент за званието най-свеж квартал е и Триангуло - една малка зона между Байро Алто и Сантош, наречена на трите обграждащи я улици. Запусната до 90-те години, оттогава тя привлича младите португалци с артистични заложи. Тук може да посетите модерни барове, стари семейни ресторанти, книжарница за пътешественическа литература, бутиков гастроном, чайна и всякакви културни забавления, които през топлите месеци се случват директно на улицата.

SAO BENTO, LISBON

Usually, the trendiest spots in a capital city aren't the ones housing the national parliament. Yet there are exceptions—as you'll discover if you take advantage of Bulgaria Air's new winter flights to one of the European cities boasting the mildest weather in December and January. São Bento was once known primarily as the neighborhood surrounding Lisbon's parliament building. In recent years, however, the area has come alive, teeming with countless new eateries, some of the Portuguese capital's most original bars, and a host of independent galleries and design studios. New metro stations are set to open in the neighborhood early next year, making it significantly more accessible.

A strong contender for the title of "coolest neighborhood" is also Triângulo—a small area nestled between Bairro Alto and Santos, named after the three streets that enclose it. Neglected until the 1990s, it has since attracted young, artistically inclined Portuguese locals. Here, you can visit trendy bars, traditional family-run restaurants, a travel bookstore, a boutique deli, a tea house, and enjoy all sorts of cultural activities that spill out onto the streets during the warmer months.

КАПАНА, ПЛОВДИВ

Някога тази плетеница от малки улички около прочутия Куршум хан е подслонявала занаятчиите на Пловдив. През 1652 година едно преброяване отчита 880 различни дюкяна. Оттогава са останали названията на улиците - Железарска, Кожухарска, Абаджийска, Златарска... Кварталът е опожарен в началото на XX век, после народната власт планира да го замени с голям търговски център, но за щастие среща отпора на местни архитекти. Днес Капана е средище на творци (и на неизбежните хипстерски магазинчета и заведения), а покрай статута на Пловдив като културна столица на Европа миналото десетилетие придоби и международна известност.

Покрай това спокойните в миналото улички се изпълниха с пъстри заведения, където можете да откриете не само местни специалитети, но и всяко достижение на космополитната, глобална кухня.

Ако първо искате храна за душата, можете да разгледате намиращия се в съседство стар град на Пловдив и възшебния Античен театър; можете също да направите обиколка на сградите и паметниците, създадени от прочутия пловдивски архитект Христо Пеев. Капана е и любима "галерия на открито" за някои от водещите графити художници в България, начело с нашумелия Nasimo.

KAPANA, PLOVDIV

This maze of narrow streets surrounding the famous Kurshum Han (Bullet Inn) once housed Plovdiv's artisans. A census from 1652 recorded 880 different workshops. The street names—Ironmongers' (Zhelezarska), Furriers' (Kozhuharska), Tailors' (Abadzhiyska), Goldsmiths' (Zlatarska)—still bear witness to that heritage.

The neighborhood was devastated by fire in the early 20th century; later, the socialist authorities planned to replace it with a large shopping complex, but fortunately, they faced resistance from local architects.

Today, Kapana is a hub for creatives (and the inevitable hipster shops and eateries), and it gained international fame over the past decade thanks to Plovdiv's status as a European Capital of Culture in 2019. In the process, streets that were once quiet have filled with vibrant eateries where you can find not only local specialties but also every offering of cosmopolitan, global cuisine.

If you seek food for the soul first, you can explore Plovdiv's nearby Old Town and the magical Ancient Theatre; you can also tour the buildings and monuments created by the renowned Plovdiv architect Hristo Peev. Kapana also serves as a favorite "open-air gallery" for some of Bulgaria's leading graffiti artists, led by the acclaimed Nasimo.

КРОЙЦБЕРГ, БЕРЛИН

Берлин и без това се слави с младежкия си дух, но ако вече сте го усетили на популярните места, е време да се отправите към Кройцберг. Кварталът е буквален кръстопът на история, етноси и култури – намирал се е в Западен Берлин, но непосредствено до границата с източната част на града. Затова в него може да откриете преселници от цяла Източна Европа, но и огромна турска общност, която допринася за кулинарната слава на мястото. Тук може да се хапват вкусни и евтини турски специалитети, или пък алтернативно се отбиете до Markthalle Neun, където се предлагат по-космополитни неща за хапване (изборът е огромен). Това е и любимият квартал на уличните артисти, така че можете да го обиколите в издирване на интересни графити. В Кройцберг са най-известните техно клубове в Германия. SO36 на Oranienstrasse бе любимо място на титани като Дейвид Боуи и Иги Поп. Недалеч оттам е Cafe Ora - някогашна аптека, превърната в госта свеж бар с тематични коктейли. Кварталът има и традиционни туристически атракции (като знаменития Чекпойнт Чарли), и по-неконвенционални като турския пазар, който се провежда всеки вторник и петък около обяд. На Bergmannstrasse ще откриете както лъскави бутици, така и чаровни магазинчена втора употреба.

KREUZBERG, BERLIN

Berlin is already renowned for its youthful spirit, but if you've already experienced that at the usual hotspots, it's time to head to Kreuzberg. The neighborhood is a literal crossroads of history, ethnicities, and cultures; it was located in West Berlin but sat right on the border with the eastern part of the city. Consequently, you'll find migrants from across Eastern Europe here, as well as a large Turkish community that contributes to the area's culinary renown. You can enjoy delicious, affordable Turkish specialties here, or alternatively, stop by Markthalle Neun for a more cosmopolitan range of food options (the selection is vast). It is also a favorite neighborhood for street artists, so you can wander around in search of interesting graffiti. Kreuzberg is home to Germany's most famous techno clubs; SO36 on Oranienstrasse was a favorite haunt of legends like David Bowie and Iggy Pop. Not far away lies Cafe Ora—a former pharmacy transformed into a cool bar serving themed cocktails. The neighborhood offers both traditional tourist attractions (such as the famous Checkpoint Charlie) and more unconventional ones, like the Turkish market held every Tuesday and Friday around midday. On Bergmannstrasse, you'll discover a mix of chic boutiques and charming second-hand shops.

ТРАСТЕВЕРЕ, РИМ

Чаровните, осеяни с върби улички на това кварталче са приятен начин да избягате малко от тълпите туристи във Вечния град. А прочутите му ресторанчета са начин да опитате най-доброто от римската кухня, без обирджийските цени на по-популярните локации. Ако търсите артистична атмосфера, по-добре опитайте в Монти или Тестаchio. Но ако искате да се докоснете до легендарния "сладък живот", няма по-добро място от Трастевере. Родом оттук е и една от най-прочутите двойки на италианското кино: Серджо Леоне и Енио Мориконе, като легендарният композитор остана да живее в квартала чак до смъртта и го напусна само в много крайни случаи.

Ако търсите повече блясък, обърнете внимание и на Ескуилино - квартал на дворци и елегантни вили, чието сърце е елегантният Piazza Vittorio. През лятото тук е сцена на жива музика и кинопрожекции на открито. Ескуилино, наречен на един от прословутите седем хълма на Рим, е прочут и с пазар си (Nuovo Mercato Esquilino), където можете не само да си купите най-добрите подправки, но и да похапнете и да опитате неповторимия сладолед на най-старата gelateria в италианската столица. Недалеч оттам е Палацо Мерулана с удивителната му колекция от средновековно изкуство.

TRASTEVERE, ROME

The charming, willow-lined streets of this neighborhood offer a pleasant escape from the tourist crowds of the Eternal City. Its renowned eateries allow you to sample the best of Roman cuisine without the exorbitant prices found in more popular spots. If you are looking for an artistic atmosphere, you might prefer Monti or Testaccio; however, if you want to experience the legendary dolce vita, there is no better place than Trastevere. It is the home turf of one of Italian cinema's most famous duos—Sergio Leone and Ennio Morricone—with the legendary composer living in the neighborhood until his death, rarely venturing out except in exceptional circumstances.

For a touch of glamour, consider Esquilino—a district of palaces and elegant villas centered around the stylish Piazza Vittorio. In the summer, the area hosts live music and open-air film screenings. Named after one of Rome's famous seven hills, Esquilino is also renowned for its market (Nuovo Mercato Esquilino), where you can buy top-quality spices, grab a bite to eat, and taste the unique gelato from the Italian capital's oldest gelateria. Nearby lies Palazzo Merulana, home to an amazing collection of medieval art.

ЛАПА, РИО ДЕ ЖАНЕЙРО LAPA, RIO DE JANEIRO

Класическата история: кварталът овехтява и запада, жителите му го напускат, и след това идват и се настеляват бохемите и артистите. В Лапа, кварталче в центъра на Рио де Жанейро, това се случва през 60-те години. Днес мястото е прочуто като средище на художници, скулптори и най-вече музиканти. Тук е туптящото сърце на нощния живот на Рио, с места като легендарния Rio Scenarium, където всяка вечер свирят на живо някои от звездите на боса нова, и които вече десетилетие неизменно попада в десетката на най-добрите нощни клубове в света. Други музикални клубове с легендарна слава са Asa Branca, Bar Semente, Sacrilégio Café Cultural и Carioca da Gema. Ако искате да си пробвате силите със самба, мястото за танци е Lapa 40 Graus. А скучният някогашен площад на въоръжените сили е превърнат в Circo Voador - "летиращия цирк" - сцена за всякакви музикални концерти в диапазона от рок до електронна музика. Съвсем близо до Летиращия цирк е и една от най-прочутите забележителности на Лапа: някогашния акведукт Кариока, построен през 1750 година от португалците да пренася вода от изворите на река Кариока до квартала и до големия фонтан в сърцето му. Днес по него върви не вода, а влакче.

It is a classic story: a neighborhood ages and falls into decline, residents leave, and then bohemians and artists move in. In Lapa, a district in the center of Rio de Janeiro, this happened in the 1960s. Today, the area is renowned as a hub for painters, sculptors, and—above all—musicians. This is the beating heart of Rio's nightlife, home to venues like the legendary Rio Scenarium, where Bossa Nova stars perform live every night and which has consistently ranked among the world's top ten nightclubs for a decade. Other legendary music clubs include Asa Branca, Bar Semente, Sacrilégio Café Cultural, and Carioca da Gema. If you want to try your hand at samba, the place to dance is Lapa 40 Graus. Meanwhile, the once-dull Armed Forces Square has been transformed into Circo Voador—the "Flying Circus"—a venue hosting concerts ranging from rock to electronic music.

Very close to the Flying Circus lies one of Lapa's most famous landmarks: the historic Carioca Aqueduct. Built by the Portuguese in 1750, it originally carried water from the springs of the Carioca River to the neighborhood and its central fountain. Today, a tram runs along it instead of water.

НЕОС КОСМОС, АТИНА

Буквално "Нов свят", Неос Космос е може би най-модерният сред множеството готини квартали на Атина. В миналото бе известен повече като жилищна зона, заобиколена от по-веселите Кукаки и Панграти, но напоследък Неос Космос привлича творческите личности и по-оригиналните бизнес начинания. Разположен на юг от Акропола, кварталът е изпъстрен с таверни, модерни ресторанти и, понеже става дума за Гърция, безброй кафенета с неизменно отлично "фредо еспreso". Храната тук е на несравнимо по-високо ниво от туристическите капани из Плака и Монастираки, а цените - на несравнимо по-ниско. В началото на октомври всяка година се провежда и Neos Kosmos Block Party - нещо като увеселение за целия квартал.

Посоката на север от Акропола също има какво да предложи. Там е Екзархия, някогашният квартал на анархистите. Днес голяма част от обитаващите го са студенти заради близостта на Техническият университет, а това означава, че животът тук кипи денонощно. Всеки начинаещ артисти от Атина би искал да попадне сред местния ъндърграунд живот, а графитите из Екзархия са някои от най-добрите в Гърция. Баровете, ресторантите и дискотеките се подразбират, но освен оживена нощна сцена, кварталът е известен и с новопоявил се парк с красива градина и детски площадки, които местните си извоюват на мястото на изоставен паркинг.

NEOS KOSMOS, ATHENS

Literally meaning "New World," Neos Kosmos is perhaps the trendiest of Athens' many cool neighborhoods. It used to be known primarily as a residential area flanked by the livelier districts of Koukaki and Pangrati, but recently, Neos Kosmos has been attracting creative types and innovative business ventures. Situated south of the Acropolis, the neighborhood is dotted with tavernas, modern restaurants, and—this being Greece—countless cafés serving consistently excellent freddo espresso. The food here is of a far higher quality than in the tourist traps of Plaka and Monastiraki, while prices are significantly lower. Every year in early October, the Neos Kosmos Block Party takes place—a festive event for the entire neighborhood.

The area north of the Acropolis also has plenty to offer. That is where you'll find Exarcheia, the neighborhood once known as the home of anarchists. Today, the area is largely populated by students—thanks to the nearby Technical University—meaning the neighborhood buzzes with life around the clock. Any aspiring artist in Athens would want to immerse themselves in the local underground scene, and the graffiti in Exarcheia ranks among the best in Greece. While bars, restaurants, and clubs are a given, the neighborhood is also known for a newly created park—featuring a beautiful garden and playgrounds—that locals successfully campaigned to establish on the site of an abandoned parking lot.

NOORD И OOST, АМСТЕРДАМ

Амстердам като цяло има репутацията на един от най-живите градове в Европа. Но пълчищата от посетители в центъра му ще ви попречат да усетите автентичната атмосфера. За да го направите, трябва да поемете или на север, или на изток.

На север е Noord - отделен от останалата част от холандската столица от езеро, като до него се стига с безплатен денонощен ферибот. Първоначално западна част от града, районът започва да привлича младо население с преустройството на De Ceuvei – бивша корабостроителница, превърната в модерни офиси. Стари къщи-логдки са застопорени върху неподходяща за земеделие земя и превърнати в барове, малки бутици, галерии и работилници. Бившите складове са се превърнали в евтини, но удобни и симпатични hostels, което прави Ноорд квартала на младите.

На изток пък е Oost (холандците не обичат да си усложняват живота със сложни имена) - някога промишлената зона на Амстердам. След оттеглянето на индустрията към други страни и континенти, опразнените складове и халета някак естествено са се превърнали в места за култура и забавления. Естествено, но с активното планиране и финансиране на градската управа. Можете да се разходите в Oosterpark и после из залите на намиращия се в съседство Wereldmuseum, посветен на световните култури. Brouwerij 't IJ, прословутата бирария с ветрена мелница, е логичният финал на деня ви

NOORD AND OOST, AMSTERDAM

Amsterdam generally has a reputation as one of Europe's liveliest cities. However, the throngs of visitors in the center can make it hard to experience the city's authentic atmosphere. To do that, you need to head either north or east.

To the north lies Noord—separated from the rest of the Dutch capital by water and accessible via a free, 24-hour ferry. Once a run-down part of the city, the area began attracting a younger crowd with the redevelopment of De Ceuvei, a former shipyard transformed into modern offices. Old houseboats have been anchored on land unsuitable for agriculture and converted into bars, small boutiques, galleries, and workshops. Former warehouses have turned into affordable yet comfortable and charming hostels, making Noord a magnet for young people.

To the east lies Oost (the Dutch don't like to complicate things with elaborate names)—formerly Amsterdam's industrial zone. As industry shifted to other countries and continents, the abandoned warehouses and factory halls naturally evolved into cultural and entertainment venues—naturally, yet with active planning and funding from the city administration. You can take a stroll through Oosterpark and then explore the nearby Wereldmuseum, which is dedicated to world cultures. Brouwerij 't IJ—the famous brewery with its own windmill—makes for the perfect end to your day.

ТУУТИНГ И НЮИНГТЪН ГРИЙН, ЛОНДОН

Разположен между две станции на метрото, кварталът има славата на един от най-добрите „кърри коридори“ в страната. По този начин се наричат местата с концентрация на качествени азиатски ресторанти в Англия. А в Туутинг се намират някои от най-известните въобще в Лондон - Dosa n Chutny и Apollo Banana Leaf. Друга причина да се озовете тук са интересните нови барове, както и Tooting Bec Lido – най-големият басейн във Великобритания. Тазгодишната класация на Timeout пък отдава дължимото на Нюингтън Грийт - един чаровен квартал в североизточен Лондон, който отдавна привлича местните, но успява все още да остане извън полезрението на туристите. Традиционните пбове, симпатичните кафенета и малките павилиончета за авторска кухня го правят задължителна дестинация за чревоугодниците. В миналото тук е живяла голяма част от турската и кипърската диаспора, което е оставило своите (благодарни) следи върху храната. Освен всичко, кварталът е рекордьор по брой провеждани малки фестивали, така че по което и време на годината да го посетите, има шанс да улучите някое празненство.

TOOTING AND NEWINGTON GREEN, LONDON

Situated between two Tube stations, the Tooting neighborhood is renowned as one of the country's best "curry corridors"—a term used in England to describe areas with a high concentration of quality Asian restaurants. Tooting is home to some of the most famous ones in London, such as Dosa n Chutny and Apollo Banana Leaf. Other draws include interesting new bars and the Tooting Bec Lido—the largest outdoor swimming pool in the UK.

Meanwhile, this year's Time Out rankings highlight Newington Green, a charming neighborhood in northeast London that has long attracted locals yet managed to stay off the tourist radar.

Traditional pubs, cozy cafés, and small stalls serving creative cuisine make it a must-visit destination for food lovers. The area was once home to a large Turkish and Cypriot community, a legacy that has left a (delicious) mark on the local food scene. Furthermore, the neighborhood holds the record for the highest number of small festivals, so no matter when you visit, there is a good chance you will stumble upon a celebration.

КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО, МУЗИКА И ВИНО В ДОЛИНАТА НА СТРУМА

Античен град Хераклея Синтика вече се налага като най-атрактивната сцена за високо изкуство и култура в югозападна България. В културната си политика, Община Петрич и Исторически музей Петрич развиват програма за популяризиране на обекта чрез множество събития и срещи с културата и различните видове изкуство. Класическа музика, джаз стандарти и импровизации, заедно с кино, театър и фотография срещат публиката, която вече е впечатлена от изключителната археология в подножието на хълма Кожух. Античният град отново оживява във всяка среща с български и световни творци. Сцената на Хераклея дава шанс и възможност за изява и на млади творци, които тепърва си проправят път. И всичко това в компанията на виното от Долината на р. Струма.

Тук винопроизводството е културно наследство, което траки, македони и римляни са ни завещали. В района се отглежда сортът Широка мелнишка лозя – ендемичен сорт, който траките развиват и отглеждат преди повече от 2000 години. Днес местните винени изби продължават тези традиции.

В началото на Октомври среща на Хераклея Синтика си дават всички винарски изби от Долината на р. Струма. Местна храна, хубаво вино и прекрасна музика, заедно с арт работилници, образователни срещи и изложби ще поставят началото на винения фестивал „Вкусът на традициите“.

Античен град Хераклея Синтика винаги има с какво да изненада посетителите си с изживявания и емоции отвъд очакваното.

CULTURAL HERITAGE, MUSIC AND WINE IN THE STRUMA VALLEY

The ancient city of Heraclea Sintica is increasingly establishing itself as one of the most attractive venues for art and culture in southwestern Bulgaria. As part of its cultural policy, the Municipality of Petrich and the Petrich Historical Museum have developed a programme to promote the site through a variety of events and encounters with culture and different forms of art. Classical music, jazz standards and improvisations, together with cinema, theatre and photography, are presented to an audience already impressed by the exceptional archaeological heritage at the foot of Kozuh Hill. The ancient city comes to life once again with every encounter with Bulgarian and international artists. The stage at Heraclea Sintica also offers young and emerging artists the opportunity to perform and establish themselves.

And all of this takes place alongside the wines of the Struma River Valley. Here, winemaking is a cultural heritage passed down to us by the Thracians, Macedonians and Romans. The region is home to the Broad-Leaved Melnik Vine, an endemic grape variety that was cultivated and developed by the Thracians more than 2,000 years ago. Today, local wineries continue this tradition.

At the beginning of October, all the wineries from the Struma River Valley will gather at Heraclea Sintica. Local food, fine wine and wonderful music, together with art workshops, educational events and exhibitions, will mark the beginning of the “Taste of Traditions” wine festival.

The ancient city of Heraclea Sintica always has something new to surprise its visitors with, offering experiences and emotions that go beyond expectations.

ВИСОКИ ТОНОВЕ

Десетте най-добри песни за полет, подбрани от radio Bulgaria On Air

Музиката винаги е най-доброто средство – независимо дали се борите с притеснението си от летенето, със скуката или с хъркането от съседната седалка. 10 песни, които не само звучат приятно в самолета, но и са тематично уместни.

10. ELTON JOHN – Rocket Man

Вокалите и пианото на младия Елтън Джон и текст, вдъхновен от Рей Бредбъри, който описва чувствата на астронавт преди полет до Марс – какво повече искате?

9. JOE COCKER – Up where we belong

Незабравима класика от позабравения вече "Офицер и джентълмен". Според текста любовта може да ви издигне до орлите. Ако питате нас, с билет е по-сигурно.

8. U2 – Elevation

Ние сме от пуристите, според които след 1996 U2 се продадоха на комерсиализма. Но няма как да изтикаме това енергично парче, в чийто клип политат дори покупките на Боно.

7. PINK FLOYD – Learning to Fly

Парчето, с което Дейв Гилмор доказва а) че Pink Floyd ги бива дори без Роджър Уотърс, и б) че за една рокзвезда е задължително да изкара пилотски курс (той изкара цели три).

6. LENNY KRAVITZ – Fly Away

Най-големият хит на Лени е леко опетнен от участието си в рекламите на конкуренцията от Southwest Airlines, но този път ще си затворим очите.

5. TOM PETTY – Learning to Fly

Както винаги, Том успява от четири прости акорда и шепна прости думи да направи запомняща се песен (I'm learning to fly but I ain't got wings / Coming down is the hardest thing).

4. IRON MAIDEN – Aces High

Всевъзможни легенди на рока имат парче с това име и авиационна тематика – от Blue Oyster Cult до Motorhead. Избрахме Iron Maiden, защото всеки може да пее и грънка на китарата, но само Брус Дикинсън умеє да лети с Boeing 757.

3. LIGHTHOUSE FAMILY – High

Малко лирично отклонение след толкова много рок. И тук извисяването става не със самолет, а със силата на любовта, но нищо – тъкмо е време да се усмихнете на стюардесата.

2. ROLLING STONES – Get Off Of My Cloud

Каква ти авиация: Мик пее как някакъв човек прекрачил през балкона му на 98-ия етаж и му обещал 5 лири, ако извади същия прах за пране. Но дори да пееше за кравички и детелини, пак щеше да влезе в тази класация.

1. FRANK SINATRA – Fly Me to the Moon

Цялата Коза Ностра се умиляваше от Франк Синатра, какво остава за нас. Бъз Олдрин я слушаше, докато кацаше на Луната. Няма нужда да казваме нищо повече.

HIGH NOTES

The ten best songs for flying, selected by Bulgaria On Air radio

Music is always the best remedy—whether you're battling a fear of flying, boredom, or the snoring coming from the seat next to you. Here are 10 songs that not only sound great on a plane but are also thematically fitting.

10. ELTON JOHN – Rocket Man

Young Elton John's vocals and piano, combined with lyrics inspired by Ray Bradbury describing an astronaut's feelings before a flight to Mars—what more could you ask for?

9. JOE COCKER – Up Where We Belong

An unforgettable classic from the now somewhat forgotten film *An Officer and a Gentleman*. The lyrics suggest love can lift you up where the eagles soar. If you ask us, though, a plane ticket is a surer bet.

8. U2 – Elevation

We belong to the camp of purists who believe U2 sold out to commercialism after 1996. Yet, there's no way we could leave out this energetic track—the music video even features Bono's shopping bags taking flight.

7. PINK FLOYD – Learning to Fly

The track with which David Gilmour proved a) that Pink Floyd could still cut it without Roger Waters, and b) that a rock star really ought to take a pilot training course (he actually completed three).

6. LENNY KRAVITZ – Fly Away

Lenny's biggest hit is slightly tarnished by its use in commercials for the competition—Southwest Airlines—but we're willing to turn a blind eye this time.

5. TOM PETTY – Learning to Fly

As always, Tom manages to craft a memorable song out of just four simple chords and a handful of simple words ("I'm learning to fly but I ain't got wings / Coming down is the hardest thing").

4. IRON MAIDEN – Aces High

All sorts of rock legends have a track with this name and an aviation theme—from Blue Oyster Cult to Motorhead. We chose Iron Maiden because anyone can sing and strum a guitar, but only Bruce Dickinson knows how to fly a Boeing 757.

3. LIGHTHOUSE FAMILY – High

A brief lyrical detour after so much rock. Here, the ascent happens not by plane but through the power of love—but that's fine; it's the perfect moment to smile at the flight attendant.

2. ROLLING STONES – Get Off Of My Cloud

So much for aviation: Mick sings about a guy stepping onto his 98th-floor balcony and promising him five pounds if he produced a specific laundry detergent. But even if he were singing about cows and clover, he'd still have made this list.

1. FRANK SINATRA – Fly Me to the Moon

Even the entire Cosa Nostra went soft for Frank Sinatra, so it's no wonder we do too. Buzz Aldrin listened to it while landing on the Moon. Need we say more?

Всяка *причина* да пътуваш

Бизнес пътувания и корпоративни услуги

- Управление на бизнес пътувания
- Корпоративни събития
- Конференции, обучения и тимбилдинги
- Самолетни билети, хотели и трансфери

**НАЙ-АВТОРИТЕТНИЯТ ИЗТОЧНИК
НА БИЗНЕС И ФИНАНСОВА
ИНФОРМАЦИЯ У НАС**

Saints Constantine and Helena Resort

STUNNING SEA-VIEWS • HEALING THERMAL WATERS • CENTURIES-OLD NATURE • PREMIUM ACCOMMODATIONS

Book your autumn escape at:
visitstconstantine.bg

Sts. Constantine and Helena Resort | Varna | Bulgaria | 0700 70 799

**ASTOR GARDEN
HOTEL**

Sts. Constantine and Helena Resort

**ASTOR GARDEN
HOTEL**

Sts. Constantine and Helena Resort

ensana
AQUAHOUSE HOTEL

AZALIA
HOTEL BALNEO & SPA
★★★★

PRIMORSKI
HOTEL & SHOPPING CENTER

ЛИСТЕНИЦАТА, КОИТО СПЛОТИХА СВЕТА

Напук на бързия възход на кафето, чаят си остава най-популярната напитка на планетата - и е с далеч по-богата и курioзна история

Текст ЯСЕН БОЙЧЕВ / Фотография iSTOCK

През следващите десетилетия кафето може чувствително да поскъпне и да стане луксозна стока. Тази мрачна прогноза е направена в последния доклад на ООН за промените в климата. Анализът е госта обемист, прецизен и се прави веднъж на седем години, като обединява усилия на учени от цял свят. Заради климатичните промени производството на кафе в някои водещи страни като Мексико и Етиопия е спаднало значително. Ако прогнозата наистина се сбъдне, в бъдеще може да се очаква засилен интерес към чая.

МИСТИЧНАТА ИЗТОЧНА НАПИТКА, приготвена от фините листенца на чаения храст (*Camellia sinensis*) със сигурност

заслужава това внимание - не само заради обогатяващия си вкус и многобройните здравословни ползи, но и заради нейната дълга и интересна история, обилно напастена с религиозни и светски ритуали, култура, икономика и политика. Като всеки продукт с древна история и обширна география, произходът на чая е обгърнат от различни легенди. Според най-популярната той е открит случайно преди около 5000 години от китайския император Шен Нун. По време на някакво пътуване, докато преварявал вода за пиене, в чашата му паднали някакви листенца. Императорът харесал новия вкус. Така бил открит чаят и през следващите векове му било писано постепенно да се настани в бита и културата на Изтока

и Запада, да стане източник на вдъхновение, на естетически и философски прозрения или повод за войни и политически вълнения.

ИЗПОЛЗВАН ПЪРВОНАЧАЛНО КАТО ЛЕКАРСТВО, около II - I век преди Христа той вече е бил търговска стока, а след VIII век станал широко разпространена напитка в Китай. По същото време бил познат в Корея, Индия и Япония, но оставал затворен сред социалния слой на будистките монаси. Разпространението му на запад явно е било необратим процес. В Западна Европа се е появил към края на XVI век и неговите първи медиатори били холандски и португалски моряци. В Англия стигнал около средата на XVII век, но тук му пред-

стояло да играе важна роля в живота на държавата. Той твърде бързо завладял не само високите социални слоеве, но и простолудие. Между 1699 и 1708 вносът се увеличил шест пъти - от 40 000 на 240 000 фунта годишно, което предопределило не само ритуалното му присъствие във всекидневието, но и сериозната му роля в икономиката и политиката.

“Тази възхитителна напитка примирява мъжете с трезвеността”, отбелязва английският свещеник Джон Овингтън (XVIII век). “Щастлив съм, че не съм се родил преди чая”, казва неговият колега и съвременник Сидни Смит. Вероятно без него Англия щеше дълго да тъне в онова безметежно пиянство, познато от някои картини на Уилям Хогарт. “Какъв довер-

ник стана чайникът, откакто това нежно растение навлезе сред нас, колко треперещи устни са се успокоявали от него”, пише Уилям Текери.

КАТО ВСЯКО НОВОВЪВЕДЕНИЕ чаят освен възторжени почитатели имал и своите противници. През 1756 английският пътешественик Джоунас Хенуей публикувал “Есе за чая, разглеждан като вреден за здравето, пречка за индустрията и водещ до осиромашаване на народа”, в което пише, че от него мъжете губят откъм осанка и привлекателност, а жените - откъм красота. Тази странна оценка едва ли би се запомнила, ако същият човек не беше свързан с още нещо типично британско. Твърди се, че точно той е занесъл

първия чадър в Лондон от Персия.

За кралица Виктория се разказва как, преди да навърши пълнолетие, трябвало да спазва пуританските капризи на някаква гувернантка, която смятала чая и четенето на вестник “Таймс” за сатанински занимания. Миг след коронацията си младата кралица си поръчала чаша чай и последния брой на вестника. Първите ѝ думи след това били: “Сега знам, че наистина управлявам.”

“Колкото и странно да звучи, до днес човечеството си е дало среща само в чашата чай. Това е единствената азиатска церемония, която заслужено се радва на всеобща почит. Белият човек се надсмива над нашата религия и нрави, но без колебание е приел кафеникавата течност”,

пише преди един век японецът Какудзо Окакура в своята "Книга за чая". Според него чаизмът (култът към чая) представява истинския дух на източната демокрация, а церемонията около неговото приготвяне, поднасяне и пиене е израз на една морална геометрия, доколкото определя нашия усет за пропорция спрямо вселената. Чаят, допълва Окакура, е лишен от арогантността на виното, от стеснителността на кафето и престорената невинност на какаото.

ИСТИНСКАТА ЧАЕНА ЦЕРЕМОНИЯ (чадо) в Япония продължава около четири часа и освен пиене на чай включва и хранене. Самата церемония носи дух на смирение и насочва вниманието на гостите върху красотата на прости неща като светлината, звука на водата, пламъка на дървените въглени, изработката и рисунките върху чайника или чашите. Разговорите се въртят около такива теми. Приказки за политика или разни битови грами са изключени. Мистичната съзерцателност, която определя аура на чая на изток, на запад е подменена от рационалност и прагматизъм.

Така чаят е станал универсална напитка, към която Изтокът и Западът с течение на времето са се оказали еднакво привързани, но са разтворили в него своето различно отношение към света и живота. В Китай и Япония той е център на една многопластова култура, натоварена с философско-религиозни и етико-естетически внушения. В Англия той дава ритъм на деня чрез ясно разграничаване на интервалите между сутрешния, обедния, следобедния (five o'clock) и вечерния чай. Освен това е превърнат в център на една социална координатна система и мярка за дистанция според това къде си поканен и къде няма да бъдеш поканен на чай. Употребата му е обвързана с капризна етикеция - чайникът се държи с три пръста, чашата се вдига заедно с чинийката, разбърква се безшумно, първо се налива чаят, а после мляко, но преди това се слага захарта и то на бучки, лимонът се нарязва на тънки филийки и така нататък. Спазването или нарушаването на тези правила влияе върху посоката на движение и скоростта на социалния асансьор. В Русия чаят е родил самовара като битов знак не просто на семейната и душевна хармония, но и на онази неподвластна на точни дефиниции психическа нагласа, която писателите наричат руска душа. В Ориента чаят е мярка за гостоприемство и благополучие.

ТАКА НАРЕЧЕНИТЕ „ОПИУМНИ“ ВОЙНИ между 1840 и 1860 всъщност са били чаени войни. По това време британската

икономика вече е била силно зависима от тази китайска стока, а търговията предполагала пренасяне на огромни суми по море, което от една страна било рисковано, а от друга, можело да предизвика финансов колапс. Източноиндийската компания намерила решение, като създала плантации за опиум в Индия и превърнала този продукт в размененно средство при търговията с чай. Китайските императори опитали да предпазят своите поданици от коварството на европейските "дяволи", но опитите им ги изправили пред гулата на английски и френски оръдия. По време на Опиумните войни се ражда и британският ритуал five o'clock. Това е станало в салоните на Ана, гукесата на Бедфорд. Следобед благородната дама оглажнявала и чаят със сандвичи и сладки бил нещо като предмостие към вечерята. Първоначално го поднасяли в четири, а не в пет часа.

Заради чая Англия загубила своите колонии в Америка. Известното "Бостънско пиене на чай" през декември 1773 е прелюдия към Войната за независимост. Тогава гневните бостънци потопили 227 тона чай в пристанището заради непосилно високите мита, наложени от Лондон. Така пред перспективата да пие скъп чай Америка избрала свободата.

УДОВОЛСТВИЕТО ОТ ЧАЯ Е СВЪРЗАНО с няколко правила. Първото е хубав чай. Има десетки разновидности според произхода, времето за бране, технологията на производство и характера на бленда. За удобство са систематизирани в няколко групи. При зеления чай листенцата са изсушени, без да ферментират. При черния характерът на вкуса е постигнат чрез ферментация. Има и частично ферментирани междинни видове като oolong, жълт, червен и бял. Понятия като Darjeeling, Assam и Orange рекое означават произход, а English breakfast, Princes of Wales, Earl Gray са наименования на блендове. Правилният избор е въпрос на вкус. По-светлите чайове имат по-фини аромати, а хубавият черен чай всъщност е светъл, както и при хубавия зелен листенцата стоят като поръсени с бял прахец.

Второто условие е порцеланов чайник с капаче и обем около 500 милилитра, ако сам ще си го пиете. За всяка чаша се поставят около 2 грама (чаена лъжичка и половина) чай. Водата трябва да е прясна, като температурата е от особено значение. При зелените чайове подходящата е между 70 и 80 градуса, а при черните – около 90. Времето за запарване – около 2-3 минути. ■

ЦКБ Сила
пенсионноосигурително
акционерно дружество

С грижа за Вас!

ИЗБЕРИ ПОАД „ЦКБ-СИЛА“:

**ПЪРВОТО УЧРЕДНО В БЪЛГАРИЯ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ПРЕЗ ФЕВРУАРИ 1994 Г.
КЪМ 30.06.2026 г. – С НАД 400 ХИЛЯДИ КЛИЕНТИ И НАД 1.43 МИЛИАРДА ЕВРО (2.80 МИЛИАРДА ЛЕВА)
УПРАВЛЯВАНИ НЕТНИ АКТИВИ ВЪВ ФОНДОВЕТЕ „ЦКБ-СИЛА“ (ДАННИ НА КФН: WWW.FSC.BG).**

**ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ОТ МАРТ 1996 Г.,
ОТ 2019 Г. ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД,
ОТ ОКТОМВРИ 2021 Г. ИЗПЛАЩА ПОЖИЗНЕНИ ПЕНСИИ И РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ
НА ОСИГУРЕНИ ЛИЦА В УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД.**

**Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати.*

THE LEAVES THAT BROUGHT THE WORLD TOGETHER

Despite the rapid rise of coffee, tea remains the most popular beverage on the planet—and boasts a far richer and more intriguing history

By YASSEN BOYCHEV / Photography iSTOCK

It is possible that coffee will become considerably more expensive in the next decades and a luxury product. This gloomy prognosis was made in the last UN report on climate change. The analysis is quite large, precise and is completed once every seven years by uniting scientists from all over the world. Due to climate change, coffee production in some leading countries, such as Mexico and Ethiopia, has decreased considerably. If the forecast really is true, we might expect a growing interest toward tea in the future.

THE MYSTICAL EASTERN DRINK, prepared from the fine leaves of the tea plant (*Camellia Sinesis*) surely deserves this attention – not only because of its refreshing taste and numerous health benefits, but also because of its long and interesting history, its abundant use with religious and secular rituals, and its place in culture, economics and politics.

Like any other product with an ancient history and extensive geography, there are different legends about the origin of tea. According to the most popular legend, it was discovered by chance about 5,000 years ago by the Chinese Emperor Shen Nung. During a journey, while boiling potable water, some leaves fell in his cup. The emperor liked this new taste. Thus, tea was discovered and in the following centuries it became part of the life and culture of the East and West, and has become a source of inspiration, of aesthetic and philosophical insights, and the reason for wars and political unrest.

INITIALLY USED AS MEDICINE in the 2nd -1st century BC, it was already a commercial good and after the 8th century it became the most wide-spread drink in China. At the same time, it was known in Korea, India and Japan, but remained a secret in the social circle of

the Buddhist monks. Its distribution toward the West was obviously an irreversible process. In Western Europe it arrived at the end of the 16th century and its first mediators were Dutch and Portuguese sailors. It came to England around the middle of the 17th century, but here it was going to play an important role in people's lives. It quickly conquered not only the high social circles, but also the common people. Between 1699 and 1708, import increased six fold, from 40,000 to 240,000 pounds annually, which predetermined not only the ritual presence in everyday life, but also its serious role in economy and politics.

„This delightful drink reconciles men with sobriety“, the English chaplain John Ovington (18th century) pointed out. „I'm happy I wasn't born before tea“, his colleague and contemporary Sydney Smith said. Without it, England would probably live in that uneventful drunkenness,

Dnes.bg

Вече знаеш

ОРТ СВЯТ БЪЛГАРИЯ НОВИНИ ТЕХНОЛОГИИ БЪЛГАРИЯ СПОРТ СВЯТ БЪЛГ
ОГИИ БИЗНЕС КУЛТУРА СПОРТ СВЯТ БИЗНЕС ТЕХНОЛОГИИ БИЗНЕС КУЛТУРА СПОРТ СВЯ
РИЯ НОВИНИ ТЕХНОЛОГИИ СВЯТ СПОРТ НОВИНИ ТЕХНОЛОГИИ БЪЛГАРИЯ НО
РА СПОРТ СВЯТ БИЗНЕС ТЕХНОЛОГИИ КУЛТУРА СПОРТ СВЯТ КУЛТУРА СПОРТ СВЯТ Б
ОРТ СВЯТ БЪЛГАРИЯ НОВИНИ ТЕХНОЛОГИИ БЪЛГАРИЯ СПОРТ СВЯТ БЪЛГ
ОГИИ БИЗНЕС КУЛТУРА СПОРТ СВЯТ БИЗНЕС ТЕХНОЛОГИИ БИЗНЕС КУЛТУРА СПОРТ С
РИЯ НОВИНИ СВЯТ БЪЛГАРИЯ НОВИНИ

known from some paintings by William Hogarth, for a long time. „The teapot has become such a trusted friend since this tender plant started living with us. So many tremulous lips have been calmed by it“, William Thackeray wrote.

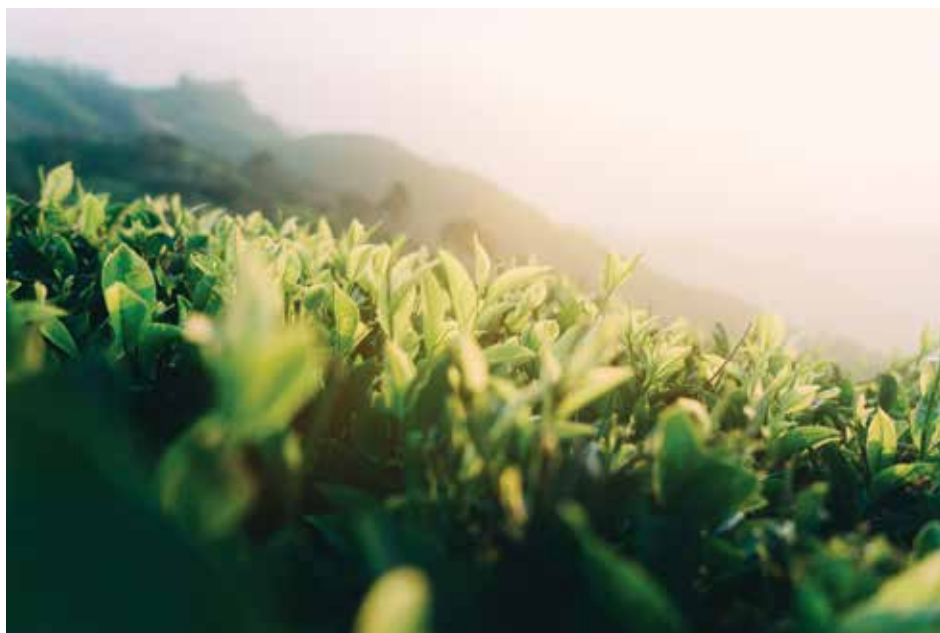
LIKE ANY OTHER INNOVATION, besides enthusiastic fans, tea had its opponents as well. In 1756, the English traveler Jonas Hanway published „Essay on Tea“, where he wrote that tea was „harmful to health, an obstacle for the industry and leading to people’s impoverishment“. He also thought that it was the reason that men lost their figure and attractiveness, and women lost their beauty. This strange evaluation would hardly be remembered if the same person were not connected to something typically British. It is claimed that he took the first umbrella to London from Persia.

They say that Queen Victoria, before coming of age, had to observe the Puritan whims of a nanny who considered tea and reading The Times satanic activities. A moment after her coronation the young Queen asked for a cup of tea and the last issue of the newspaper. Her first words after that were, „Now I really know I’m ruling“.

„As strange as it may sound, to this day mankind has met only in a cup of tea. This is the only Asian ceremony that deservedly enjoys universal respect. White man mocks our religion and manners but without hesitation has accepted the brownish liquid“, the Japanese Kakuzo Okakura wrote a century ago in his „Book of Tea“. According to him, teaism (cult of tea) is the real spirit of Eastern democracy and the ceremony around its preparation, serving and drinking is an expression of a moral geometry, as far as it defines our sense of proportion toward the universe. Tea, Okakura added, is derived from the arrogance of wine, the shyness of coffee and the pretended innocence of cocoa.

THE REAL TEA CEREMONY (Chado) in Japan lasts about four hours and besides drinking tea, it includes eating as well. The ceremony brings a spirit of humbleness and directs the guests’ attention to the beauty of simple things like light, the sound of water, the flame of the charcoal, the make and drawings on the teapot or the cups. Conversations revolve around these topics. Talk of politics or everyday life are not permitted. Mystical contemplativeness that defines the aura of tea in the East, in the West it is replaced by rationalism and pragmatism.

Thus, tea became a universal drink that the East and the West, as well, gradually became equally fond of over time, but with their different attitude toward life and the world. In China and Japan it is the center of a diverse culture loaded with philosophical-religious and ethical-

esthetic suggestions. In England it gives the rhythm of the day through a clear distinction of the intervals between morning, lunch, 5 o’clock and evening tea. Besides, it has been turned into the center of a social coordinate system and a measurement of distance in accordance to where you would and would not be invited to tea. Its consumption is linked with a whimsical etiquette: the teapot is held with three fingers, the cup is lifted together with the saucer, it is stirred quietly, tea is poured first, then the milk, but before that sugar is added – lump sugar – the lemon is cut in thin slices and so on. Observing or breaking those rules influences the direction and the speed of the social lift.

In Russia, samovar was born as a life sign, not only of the family and spiritual harmony, but also of the mental state, free of definitions, known as Russian Soul. In the Orient, tea is a measurement of hospitality and prosperity.

THE OPIUM WARS between 1840 and 1860 were, in fact, tea wars. At that time, the British economy was significantly dependent on this Chinese good and trade suggested transporting huge amounts by sea, which was risky on the one hand, and could cause a financial collapse on the other. The East India Company found a solution by making opium plantations in India and turned this product into a medium of exchange in tea trade. The Chinese emperors tried to protect their subjects from the insidiousness of the European “devils”, but their attempts left them at the gun point of English and French cannons.

During the Opium Wars, the British 5 o’clock tea ritual appeared. It happened in the sitting-room of Anna, the Duchess of Bedford. In the afternoon the noble lady felt hungry and tea

with sandwiches and pastry was something like a bridgehead to dinner. Initially they served it at 4 o’clock, not at 5 o’clock.

England lost its colonies in America because of tea. The famous Boston Tea Party in December 1773 was a prelude to the American Revolutionary War. The then furious Bostonians threw 227 tons of tea in the harbor in protest of the impossibly high taxes imposed by London. Thus, America chose freedom over drinking expensive tea.

THE PLEASURE OF TEA IS CONNECTED to a few rules. The first rule is good tea. There are dozens of kinds with different origins, picking times, production technology, and the nature of the blend. For the sake of convenience, they are systemized in several groups. For green tea, the leaves are dried without fermentation, while black tea’s taste is achieved by fermentation. There are partially fermented kinds, such as oolong, yellow, red, and white. The terms Darjeeling, Assam and Orange Pekoe refer to origin, and English Breakfast, Princes of Wales, Earl Gray are the names of blends. The right choice is a matter of taste. Lighter teas have a finer aroma and a good black tea is actually light, just as the leaves of the good green tea look as if they were covered with white pollen.

The second rule is you must have a China teapot with a lid and a volume of about 500 milliliters, if it is just for one person. About 2 grams (teaspoon and a half) of tea are added for each cup. The water must be fresh and the temperature is essential. For green tea the suitable water temperature is between 70 and 80 degrees Celsius, but for black teas it should be 90 degrees. It takes about 2-3 minutes to make that perfect cup. ■

Забравете света и открийте своя...

път за бягство от големия град

За повече информация и резервации:

+359 888 77 33 44

office@campinggradina.com

reservations@campinggradina.com

www.campinggradina.com

Виж повече на:

НОВИНИТЕ ON AIR

следете всеки ден

централна
емисия

18:30

кърсна
емисия

21:30

**ON
AIR**

bgonair.bg

БЕЗГРИЖНИ ПОЛЕТИ ЗА МАЛКИ МЕЧТАТЕЛИ

- С „България Еър“ самостоятелното пътуване на Вашето дете протича комфортно и безгрижно. Служител го придружава от check-in гишето до предаването му на посрещача.
- Услугата е приложима за лица на възраст от 3 до 18 години.
- Необходима е предварителна заявка минимум 14 дни преди полет.

България Еър
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

За пълни подробности и условия посетете www.air.bg

ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА БАГАЖ ПО ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕЪР

Всички пътници на „България Еър“ имат право на превоз на безплатен ръчен багаж 10 кг + дамска чанта/лаптоп в салона. Броят, теглото и размерите на позволения регистриран багаж за всеки пътник зависи от избраната класа на пътуване - бизнес или икономична, както и тарифата, по която е издаден билета. Превозът на багаж по редовните линии е съобразен и с някои общи правила и политиката на „България Еър“ които трябва да имате предвид. Авиокомпания „България Еър“ спазва системата PIECE CONCEPT, базирана на броя, теглото и размерите на регистрирания багаж.

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage 10 kg + personal item/laptop, as well depending on the chosen class of service and fare to a checked baggage (in the luggage compartment of the airplane). Baggage transportation on regular flights is based on some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider. Bulgaria Air baggage policy complies with the **PIECE CONCEPT** system based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен само ръчен багаж, има право да превози в кабината на самолета безплатно:

- Икономична класа: 1 бр. ръчен багаж до 10 кг с размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* и 1 бр. лична вещ (дамска чанта или лаптоп) с размери 40x30x15 см. Максималното общо тегло на двата багажа е 12 кг. При надвишаване на допустимата норма ръчният багаж ще бъде поставен в багажното отделение на самолета и ще бъдат приложени стандартните такси за багаж.

**Сумата от външните размери: дължина + височина + ширина (l+h+w).*

При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Атина и Хераклион) регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg.

ТАКСИ ЗА БАГАЖ

Първи брой регистриран багаж (до 23 кг и до 158 см*):

- Предварително заявяване: 50 EUR / 97.79 BGN за международни линии; 30 EUR / 58.67 BGN за вътрешни линии.
- Заявяване на летище: 70 EUR / 136.90 BGN за международни линии; 50 EUR / 97.79 BGN за вътрешни линии.

Важни бележки:

- В случай на по-тежък, по-обемен или допълнителен регистриран багаж се прилагат стандартните условия на България Еър.
- Регистриран багаж може да бъде заявен онлайн в процеса на резервация на полет, онлайн след издаване на билет чрез функцията "Проверка на резервацията" през сайта или мобилното приложение, чрез Центъра за обслужване на клиенти на callfb@air.bg, чрез офисите на Авиокомпанията в страната и в чужбина или чрез агента, издател на билета.
- Сумата, доплатена за регистриран багаж за билети, издадени по тарифа без включен такъв, не подлежи на възстановяване.
- Притежанието на карти CCB Club, карта Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен регистриран багаж, когато билетът е издаден по тарифа без включен такъв.

**Сумата от външните размери: дължина + височина + ширина (l+h+w).*

За пътуване от Лондон посочените такси се превакутират в GBP; от Цюрих – в CHF; от Тел Авив – в USD спрямо курса на валутата в деня на заплащане. При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Атина и Хераклион) регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg.

ТАРИФИ С РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен регистриран багаж, има право да превози в багажното отделение на самолета безплатен багаж, както следва:

МЕЖДУНАРОДНИ И ВЪТРЕШНИ ЛИНИИ

- Бизнес класа:
- Ръчен багаж: 2 броя с общо тегло до 15 кг (размери 55x40x23 см всеки) и 1 бр. лична вещ (дамска чанта или лаптоп) с размери 40x30x15 см.
- Регистриран багаж: 2 броя до 32 кг и до 158 см* всеки.
- Икономична класа:
- Ръчен багаж: 1 брой до 10 кг с размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* и 1 бр. лична вещ (дамска чанта или лаптоп) с размери 40x30x15 см. Максималното общо тегло на двата багажа е 12 кг.
- Регистриран багаж: 1 брой до 23 кг и до 158 см*.

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

Every passenger travelling on a fare that includes hand baggage only is entitled to carry the following in the aircraft cabin free of charge:

Economy Class: 1 piece of hand baggage up to 10 kg with dimensions up to 55x40x23 cm (sum of dimensions up to 118 cm)* and 1 personal item (handbag or laptop bag) measuring up to 40x30x15 cm. The maximum combined weight of both items is 12 kg. If these limits are exceeded, the hand baggage will be placed in the hold and standard baggage fees will apply.

**The sum of the external dimensions: length + height + width (l+h+w). For travel departing from Greek destinations (Athens and Heraklion), checked baggage or excess baggage can only be requested through the ticket issuer or by contacting the Customer Service Centre via email at callfb@air.bg.*

BAGGAGE FEES

First piece of checked baggage (up to 23 kg and up to 158 cm*):

- Advance booking: EUR 50 / BGN 97.79 for international flights; EUR 30 / BGN 58.67 for domestic flights.
- Airport booking: EUR 70 / BGN 136.90 for international flights; EUR 50 / BGN 97.79 for domestic flights.

Important Notes:

- In the event of heavier, oversized, or additional checked baggage, standard Bulgaria Air terms and conditions apply.
- Checked baggage can be booked online during the flight booking process, online after ticket issuance via the "Manage Booking" / "Check Reservation" section on the website or mobile app, through the Customer Service Centre at callfb@air.bg, via airline offices in Bulgaria and abroad, or through the issuing travel agent.
- Fees paid for checked baggage on tickets issued under a hand-baggage-only fare are non-refundable.
- Holding CCB Club cards, CCB Visa Platinum cards, CCB & Bulgaria Air co-branded cards, or FLY MORE Gold cards does not entitle passengers to free checked baggage when travelling on a hand-baggage-only fare.

**The sum of the external dimensions: length + height + width (l+h+w). For departures from London, the fees above are converted into GBP; for Zurich, into CHF; and for Tel Aviv, into USD, based on the exchange rate on the day of payment. For travel departing from Greek destinations (Athens and Heraklion), checked baggage or excess baggage can only be requested through the ticket issuer or by contacting the Customer Service Centre via email at callfb@air.bg.*

FARES INCLUDING CHECKED BAGGAGE

Every passenger purchasing a ticket under a fare that includes checked baggage is entitled to carry free baggage in the aircraft hold as follows:

INTERNATIONAL AND DOMESTIC FLIGHTS

Business Class:

- Cabin baggage: 2 pieces with a combined weight of up to 15 kg (dimensions 55x40x23 cm each) and 1 personal item (handbag or laptop bag) measuring 40x30x15 cm.
 - Checked baggage: 2 pieces up to 32 kg and 158 cm* each.
- #### Economy Class:
- Cabin baggage: 1 piece up to 10 kg measuring 55x40x23 cm (sum of dimensions up to 118 cm)* and 1 personal item (handbag or laptop bag) measuring 40x30x15 cm. The maximum combined weight of both items is 12 kg.
 - Checked baggage: 1 piece up to 23 kg and up to 158 cm*.

Exceptions

- FLY MORE Gold Cardholders: 2 pieces up to 23 kg and 158 cm* each.
- Tickets paid with a CCB VISA Platinum card: 2 pieces up to 23 kg and 158 cm* each.

ИЗКЛЮЧЕНИЯ

- **Златна карта FLY MORE:** 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки.
- **За билети, заплатени с карта VISA Platinum от ЦКБ:** 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки.
- **За билети, заплатени с кобрандирана карта България Еър и ЦКБ:** 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки.
- **За членове на програмата „CCB Club“:** 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки.
- **Моряци:** 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки.***
- **Бебета (0–2 години):** В случай че тарифата, по която е издаден билетът на възрастния, придружаващ бебето, позволява 1 брой регистриран багаж до 23 кг, бебето има право на 1 брой регистриран багаж до 10 кг. Превозът на бебешки колички се извършва безплатно, но те следва задължително да се предават и получават непосредствено при качване/слизване на/от самолета. Авиокомпанията не носи отговорност за щети в резултат на транспортиране по багажните ленти в случай, че количката не е предадена/получена на/от самолета.

*Сумата от външните размери: дължина + височина + ширина (l+h+w).

Пътникът може да превозва и повече от безплатната норма багаж срещу допълнително заплащане. Трети багаж се таксува по таксата за трети свръхбагаж. Ако билетите Ви са заплатени в сайта на компанията, както и в случаите на: притежание на златна карта FLY MORE, членство в програмата CCB Club, или за билети, заплатени с кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър или карта Visa Platinum от ЦКБ, е необходимо да се свържете с нас на имейл callfb@air.bg за издаване на билета с право на 2 броя регистриран багаж. ***За да се възползвате от условията ни за превоз на моряци, е необходимо билетът да бъде издаден по специална моряшка тарифа. За повече информация и резервация можете да се обърнете към Центъра за обслужване на клиенти на имейл callfb@air.bg, офисите на авиокомпанията в страната и чужбина, както и чрез агентската мрежа.

Моля, имайте предвид: Притежанието на карти CCB Club, Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен допълнителен регистриран багаж по тарифа без багаж.

Правото на гба броя багаж за притежатели на златна карта FLY MORE и CCB Club и за билети, заплатени с кобрандирана карта България Еър и ЦКБ, както и карта Visa Platinum от ЦКБ, важи **единствено** за полети, при които опериращ превозвач е авиокомпания България Еър.

ТАКСИ ЗА СВРЪХБАГАЖ – МЕЖДУНАРОДНИ ЛИНИИ

- **За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг:**
 - Предварително заявен: 80 EUR / 156.46 BGN
 - Заявен на летище: 100 EUR / 195.58 BGN
- **За големина на багажа между 158 см и 203 см:**
 - Предварително заявен: 80 EUR / 156.46 BGN
 - Заявен на летище: 100 EUR / 195.58 BGN
- **За големина на багажа между 203 см и 280 см:**
 - Предварително заявен: 120 EUR / 234.69 BGN
 - Заявен на летище: 120 EUR / 234.69 BGN
- **Втори регистриран багаж (до 23 кг и 158 см):**
 - Заявен предварително: 70 EUR / 136.90 BGN
 - Заявен на летище: 100 EUR / 195.58 BGN
- **Трети регистриран багаж (до 23 кг и 158 см):**
 - Заявен предварително: 120 EUR / 234.69 BGN
 - Заявен на летище: 150 EUR / 293.37 BGN

*За пътуване от Лондон посочените такси се превалутират в GBP; от Цюрих – в CHF; от Тел Авив – в USD спрямо курса на валутата в деня на заплащане. При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Атина и Хераклион) допълнителен регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg.

ТАКСИ ЗА СВРЪХБАГАЖ – ВЪТРЕШНИ ЛИНИИ

- **За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг:**
 - Предварително заявен: 50 EUR / 97.79 BGN
 - Заявен на летище: 70 EUR / 136.90 BGN
- **За големина на багажа между 158 см и 203 см:**
 - Предварително заявен: 50 EUR / 97.79 BGN
 - Заявен на летище: 70 EUR / 136.90 BGN
- **За големина на багажа между 203 см и 280 см:**
 - Предварително заявен: 70 EUR / 136.90 BGN
 - Заявен на летище: 100 EUR / 195.58 BGN
- **Втори регистриран багаж:**
 - Заявен предварително: 50 EUR / 97.79 BGN
 - Заявен на летище: 70 EUR / 136.90 BGN
- **Трети регистриран багаж:**
 - Заявен предварително: 70 EUR / 97.79 BGN
 - Заявен на летище: 100 EUR / 195.58 BGN

Багаж с тегло над 32 кг може да се превозва само като карго.

За повече информация относно всички видове специален багаж, моля посетете интернет страницата на България Еър www.air.bg

- **Tickets paid with a Bulgaria Air / CCB co-branded card:** 2 pieces up to 23 kg and 158 cm* each.
- **"CCB Club" Programme Members:** 2 pieces up to 23 kg and 158 cm* each.
- **Seamen:** 2 pieces up to 23 kg and 158 cm* each.***
- **Infants (0–2 years old):** If the accompanying adult's ticket fare includes 1 piece of checked baggage up to 23 kg, the infant is entitled to 1 piece of checked baggage up to 10 kg. Pushchairs/prams are carried free of charge, but must be handed over and retrieved at the aircraft door. The airline assumes no liability for damage caused by baggage conveyor belts if the pushchair was not handed over or collected directly at the aircraft.

*The sum of the external dimensions: length + height + width (l+h+w). Passengers may carry baggage exceeding the free allowance subject to an additional fee. A third bag is charged at the third excess baggage rate. If your tickets were purchased on the company website, or if you hold a FLY MORE Gold card, CCB Club membership, or paid with a CCB / Bulgaria Air co-branded card or CCB Visa Platinum card, you must contact us at callfb@air.bg to re-issue your ticket with the 2-piece checked baggage allowance. ***To benefit from the seamen carriage conditions, the ticket must be issued under a special seaman fare. For more information and bookings, please contact the Customer Service Centre at callfb@air.bg, any Bulgaria Air office, or your travel agent.

Please Note: Holding CCB Club cards, CCB Visa Platinum cards, CCB / Bulgaria Air co-branded cards, or FLY MORE Gold cards does **not** entitle passengers to an additional free checked bag on hand-baggage-only fares.

The allowance of two checked bags for FLY MORE Gold, CCB Club, CCB / Bulgaria Air co-branded, and CCB Visa Platinum cardholders applies **exclusively** to flights operated by Bulgaria Air.

EXCESS BAGGAGE FEES – INTERNATIONAL FLIGHTS

- **Baggage weight between 23 kg and 32 kg:**
 - Advance booking: EUR 80 / BGN 156.46
 - Airport booking: EUR 100 / BGN 195.58
- **Baggage dimensions between 158 cm and 203 cm:**
 - Advance booking: EUR 80 / BGN 156.46
 - Airport booking: EUR 100 / BGN 195.58
- **Baggage dimensions between 203 cm and 280 cm:**
 - Advance booking: EUR 120 / BGN 234.69
 - Airport booking: EUR 120 / BGN 234.69
- **Second checked bag (up to 23 kg and 158 cm):**
 - Advance booking: EUR 70 / BGN 136.90
 - Airport booking: EUR 100 / BGN 195.58
- **Third checked bag (up to 23 kg and 158 cm):**
 - Advance booking: EUR 120 / BGN 234.69
 - Airport booking: EUR 150 / BGN 293.37

*For departures from London, the fees above are converted into GBP; for Zurich, into CHF; and for Tel Aviv, into USD, based on the exchange rate on the day of payment.

For travel departing from Greek destinations (Athens and Heraklion), additional checked baggage or excess baggage can only be requested through the ticket issuer or by contacting the Customer Service Centre via email at callfb@air.bg.

EXCESS BAGGAGE FEES – DOMESTIC FLIGHTS

- **Baggage weight between 23 kg and 32 kg:**
 - Advance booking: EUR 50 / BGN 97.79
 - Airport booking: EUR 70 / BGN 136.90
- **Baggage dimensions between 158 cm and 203 cm:**
 - Advance booking: EUR 50 / BGN 97.79
 - Airport booking: EUR 70 / BGN 136.90
- **Baggage dimensions between 203 cm and 280 cm:**
 - Advance booking: EUR 70 / BGN 136.90
 - Airport booking: EUR 100 / BGN 195.58
- **Second checked bag:**
 - Advance booking: EUR 50 / BGN 97.79
 - Airport booking: EUR 70 / BGN 136.90
- **Third checked bag:**
 - Advance booking: EUR 70 / BGN 136.90
 - Airport booking: EUR 100 / BGN 195.58

Baggage exceeding 32 kg in weight can only be transported as cargo.

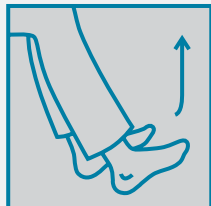
For further details regarding special baggage types, please visit the Bulgaria Air website at www.air.bg

ГОТОВИ ЗА ПОЛЕТ

Предлагаме Ви няколко полезни съвета за това как да се чувствате добре по време на полета и след него. Изпълнявайте упражненията бавно и дишайте равномерно.

FIT TO FLY

These handy exercises enable you to stay in top form – both during and after the flight. Perform each move with steady, even breathing.

ХОДИЛА

10 пъти

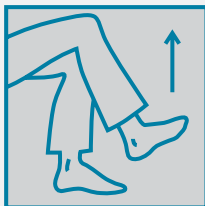
Поставете петите на пода и повдигнете нагоре пръстите на краката. После опрете пода с пръсти и повдигнете петите.

ГЛЕЗЕНИ

15 пъти

Правете кръгови движения първо с единия крак, а после с другия.

КОЛЕНЕ

30 пъти

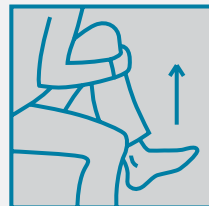
Повдигнете единия крак, докато не усетите напрежение в бедрото.

РАМЕНЕ

5 пъти

Поставете ръцете на бедрата и започнете да описвате кръгови движения с раменете.

КРАКА

10 пъти

Наведете се леко напред. Обгърнете с ръце коленете и ги повдигнете на нивото на гърдите. Задръжте така 15 секунди.

ГРЪБ И РЪЦЕ

15 пъти

Поставете и гвете стъпала на пода и стегнете корема. Навеждайте се напред, докато ръцете Ви не опрат пръстите на краката.

FEET

10 times

Placing your heels on the floor, stretch your toes upwards. Then, keeping your toes on the floor, raise your heels upwards.

ANKLES

15 times

Rotate your foot – first in one direction and then the other.

KNEES

30 times

Raise your legs, tensing the muscles in your thighs.

SHOULDERS

5 times

With your hands on your thighs, rotate your shoulders in a circular motion.

LEGS

10 times

Bend forward slightly. Wrap your hands around one knee and raise it to your chest. Hold for 15 seconds. Repeat with the other knee.

BACK AND ARMS

15 times

Place both feet flat to the floor and hold your stomach in. Bend forward, moving your hands down your legs.

ДА СЕ ЛЕТИ НЕ Е СТРАШНО

Статистиката сочи, че летенето със самолет е далеч по-безопасно от много други дейности. Екипажът на Вашия самолет е висококвалифициран и с богат опит. Самолетите на „България Еър“ са с безупречна поддръжка и могат да устоят на всякаква турбулентция.

Опитайте да се отпуснете – вдишвайте дълбоко през носа и задържайте въздуха няколко секунди, преди да го издишате.

RELAX!

Statistics show that flying is much safer than many situations in daily lives. The crew in control of the plane is highly trained and experienced. Bulgaria Air aircrafts are thoroughly maintained and designed to withstand various forms of turbulence

Try to relax – breathe in deeply through your nose, hold for three seconds before exhaling slowly.

ПО ВРЕМЕ НА ПОЛЕТ

Усещате болка в ушите? Запушете носа, затворете устата и започнете да преглъщате или да се опитвате да изкарате въздуха, без да отваряте уста. Дъвченето на дъвка също помага.

Стимулирайте кръвообращението си, като се разходите по пътеката в самолета. Избягвайте да седите с кръстосани крака, защото това може да ограничи кръвообращението. Може да се почувствате по-удобно, ако свалите обувките. Пийте повече вода и по-малко алкохол, чай или кафе.

DURING THE FLIGHT

Ear pain? Pinch your nose shut, close your mouth and swallow or blow out against your closed mouth. Alternatively, chew some gum.

Stimulate your circulation by walking around the cabin and stretching. Avoid sitting with your legs crossed as this restricts circulation. Removing your shoes may provide you with more comfort. Drink plenty of water and not too much alcohol, tea or coffee.

КАК ДА СЕ ПРИСПОСОБИМ ПО-БЪРЗО КЪМ ЧАСОВИТЕ РАЗЛИКИ

Опитайте се да настроите биологичния си часовник към времевата зона на бъдещата Ви дестинация, като вечерта преди полета си легнете един час по-рано или по-късно.

Не прекалявайте с тежката храна и не пийте твърде много алкохол или кафе вечерта преди полета. Яжте богати на протеин храни в подходящи за новата часова зона отрязъци от денонощието.

Когато пристигнете на избраната от Вас дестинация, направете си кратка разходка. Прекарайте поне 30 минути на дневна светлина.

REDUCING JETLAG

Begin adjusting your body clock to the time zone of your destination the night before departure by going to bed earlier or later.

Don't consume too much food the night before you leave, or drink too much coffee or alcohol. Eat protein-rich meals at times that are normal for your new time zone.

At your destination, take light exercise – such as a walk. Spend at least 30 minutes in daylight.

УДОБСТВО И БЕЗОПАСНОСТ ВЪВ ВЪЗДУХА

„България Еър“ Ви желае безопасен и удобен полет. Висококвалифицираните ни летци, стюардеси и стюарди са обучени да осигурят безопасността Ви. Ето някои основни моменти от безопасността, с които може да се запознаете, докато почивате и се наслаждавате на полета с „България Еър“.

ВАШЕТО ЗДРАВЕ

Ако имате притеснения за здравето си, свързани с пътуването, и особено ако страдате от дихателни или сърдечно-съдови заболявания, посетете лекаря си преди заминаване. Аптеките могат да Ви предложат лекарства без рецепта, но нашият съвет е винаги да се консултирате с лекар, когото са най-подходящи за Вас.

ВАШИЯТ БАГАЖ

Избягвайте тежкия ръчен багаж. Носенето му може да претовари организма Ви. Да седнеш в креслото уморен и загъхан, означава да започнеш пътуването си зле. В ръчния багаж носете само основното, което ще Ви трябва по време на полета.

СРОКЪТ ЗА ЯВЯВАНЕ НА ЛЕТИЩЕТО

Опитайте се да пристигнете на летището рано. Оставете си достатъчно време за формалности, пазаруване и отвеждане към самолета. Времето за регистриране на пътниците е различно на различните летища и може да варира според дестинацията. Добре е да се информирате предварително за часа, в който трябва да сте на летището.

ВАШАТА СИГУРНОСТ

Запознайте се с изискванията за сигурност и ги спазвайте. Не се съгласявайте да пренасяте чужд багаж. Не оставайте багажа си без надзор. Слагайте ножове, ножици и остри предмети в куфара, който предавате за транспортиране в багажника на самолета. Ако са в ръчния Ви багаж, летищните служби за сигурност ще Ви забранят да ги качите в самолета.

ВАШИЯТ РЪЧЕН БАГАЖ

Сложете тежките предмети под седалката пред Вас, а леките – в багажните отделения над седалките. Не блокирайте с багаж пътя към аварийните изходи и пътеките между креслата. Отваряйте багажниците над седалките внимателно – ако съдържанието им е разместено по време на полета, при отваряне от тях може да паднат предмети.

ПУШЕНЕТО

Пушенето в самолета е опасно. Забранено е на всички полети на „България Еър“. На кабинния екипаж е наредено да следи за изпълнението на забраната. Не пушете в тоалетните, които са оборудвани с датчици за дим.

УПЪТВАНИЯТА ЗА БЕЗОПАСНОСТ

Преди заминаване и пристигане кабинният състав на „България Еър“ ще Ви запознае с правилата за безопасност в самолета. Упътването включва сведения за предпазните колани, кислородните маски, изходите, аварийното напускане на самолета, спасителните жилетки. Молим за Вашето внимание по време на демонстрацията. Разгледайте инструкцията за безопасност в самолета, която е в жоба на седалката пред Вас.

КАБИНЕН ЕКИПАЖ

Кабинният екипаж на „България Еър“ се грижи да Ви обслужва отлично и да осигурява безопасността му всяко време. Не се притеснявайте да повикате стюардесите и стюардите, като използвате разположения над креслото Ви бутон, да споделяте коментарите си с тях и да ги уведомявате за потребностите си.

ПРИ ПРИСТИГАНЕ

Пазете багажните си етикети, за да намерите лесно багажа си. Отделете малко време, за да се аклиматизирате след пристигането си.

YOUR COMFORT AND SAFETY IN THE AIR

Bulgaria Air wishes you a safe and comfortable journey. Our highly trained flight deck and cabin crews are here to take care of your safety. While relaxing and enjoying Bulgaria Air's inflight service, you may consider the basic points that follow.

YOUR HEALTH

If you have any medical concerns about making a journey, or if you suffer from a respiratory or heart condition, see your doctor before traveling. There are over-the-counter medicines available, but we recommended always to consult a doctor to determine which are suitable for you.

YOUR LUGGAGE

Try to travel light. Carrying heavy bags can cause considerable stress you may not be used to. Arriving at your sit exhausted and perspiring is not a good start to your journey. In your hand luggage, carry only essential items which you will genuinely need during the flight.

YOUR CHECK IN DEADLINE

Arrive early at the airport. Give yourself plenty of time to check-in, shop and board. Check-in times vary from airport to airport and from destination to destination. Please, inform yourself well in advance to avoid delays/cancellations.

YOUR SECURITY

Do read and follow the security requirements. Do not agree to carry other people's items with you. Never leave your luggage unattended. Store personal knives, scissors and other sharp objects safely inside your suitcase or hold luggage. If you do not, airport security staff will stop you taking them aboard in your cabin luggage.

YOUR HAND LUGGAGE

Please store heavy items underneath the seat in front of you. Stow lighter items in the overhead luggage racks. Please ensure you do not block access to the emergency exits, and do not block the aisle. Please open the overhead lockers with caution: items there may have become disturbed and may fall onto the seats below.

SMOKING

Smoking onboard is dangerous. All Bulgaria Air flights are non-smoking and cabin crew are under strict instructions to monitor observance. Please do not smoke in the lavatories; they are equipped with smoke sensors.

THE SAFETY BRIEFING

Before departure and on approach, Bulgaria Air cabin crew will demonstrate the rules of safety on board our aircraft. The briefing includes information on your seatbelt, how to use your oxygen mask, how to locate exits, how to leave the aircraft in an emergency, and how to use your lifejacket. Please spare a moment to watch their demonstration. Please also consult the illustrated Safety on Board leaflet in the seat pocket in front of you.

YOUR CABIN CREW

The Bulgaria Air flight attendants are on board to provide you with top class inflight service and ensure your safety at all times. Please do not hesitate to use the overhead attendant call button and share comments or request service from your flight attendant.

AT THE DESTINATION AIRPORT

Have your luggage identification tags ready to help you find your luggage. Give yourself some time for initial acclimatisation with the weather and environment of your destination.

От 6 ноември 2006 г. в Европейския съюз са в сила нови мерки за сигурност, които ограничават количеството течности в ръчния багаж. Те трябва да са в самостоятелни опаковки до 100 мл. Всяка и общо до 1 л, поставени в самозапечатващ се прозрачен плик, който подлежи на проверка от служителите по сигурността. Ограниченията се отнасят за следните течности: вода, напитки, супи, сиропи, ароматизатори, кремове, лосиони, гелове, парфюми, дезодоранти, спрейове, паста за зъби, пена за бръснене и не включват медикаменти и бебешки храни за ползване по време на пътуването, но те подлежат на проверка.

Списъкът посочва някои от забранените за пренос предмети, без да бъде изчерпателен. Моля, консултирайте се с летищния персонал за по-пълна информация.

Уважаеми пътници,

В съответствие с директива на Европейската комисия 68/2004 от 15 януари 2004 г., в охраняемите зони на летищата и в ръчния багаж не бива да се слагат предмети, с които е възможно или изглежда възможно да се причини нараняване. Сред забранените предмети са:

всякакви видове огнестрелно оръжие / катапулти и харпуни / имитации на огнестрелно оръжие, в това число детски играчки /оръжейни части, с изключение на уреди за телескопично виждане / пожарозаситители / електрошокери уреди / бравди, секири, сатери, томахаки / лъкове, къси копия / всякакви заострени метални предмети, които могат да послужат за нараняване / ножове, независимо от предназначението им /саби, мечове / бръсначи, скалпели / ножици, с режеща част, по-дълга от 6 см / бормашини, отвертки, клещи, чукове / кърпи за лег / всички видове спортни стикове, бухалки, щек и тояги / всички видове оборудване за бойни спортове / амунizioni, гранати, мини, военни експлозиви / детонатори / газ и газови контейнери / всякакви пиротехнически средства / хлор, парализиращи спрейове, сълзотворен газ / терпентин, разредител и аерозолна боя / напитки с над 70% съдържание на алкохол.

From November 6, 2006 the European Union adopted new security rules that restrict the amount of liquids you can take through security checkpoints, in addition to other prohibited articles. These liquids must be in individual containers with a maximum capacity of 100 ml each, packed in one transparent, resealable plastic bag (with a capacity of no more than one litre). The restrictions apply to liquids such as water, drinks, soups, syrups, make-up, creams, lotions, gels, perfumes, deodorants, sprays, tooth paste and shaving foam. Liquid foods for babies and any medication a passenger may need during a flight are exempt from the above restrictions but must be presented at security checkpoints.

This is not an exhaustive list. If in doubt, please, consult the airport staff who will be happy to provide you with more detailed information.

Dear passengers,

In keeping with European Commission Regulation № 68/2004 of 15 January 2004, any object capable, or appearing capable of causing injury should not be carried into the security restricted areas of the airports and into the aircraft's cabins. These include, but are not limited to:

all types of firearms / catapults and harpoons / replica or imitation firearms, toy guns /component parts of firearms (excluding telescopic sighting devices) / fire extinguishers / stun or shocking devices / axes, hatchets, meat cleavers, machetes / arrows and darts / any type of sharpened metal objects, which could cause injury / all types of knives / sabers, swords / open razors and blades, scalpels / scissors with blades more than 6 cm in length / drills, screwdrivers, crowbars, hammers / ice skates / any type of sport bats, clubs, / sticks or paddles / any martial arts equipment / ammunition, grenades, mines, explosives and explosive devices / detonators / gas and gas containers / any pyrotechnics / chlorine, disabling or incapacitating sprays, tear gas / turpentine and paint thinner, aerosol spray paint / alcoholic beverages exceeding 70% by volume.

ДОМАШНИ ЛЮБИМЦИ FLYING WITH PETS

Защото знаем, че те са част от Вашето семейство – възползвайте се от услугата ни за превоз на домашни любимци!

При превоза на домашни любимци в пътническата кабина / PETC/ максималното допустимо тегло на животното и клетката е 8 kg, а размерите на клетката 48 x 35 x 22 cm. За услугата се заплаща 80 EUR / 156,46 BGN на посока за международни линии и 50 EUR / 97,79 BGN за вътрешни при предварително заявяване. При заявяване на летище, таксите са съответно 90 EUR / 176,02 BGN за международни линии и 60 EUR / 117,34 BGN за

вътрешни. За пътуване от Лондон посочените такси се превалутират в GBP, от Цюрих в CHF, от Тел Авив в USD спрямо курса на валутата в деня на заплащане.

При превоз на домашни любимци в багажното отделение /AVIH/ няма ограничение в теглото на животното, а максималните размери на клетката са 110 x 65 x 70 cm. Превозът на домашни любимци задължително подлежи на потвърждение от Авиокомпанията.

Могат да бъдат превозвани само кучета и котки, като единствено до и от Великобритания не се предлага услугата превоз на животни.

Бойните и опасни породи се приемат за превоз само като карго.

Пътниците, които желаят да пътуват с домашен любимец (куче или котка), предварително трябва да се запознаят с инструкциите за превоз на домашни любимци на авиокомпанията на www.air.bg и да спазват всички условия на регламент 576/2013. Регламентът е задължителен за всички страни членки на ЕС. По време на check-in документите на любимеца, ще бъдат обстойно проверени. Паспортът трябва да е отговаря на общоприетия международен образец.

За повече информация и размер на таксите за услугата, моля посетете официалния сайт на Авиокомпанията www.air.bg

Because we know that they are part of your family – take advantage of our pet transportation services!

In the passenger cabin (PETC), the maximum permitted weight of the animal is 8 kg, and the cage dimensions are 48 x 35 x 22 cm. Services fees:

EUR 80 / BGN 156,46 per direction for international routes (prior request)

EUR 50/ BGN 97,79 per direction for domestic routes (prior request) If requested at the airport:

EUR 90 / BGN 176,02 per direction for international routes

EUR 60/ BGN 117,34 per direction for domestic routes

For departures from London, the above fees are converted into GBP; from Zurich – into CHF; from Tel Aviv – into USD, according to the exchange rate on the day of payment. In the cargo hold (AVIH) there is no weight limitation for the pet, and the cage dimensions are 110 x 65 x 70 cm.

Pet transportation is subject to mandatory confirmation by the airline.

Only dogs and cats are accepted for transport. The service is not

available to and from the UK. Fighting and dangerous breeds are accepted only in the cargo hold.

Passengers travelling with a pet (dog or cat) must familiarize themselves in advance with the airline's pet transportation instructions at www.air.bg and comply with all requirements of Regulation (EU) No 576/2013, which is mandatory for all EU Member States. At check-in, the pet's documents will be thoroughly checked. The passport must comply with the internationally accepted standard format.

For more information and detailed fees, please visit the airline's official website: www.air.bg

UPGRADE TO BUSINESS CLASS UPGRADE DO BIZNES KLASA

Upgrade до бизнес класа, за да е перфектно

„България Еър“ Ви дава възможност да повишите комфорта на своето пътуване благодарение на услугата Upgrade до бизнес класа.

Upgrade може да бъде закупен от 24 часа до 40 минути преди излитане, при наличие на свободни места. Освен удобство и комфорт, услугата Ви носи още редица предимства като приоритетна регистрация за полет и отвеждане към самолета, допълнителен

регистриран багаж, достъп до бизнес салон на отпратното летище, 4 - степенно меню и повече точки в програмата за лоялност FLY MORE. Съветваме Ви да заявите UPGRADE минимум 3 часа преди планирания час на излитане от София, за да гарантираме, че ще се насладите на 4-степенното меню като част от изживяването Ви на борда. Таксата за услугата Upgrade е 100 EUR / 195,58 BGN на посока за вътрешни линии и 180 EUR / 352,05 BGN за международни.

Можете да закупите Upgrade чрез Центъра за обслужване на клиенти на e-mail на callfb@air.bg,

както и в офисите на „България Еър“, чрез издателя на билета.

**За пътуване от Лондон посочените такси се превалутират в GBP, от Цюрих в CHF, от Тел Авив в USD спрямо курса на валутата в деня на заплащане.*

Upgrade to business class for the perfect trip

Bulgaria Air gives you the opportunity to upgrade the comfort of your flight with its Business Class Upgrade service.

Upgrades can be purchased between 24 hours and 40 minutes before departure, subject to availability. In addition to convenience and comfort, the service offers several other benefits, such as priority check-in and boarding, additional checked baggage, access to the business

lounge at the departure airport, a 4-course menu, and more points in the FLY MORE loyalty program.

We advise you to request an UPGRADE at least 3 hours before the scheduled departure time from Sofia to ensure that you enjoy the 4-course menu as part of your onboard experience.

The fee for the Upgrade service is EUR 100 / BGN 195.58 per direction for domestic flights and EUR 180 / BGN 352.05 for international flights.

You can purchase the upgrade through the Customer Service

Center via email at callfb@air.bg, at Bulgaria Air offices, or through the ticket-issuing agent.

** For travel from London, the stated fees are converted into GBP; from Zurich into CHF; and from Tel Aviv into USD, according to the exchange rate on the day of payment.*

ИЗБОР НА МЯСТО MORE COMFORT

Добавете повече удобство към Вашето пътуване!

До прозорец или до пътека? С повече пространство за краката или до Вашите близки? Чрез услугата "Избор на място" гарантирате предпочитано място за борда за Вас и Вашето семейство. Услугата е налична за всички директни полети, оперирани от Авиокомпанията. Можете да заявите и заплатите своето място в

процеса на резервация на сайта или чрез мобилното приложение, след издаване на билета чрез функцията "Проверка на резервацията" на сайта, чрез Центъра за обслужване на клиенти на callfb@air.bg, офисите на Авиокомпанията в България и чужбина или чрез агента, издал на билета. Препоръчително е предварителното заявяване на услугата, за да се гарантира наличността. Пътниците са задължени да

се информират за условията и мерките за безопасност, предвидени при настъпване на аварийен изход.

** За повече информация и такси за услугата, моля посетете официалната страница на Авиокомпанията www.air.bg.*

Add more comfort to your journey!

Window or aisle? Extra legroom or seats next to your loved ones? With the Seat Selection service, you can guarantee your preferred seat on board for you and your family.

The service is available on all direct flights operated by the airline.

You can request and pay for your seat during the booking process on the website or via

the mobile app, after ticket issuance through the "Manage Booking" function on the website, via the Customer Service Center at callfb@air.bg, at the airline's offices in Bulgaria and abroad, or through the ticket-issuing agent.

Advance seat selection is recommended to guarantee availability.

Passengers are required to familiarize themselves with the conditions and safety measures applicable to seating at

emergency exits.

** For more information and service fees, please visit the official airline website: www.air.bg.*

ПРЕВОЗ НА НЕПРЕПРЪЖЕНО ДЕТЕ UNACCOMPANIED MINOR

Пътуване на деца без придружител

Доверете се на услугата на „България Еър“ за превоз на непридружени деца и бъдете спокойни за своето дете по време на полет!

• За деца между 5 и 11 г. се осигурява служител, който да посрещне детето от изпратна на отпратното летище, както и такъв, който да го предаде на посрещача при пристигане. За детето се заплаща пълната тарифа без детско намаление, плюс UM такса в размер на 70 EUR / 136,90 BGN на отсечка за международни полети и 40 EUR / 78,23 BGN за вътрешни полети. За пътуване от Лондон

посочените такси се превалутират в GBP, от Цюрих в CHF, от Тел Авив в USD спрямо курса на валутата в деня на заплащане.

• По желание на родителите, деца от 12 до 18 г. могат също да се възползват от услугата срещу заплащане на UM таксата. На тях се предоставя същата услуга като за деца между 5 и 11 г. За да се възползвате от услугата, е необходимо да отправите запитването си поне 2 седмици преди полета на callfb@air.bg.

Пълните условия можете да намерите на официалния сайт на авиокомпанията www.air.bg

Unaccompanied minors flying

Trust Bulgaria Air's service for transporting unaccompanied minors and rest assured about your child during the flight!

• For children between 5 and 11 years of age, an employee will meet the child at the departure airport and hand them over to the person meeting them upon arrival. The child is charged the full fare without a child discount, plus a UM fee of EUR 70 / BGN 136.90 per leg for international flights and EUR 40 / BGN 78.23 for domestic flights. For travel from London, the above fees are converted into GBP, from Zurich into CHF, and from Tel Aviv into USD at

the exchange rate on the day of payment.

• At the parents' request, children aged 12 to 18 can also use the service upon payment of the UM fee. They are provided with the same service as children between 5 and 11 years of age. To take advantage of the service, you must submit your request at least 2 weeks before the flight to callfb@air.bg.

The full terms and conditions can be found on the airline's official website www.air.bg

THE FACE OF

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

Airbus A320-214
fleet of 4

Airbus A220-300
fleet of 5

Airbus A220-100
fleet of 2

Embraer 190-100
fleet of 4

CODESHARE PARTNERS

Bulgaria Air's codeshare partnerships give our customers greater flexibility, more flight options, and access to a wider range of destinations. By working with leading international airlines, we make travel easier, more convenient, and seamlessly connected — all with the comfort and reliability of Bulgaria Air.

SOFIA - MADRID/BARCELONA
MADRID - LAS PALMAS/TENERIFE

VARNA/BURGAS/SOFIA - DOHA

A STAR ALLIANCE MEMBER

VARNA/BURGAS/SOFIA - ATHENS
ATHENS - BEYRUT / TEL AVIV / EREVAN /
NICE / TBILISI / LARNACA

VARNA/BURGAS/SOFIA - BELGRADE / TEL AVIV
BELGRADE - GENEVA AND MORE
BELGRADE - GENEVA

VARNA/SOFIA - PARIS
VARNA - PARIS
PARIS - LYON

SOFIA - AMSTERDAM

VARNA/BURGAS/SOFIA - ROME/MILAN
ROME - MILAN / TURIN / FLORENCE / GENOA / NAPLES /
PIZA / VENICE / BOLOGNA / TRIEST / VERONA / CATANIA /
BARI / PALERMO / LAMEZIA TERME / BRINDISI / REGGIO
CALABRIA / MADRID / BARCELONA / AMSTERDAM /
LONDON / PARIS / BRUSSELS / PRAGUE / GENEVA /
MALTA

VARNA/BURGAS / SOFIA - BUCHAREST

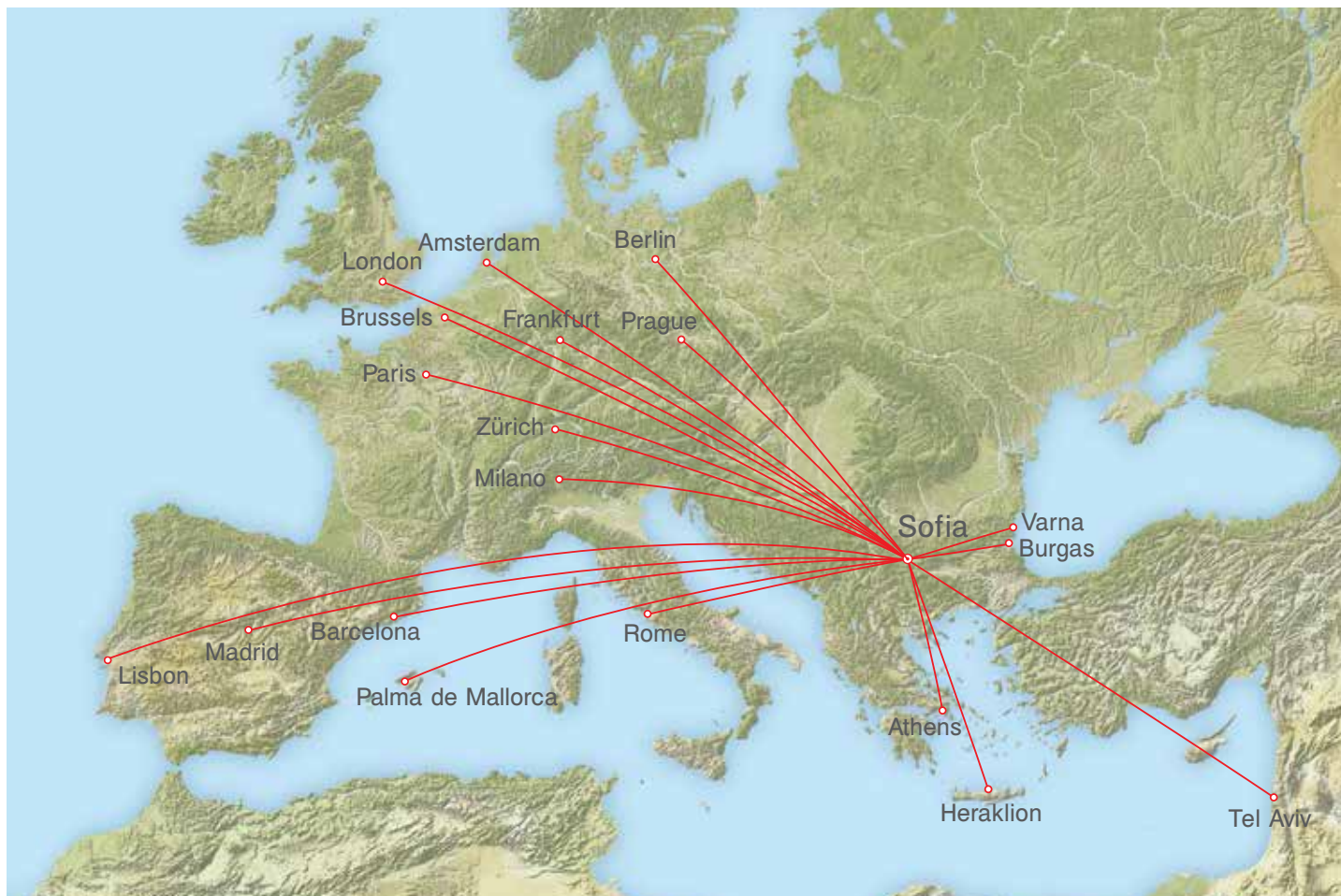

VARNA/BURGAS/SOFIA - RIGA
SOFIA - AMSTERDAM - RIGA
RIGA - STOCKHOLM/OSLO/HELSINKI/COPENHAGEN

SOFIA - BAKU

Дестинации Destinations

CODESHARE PARTNERS

Code share партньорството позволява на авиокомпаниите да предлагат на своите пътници повече полети до дадената дестинация при облекчена процедура за резервация, както на собствените полети, така и на полетите на партньора по маршрута.

The Code share partnership enables airlines to provide for their valuable customers more frequencies to each particular destination at facilitating booking procedure, on every own operated or marketing flight en route.

SPA PARTNERS

Special prorate agreement е сред основните търговски договори, предоставящ на партньорските авиокомпани изключителната възможност да увеличат броя на предлаганите дестинации през даден пункт и да отговорят на търсенето на клиентите с приемливи цени.

The Special prorate agreement is among the basic commercial agreements, giving partner airlines a significant opportunity to enlarge number of global beyond destinations offered in response to customer demands at reasonable prices.

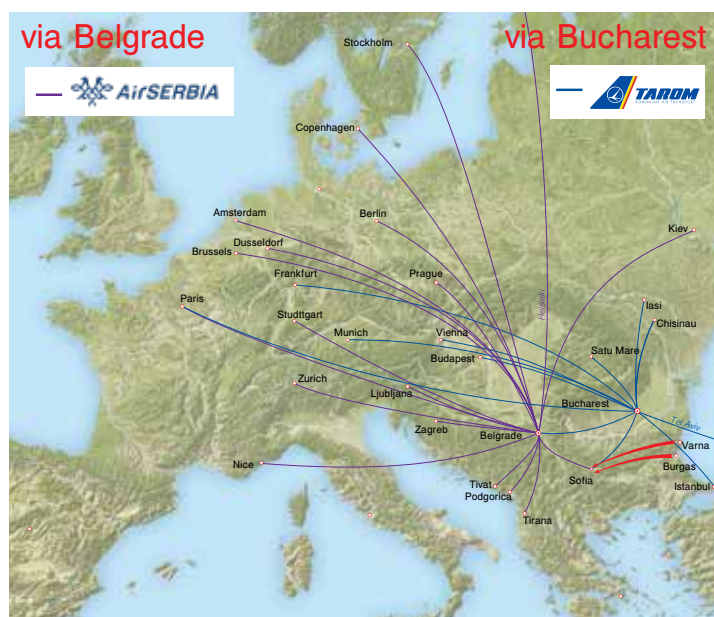
INTERLINE PARTNERS:

Interline agreement позволява взаимното признаване на билетите и по този начин съществено допринася за това двете авиокомпани да могат да предлагат продукта на партньора по редовни линии.

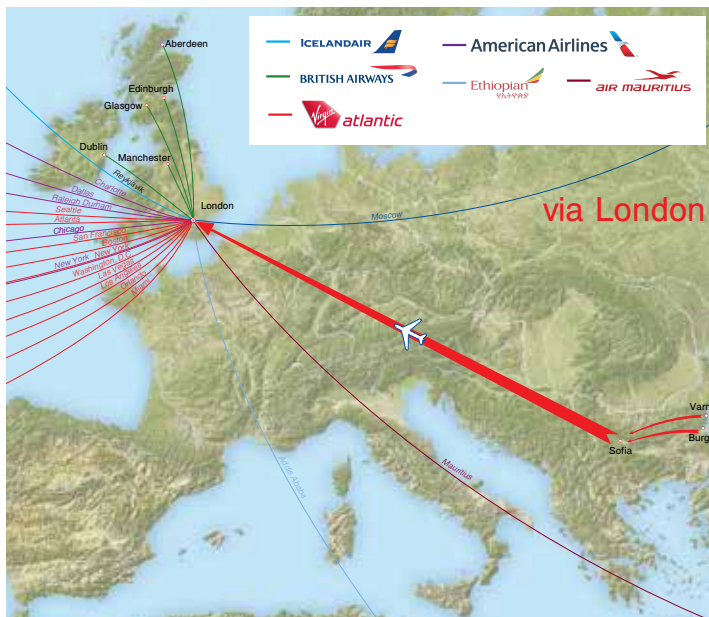
The Interline agreement permits the acceptance of each other's airtickets and that way contributes significantly both airlines to be able to offer customers reciprocally their product on schedule services.

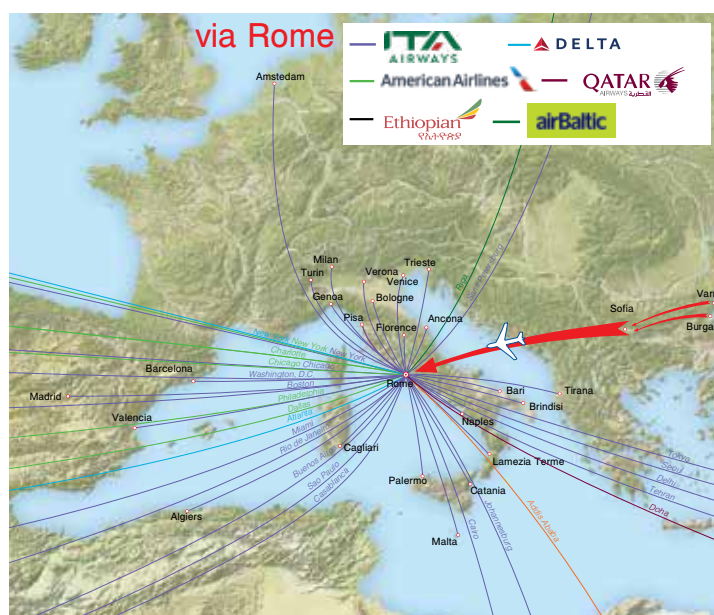
*Летете до всяка точка на света с България Еър и партньори.
Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.*

Летете до всяка точка на света с България Еър и партньори.

Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

БЪЛГАРИЯ ЕЪР: Къде га ни намеруме?

BULGARIA AIR: Where to find us?

SOF VAR 	Customer Service Center 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Every day 08:00-20:00 Local Time</i>	phone: +359 2 402 04 00 e-mail: callFB@air.bg www.air.bg
	Head office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i>	fax: +359 2 984 02 03 e-mail: office@air.bg www.air.bg
	Sofia City Office 2 Ivan Vazov Street <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00 - 17:30 Local time</i>	phone: +359 2 402 03 93 e-mail: tickets1@air.bg www.air.bg
	FLY MORE Office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Every day: 9:00 a.m. to 5:00 p.m.</i> <i>(lunch break - 12:00 p.m. to 1:00 p.m.)</i>	+359 2 984 02 96 e-mail: flymore@air.bg www.air.bg
	Varna Airport Office Varna Airport Terminal 2, Departures <i>Working hours: Opens 2 hours prior</i> <i>to scheduled departure</i>	phone: +359 52 573 321 fax: +359 52 501 039 e-mail: varna@air.bg www.air.bg
	Varna City Office 55, 8-mi primorski polk blvd <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00 - 17:00 Local time</i> <i>(lunch break: 12:30 p.m. - 1:30 p.m.)</i>	phone: +359 52 651 101 e-mail: varna_city@air.bg www.air.bg
	Shumen City office Shumen, Patleyna 10 str. <i>Monday-Friday: 09:00-17:00</i>	phone: +359 887 84 01 71 e-mail: shumen@air.bg www.air.bg
BER 	Germany, Berlin Bulgarian Air Tour Leipziger str 114-115, 10117 Berlin, Germany <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-18:00 Local Time</i>	phone.: +49 30 2514405 +49 30 2514460 fax: +49 30 2513330 e-mail: info@berlin-bat.de www.air.bg

LON 	United Kingdom, London Airport office Heathrow Ticket Pod 3 (Zone G) Terminal 4 Heathrow Airport TW6 3FB <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:30 - 17:30 Local Time</i>	phone: +44 208 745 9833 +44 788 966 4174 e-mail: LHR@bulgaria-air.co.uk www.air.bg
TLV 	Israel - Tel Aviv Open Sky LTD 25 Ben Yehuda Str. Israel 63806, Tel Aviv <i>Working hours:</i> <i>Sunday - Thursday:</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i>	phone: +972 379 51 355 Viber \$ WhatsApp: +972 54 5066020 fax: +972 379 51 354 e-mail: annie@open-sky.co.il www.air.bg
USA 	Mailing Address: 1819 Polk St #401 San Francisco, CA 94109 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday 9am - 5pm,</i> <i>Saturday - Sunday 9am -1pm (EST)</i>	phone: 1-855-FLY-TO-BG (359-8624) e-mail: tickets@bulgariaairusa.com www.air.bg
VIE 	Austria, Vienna Intervega Reisen Tiefer Graben 9, A-1010 Wien, Austria <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Thursday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i> <i>Friday</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i>	phone: +43 1 5352550 0 900 220013 (domestic line) fax: +431 5352552 e-mail: intervegareisen@aon.at office@intervega.at www.air.bg

bonus
ccb

Избери си **бонус**

Централна
Кооперативна
Банка
Важният си ти.

*Out of love
for you!*

Frezco The LàCRIMA children's series